Yasmina Khadra

Atentatul

Roman

Traducere din limba franceză de
Ileana Cantuniari

Editura Trei
Bucureşti, 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
KHADRA, YASMINA
Atentatul

Această carte a fost tradusă după Yasmina Khadra.
L3Attentat, Éditions Julliard, Paris, 2005
Éditions Julliard, Paris, 2005

nu-mi amintesc să fi auzit deflagrația. Poate doar un şuierat, asemănător fâsâitului pe care-l face o țesătură când e sfâşiată, dar nu sunt sigur. Atenția îmi era abătută de acel soi de divinitate în jurul căreia roia o liotă de oițe cucernice, în vreme ce garda pretoriană încerca să-i croiască drum până la vehicul. „Faceți loc, vă rugăm. Vă rugăm, dați-vă la o parte". Credincioşii dădeau din coate ca să-l vadă pe şeic mai de-aproape, ca să-i atingă pulpana kamis-ului.

Bătrânul care se bucura de o asemenea venerație întorcea capul din când în când, salutând o cunoştință sau mulțumindu-i unui discipol. Pe chipul lui ascetic strălucea o privire tăioasă ca lama unui iatagan. Am încercat să mă desprind dintre trupurile în transă care mă zdrobeau, dar fără succes. Şeicul a pătruns în vehicul, şi-a fluturat mâna dindărătul geamului blindat în timp ce bodyguarzii, doi la număr, luau loc alături de el... Apoi nimic. Ceva a brăzdat cerul şi a luminat mijlocul şoselei, aidoma unui fulger; unda de şoc m-a atins direct, dislocând îmbulzeala care mă ținea prins în frenezia ei. Într-o fracțiune de secundă, cerul s-a prăbuşit, iar strada, până atunci îngroşată de fervoare, a rămas vraişte, alandala.

Trupul unui bărbat sau, poate, al vreunui puştan mi-a

străbătut amețeala precum un flash întunecat. Ce să fie oare?... Tocmai m-a înghițit o revărsare de praf şi de foc, catapultându-mă printre mii de proiectile. Am un vag sentiment că mă destram, că mă dizolv în suflul exploziei... La câțiva metri mai încolo – sau poate la ani-lumină – vehiculul şeicului arde. Tentacule vorace îl cuprind, răspândind în aer un înspăimântător miros de ars.

Vâjâitul lor trebuie să fie îngrozitor; eu nu-l percep. O surzenie fulgerătoare m-a răpit dintre zgomotele oraşului. Nu aud nimic, nu simt nimic; nu fac altceva decât să planez, să planez. Plutesc o veşnicie până să cad iarăşi pe pământ, groggy, ca o împletitură cu ochiuri deşirate, dar ciudat de lucid, cu ochii mai mari decât oroarea care tocmai s-a abătut asupra străzii. În clipa în care ating solul, totul încremeneşte; torțele de foc pe deasupra maşinii dislocate, proiectilele, fumul, haosul, mirosurile, timpul... Doar un glas celest, înălțându-se peste liniştea insondabilă a morții, cântă ne vom reîntoarce, într-o zi, în cartierul nostru. Nu e chiar un glas; seamănă mai curând cu un susur, cu un filigran... Capul îmi saltă nu ştiu pe unde... Mamă, strigă un copil. Chemarea lui e slabă, dar limpede, pură. Vine de foarte departe, dintr-un altundeva înseninat... Flăcările care devorează vehiculul refuză să se clatine, proiectilele refuză

să cadă... Mâna mea se caută pe ea însăşi în pietriş; cred că sunt atins. Încerc să-mi mişc picioarele, să-mi ridic gâtul; niciun muşchi nu-mi dă ascultare... Mamă, strigă copilul... Sunt aici.

Amin... Şi mama e chiar acolo, ivindu-se dintr-o perdea de fum. Înaintează printre dărâmăturile rămase aninate, printre gesturile încremenite, printre gurile căscate deasupra abisului. Preț de o clipă, aşa cum e cu vălul ei

lăptos şi privirea ei chinuită, cred că e Sfânta Fecioară.

Mama a fost mereu aşa, strălucitoare şi totodată tristă, ca o făclie. Când îşi aşeza mâna peste fruntea mea arzândă, parcă absorbea toată fierbințeala şi toate grijile... Şi ea este acolo; magia ei n-a îmbătrânit defel. Un fior mă străbate din tălpi şi până în creştet, eliberând universul, dezlănțuind delirul. Flăcările îşi reiau mişcarea macabră, schijele, traiectoria, panica prinde iarăşi să se reverse...

Un bărbat zdrențăros, cu chipul şi brațele înnegrite, încearcă să se apropie de maşina cuprinsă de flăcări. Este totuşi grav rănit, dar, dus de o îndărătnicie de neînțeles, caută să-i vină cu orice preț în ajutor şeicului. De fiecare dată când pune mâna pe portieră, o răbufnire de flăcări îl trimite îndărăt. În interiorul vehiculului, trupurile prinse ca

într-o capcană ard. Două spectre însângerate înaintează de partea cealaltă, încearcă să forțeze portiera din spate. Le văd urlând ordine sau strigând de durere, dar nu le aud. Lângă mine, un bătrân desfigurat mă fixează cu un aer năuc; nu pare să-şi dea seama că mațele i-au ieşit afară, că sângele i se revarsă în cascadă în groapa care s-a format. Un rănit se târăşte peste moloz, cu spatele ca o imensă pată fumegândă. Trece chiar pe lângă mine, gemând înnebunit, şi se duce să-şi dea sufletul ceva mai încolo, cu ochii larg deschişi, ca şi cum nu ar izbuti să admită că asta i se poate întâmpla chiar lui. Cele două spectre sparg până la urmă parbrizul, se aruncă în interiorul cabinei. Alți supraviețuitori le vin într-ajutor. Cu mâinile goale, dezghioacă vehiculul în flăcări, sfărâmă geamurile, se înverşunează asupra portierelor şi izbutesc să tragă afară trupul şeicului. Vreo zece brațe îl transportă, îl duc mai departe de vâlvătaie înainte de a-l culca pe trotuar, în vreme ce un stol de mâini se străduieşte să-i stingă veşmintele. Simt o mulțime de furnicături în şold. Pantalonul aproape că a dispărut;
doar câteva bucăți calcinate mă mai acoperă pe alocuri.
Piciorul mi se sprijină de trup, grotesc şi oribil totodată;
doar o fâşie subțire de carne îl mai ține prins de coapsă.
Dintr-odată, toate puterile mă lasă. Am senzația că fibrele

trupului meu se desfac unele de altele, se descompun deja... Sirena unei ambulanțe îmi ajunge în sfârşit la urechi; încetul cu încetul, zgomotele străzii îşi reiau cursul, se năpustesc asupra mea, mă năucesc. Cineva se apleacă peste corpul meu, îl ascultă sumar şi se îndepărtează. Îl văd ghemuindu-se în fața unei grămezi de carne carbonizată, luându-i pulsul, făcându-le apoi semn brancardierilor. Un alt bărbat vine să mă apuce de încheietura mâinii, dându-i apoi drumul... „Ăsta e pierdut.

Nu mai putem face nimic pentru el...” îmi vine să-l țin, să-l silesc să-şi revadă copia; brațul meu se răzvrăteşte, mă reneagă. Mamă, reia copilul... îmi caut mama în haos... Nu văd decât livezi care se întind cât vezi cu ochii... livezile bunicului meu... ale patriarhului... un ținut al portocalilor unde era mereu vară... şi un băietan care visează sus pe o creastă. Cerul e de un albastru limpede. Portocalii îşi dau mâna la nesfârşit. Copilul are doisprezece ani şi o inimă de porțelan. La vârsta asta a tuturor pasiunilor neaşteptate, pur şi simplu pentru că încrederea îi e la fel de mare ca bucuriile, ar vrea să muşte din lună ca dintr-un fruct, convins că nu trebuie decât să întindă mâna pentru a culege fericirea lumii întregi... Iar aici, sub ochii mei, în pofida dramei care a întunecat pe veci amintirea acelei zile,

în pofida trupurilor aflate în agonie pe caldarâm şi a flăcărilor care îngroapă cu totul vehiculul şeicului, băietanul ţâşneşte şi, cu braţele desfăşurate ca nişte aripi de erete, se avântă peste câmpurile unde fiecare copac e o adevărată feerie... Lacrimi îmi brăzdează obrajii... „Cel ce ţi-a zis că un bărbat nu se cuvine să plângă nu ştie ce înseamnă a fi bărbat", mi-a mărturisit tata când m-a surprins prăbuşit în camera mortuară a patriarhului. „Nu e nicio ruşine să plângi, băiete. Lacrimile sunt tot ce avem noi mai nobil". Cum refuzam să dau drumul mâinii bunicului, tata se lăsase jos în faţa mea şi mă luase în braţe. „Nu ajută la nimic să stai aici. Morţii sunt morţi şi gata, undeva şi-au ispăşit pedepsele. Cât despre cei vii, nu sunt decât fantome care se agită înainte să le fi sunat ceasul..." Doi brancardieri mă ridică şi mă îngrămădesc pe o targă. O ambulanţă dă îndărăt cu uşile larg deschise.
Nişte braţe mă trag în interiorul cabinei, mă aruncă în mijlocul altor cadavre. Într-o ultimă tresărire, mă aud plângând... „Doamne, dacă ăsta e cumva un coşmar îngrozitor, fă să mă trezesc, imediat..."

după operaţie, Ezra Benhaim, directorul nostru, vine să mă vadă în birou. E un domn sprinten şi vioi, în ciuda celor

şaizeci de ani bătuți pe muchie şi a unui început de burtică. La spital, e poreclit „sergentul” din cauza excesivului spirit militar dictatorial, agravat de un umor nepotrivit şi mereu rămas în urmă. Dar, în împrejurări dure, e primul care îşi suflecă mânecile şi ultimul care părăseşte corabia.

Înainte de a mă naturaliza israelian, când, tânăr chirurg fiind, răscoleam cerul şi pământul spre a fi titularizat, el era acolo. Deşi încă un modest şef de serviciu, se folosea de puțina influență pe care i-o conferea postul pentru a-mi ține detractorii la distanță. La vremea respectivă, era greu pentru un fiu de beduin să se alăture confreriei elitei universitare fără să provoace un reflex de greață. Camarazii mei de promoție erau cu toții mărunți evrei avuți, cu lănțişor de aur la încheietura mâinii şi cu maşină decapotabilă în parking. Mă luau de sus şi îndurau fiecare din reuşitele mele ca pe o atingere adusă standing-ului lor. De aceea, când vreunul dintre ei mă scotea din sărite, Ezra nici măcar nu căuta să afle cine începuse; se arăta sistematic de partea mea.

Împinge uşa de perete fără să bată, mă priveşte pieziş, cu o urmă de zâmbet în colțul buzelor. E felul lui de a-şi arăta satisfacția. Apoi, cum îmi întorc fotoliul ca să fiu cu fața spre el, îşi scoate ochelarii, şi-i şterge de pieptul halatului şi zice:

— Se pare că te-ai coborât până în limburile infernului ca să-ți aduci pacientul înapoi.

— Să nu exagerăm.

Îşi reaşază ochelarii pe nasul cu nări mari, dă din cap, apoi, după o scurtă şedere pe gânduri, privirea lui îşi recapătă austeritatea.

— Vii diseară la club?

— Imposibil, soția mea se întoarce azi.

— Şi revanşa mea?

— Care dintre ele? N-ai câştigat nici măcar o singură partidă împotriva mea.

— Nu eşti corect, Amin. Profiți mereu de momentele mele proaste ca să marchezi puncte împotriva mea. Azi, când mă simt în formă, te fofilezi.

Mă las pe spate pe scaun ca să mă uit mai bine la el.

— Vrei să-ți spun adevărul, bietul meu Ezra? Nu mai ai energia de altă dată, iar mie mi-ar părea rău să abuzez.

— Nu mă îngropa prea repede. Până la urmă îți vin eu de hac, o dată pentru totdeauna.

— N-ai nevoie de rachetă pentru treaba asta. Îmi dai papucii şi e de ajuns.

Promite că se mai gândeşte, îşi duce un deget la tâmplă în semn de salut dezinvolt şi se întoarce pe culoare să le ia la

rost pe infirmiere.

Rămas singur, încerc să-mi amintesc ce voiam să fac înainte de intruziunea lui Ezra şi-mi aduc aminte că eram pe punctul de a o suna pe soția mea. Iau telefonul, formez numărul de acasă şi închid după cea de-a şaptea sonerie. Ceasul îmi arată ora 13 şi 12 minute. Dacă Sihem a luat autocarul de la ora 9, înseamnă că a ajuns deja de o bună bucată de vreme.

— Nu-ți bate capul prea tare! mă ia prin surprindere doctorița Kim Yehuda dând năvală în chichineața mea de birou.

Mai adaugă, de asemenea:

— Am bătut la uşă înainte să intru. Dar erai cu mintea aiurea...

— Scuză-mă, nu te-am auzit sosind.

Îmi înlătură scuzele făcând un semn semeț cu mâna, îmi supraveghează încruntătura sprâncenelor şi se informează:

— Telefonai acasă?

— Nu ți se poate ascunde nimic.

— Şi, fireşte, Sihem nu s-a întors încă?

Perspicacitatea ei mă sâcâie, dar m-am deprins cu ea.

O cunosc pe Kim de la universitate. Nu făceam parte din aceeaşi promoție – aveam trei lungimi avans asupra ei – dar

ne simpatizaserăm încă de la primele întâlniri.

Era frumoasă şi spontană şi nu stătea să piardă vremea acolo unde celelalte studente îşi suceau de şapte ori limba în gură înainte de a-i cere foc unui arab, chiar dacă acesta era băiat frumos şi un strălucit student. Kim râdea cu uşurință şi era bună la suflet. Flirturile noastre erau de o naivitate tulburătoare. Am suferit enorm când un tânăr rus, frumos ca un zeu, proaspăt debarcat din comsomol, a venit să mi-o răpească. Fiind un jucător cinstit, n-am contestat nimic. Mai apoi, m-am căsătorit cu Sihem, iar rusul s-a întors la el acasă fără niciun preaviz, imediat după dislocarea imperiului sovietic; Kim şi cu mine am rămas foarte buni prieteni, iar colaborarea noastră a țesut în jurul nostru o formidabilă complicitate.

— Azi e zi de întoarcere din vacanță, îmi semnalează ea. Drumurile sunt saturate. Ai încercat să dai de ea la bunica ei?

— Nu există telefon la fermă.

— Sun-o pe mobil.

— Iar şi l-a uitat acasă.

Îşi deschide brațele în semn de fatalitate.

— Ăsta e ghinion.

— Pentru cine?

Îşi înalță minunatele sprâncene şi, făcând cu degetul, mă pune în gardă:

— Drama în ce priveşte unele bune intenții e că acestea nu au nici curajul angajamentelor, nici perseverență.

— Ăsta e momentul celor curajoşi, am spus ridicându-mă. Operația a fost foarte grea şi avem nevoie să ne refacem forțele…

Luând-o de cot, o împing spre culoar.

— Ia-o înainte, frumoaso. Vreau să văd minunile pe care le duci după tine.

— Ai avea curajul să repeți asta de față cu Sihem?

— Doar idioții nu-şi schimbă niciodată părerile.

Râsul lui Kim țâşneşte pe coridor şi pare o ghirlandă de flori în mijlocul unui azil de muribunzi.

Han Ros ni se alătură la cantină în momentul când noi terminăm de luat prânzul. Ducându-şi tava supraîncărcată, se instalează în dreapta mea astfel încât s-o aibă pe Kim în fața lui. Cu şorțul căscat peste pântecele pantagruelic, cu chipul cu obraji căzuți şi stacojii, Han începe prin a înghiți trei felii de carne rece înainte de a se şterge la gură cu un şervețel de hârtie.

— Tot mai cauți o reşedință secundară? mă întreabă el, clefăind vorace.

— Depinde unde.

— Cred că ți-am dibuit ceva. Nu departe de Ashqelon. O vilişoară frumoasă cu exact ce trebuie ca să te deconectezi pe toată linia.

Soția mea şi cu mine căutăm o căsuță la malul mării de mai bine de un an. Sihem adoră marea. O dată la două weekenduri, când concediile mi-o permit, sărim în maşină şi ne ducem la plajă. După ce am mers îndelung pe nisip, urcăm pe o dună şi stăm cu ochii-n zare până târziu în noapte. Asfințitul a exercitat întotdeauna asupra lui Sihem o fascinație pe care n-am izbutit niciodată s-o pătrund.

— Crezi că e la îndemâna resurselor mele? l-am întrebat.

Han Ros dă drumul unui râs scurt care face să-i tremure ca gelatina gâtul stacojiu.

— De când nu-ți mai vâri mâna în buzunar, Amin, cred că ai din plin cu ce să-ți oferi jumătate din vise…

Brusc, o formidabilă explozie face să vibreze zidurile şi să zăngăne geamurile cantinei. Toți se uită unii la alții, perplecşi, apoi cei care se află mai aproape de ferestrele mari cu geam se ridică şi se întorc spre exterior. Kim şi cu mine ne năpustim spre fereastra cea mai apropiată. Afară, oamenii care-şi vedeau de treburi în curtea spitalului au rămas nemişcați, cu capetele întoarse spre nord. Fațada

blocului din fața noastră ne împiedică să vedem mai departe.

— E cu siguranță un atentat, spune cineva.

Kim şi cu mine ne repezim spre culoar. Deja, o ceată de infirmiere urcă de la subsol şi goneşte în pas alergător spre hol. Judecând după importanța undei de şoc, locul deflagrației nu trebuie să fie departe. Un paznic îşi manevrează aparatul de emisie-recepție pentru a se informa asupra situației. Interlocutorul lui îi declară că nu ştie nici el mare lucru. Luăm cu asalt ascensorul. Odată ajunşi la ultimul etaj, ne grăbim spre terasa de deasupra aripii de sud a clădirii. Câțiva curioşi sunt deja acolo, cu mâna pavăză la ochi. Se uită în direcția unui nor de fum care tocmai se ridică la vreo zece grupuri de case depărtare de spital.

— Vine dinspre Haqirya, raportează un paznic în aparatul de radio. O bombă sau poate un kamikaze. Poate o maşină-capcană. Nu am informații. Tot ce văd eu e fumul care urcă de la locul atentatului...

— Trebuie să coborâm, spune Kim.

— Ai dreptate. Trebuie să ne pregătim să primim primele persoane evacuate.

Zece minute mai târziu, frânturi de informații vorbesc de

un adevărat carnaj. Unii vorbesc despre un autobuz atacat, alții despre un restaurant care a sărit în aer. Centrala telefonică amenință să facă şi ea explozie. E alertă cod roşu.

Ezra Benhaim decretează desfăşurarea celulei de criză. Infirmierele şi chirurgii se duc la serviciul de urgențe unde cărucioarele şi tărgile sunt aşezate într-un carusel frenetic, dar ordonat. Nu e prima dată când un atentat zguduie Tel-Aviv-ul, iar ajutoarele sunt conduse, pe măsură ce lucrurile progresează, cu o eficacitate sporită. Dar un atentat rămâne totuşi un atentat. Cu trecerea timpului, el poate fi administrat din punct de vedere tehnic, dar nu şi uman. Emoția şi spaima nu fac nicidecum casă bună cu sângele rece. Când oroarea izbeşte, ea vizează întotdeauna în primul rând inima.

Ajung, la rândul meu, la urgențe. Ezra e la fața locului, cu chipul livid, cu mobilul lipit de ureche. Făcând semne cu mâna, încearcă să conducă pregătirile operaționale.

— Un kamikaze s-a detonat într-un restaurant. Sunt mai mulți morți şi mulți răniți, anunță el. Evacuați sălile 3 şi 4. Şi pregătiți-vă să primiți cele dintâi victime. Ambulanțele sunt pe drum.

Kim, care se dusese în biroul ei ca să sune la rându-i, mă ajunge din urmă în sala 5. Aici vor fi direcționați răniții

foarte grav. Uneori, blocul operator devenind insuficient, se trece la amputări pe loc. Împreună cu patru chirurgi, verificăm echipamentele de intervenție. Infirmierele zoresc în jurul meselor de operații, agere şi precise.

— Sunt cel puțin unsprezece morți, îmi spune Kim, trecând la punerea în funcțiune a aparatelor.

Afară, sirenele urlă. Primele ambulanțe năpădesc curtea spitalului. O las pe Kim să se ocupe de aparate şi mă duc după Ezra în hol. Strigătele răniților răsună în sală. O femeie aproape goală, la fel de uriaşă ca spaima prin care trece, se contorsionează pe o targă. Brancardierii care o asistă izbutesc cu greu să o facă să se liniştească. Trece pe dinaintea mea, cu părul zbârlit şi cu ochii ieşiți din orbite. Imediat în urma ei e adus trupul însângerat al unui băiat. Are fața şi brațele înnegrite de parcă ar ieşi dintr-o mină de cărbuni. Iau în primire căruciorul care-l duce şi-l trag într-o parte pentru a lăsa loc de trecere. O infirmieră vine să mă asiste.

— Are mâna smulsă, exclamă ea.

— Nu e momentul să-ți cedeze nervii, îi recomand eu. Pune-i un garou şi condu-l imediat la blocul operator.
Nu e niciun minut de pierdut.

— Bine, domnule doctor.

— Eşti sigură că faci față?

— Nu vă ocupați de mine, domnule doctor. Am să mă descurc.

Pe parcursul unui sfert de ceas, holul urgențelor se transformă în câmp de bătălie. Nu mai puțin de o sută de răniți se înghesuie aici, majoritatea fiind întinşi pe podea. Toate cărucioarele sunt pline cu trupuri dislocate, oribil ciuruite de schije, unele arse în mai multe locuri.

Planşetele şi urletele se revarsă în tot spitalul. Din când în când, câte un țipăt domină vacarmul, subliniind decesul unei victime. Una dintre aceste victime moare în mâinile mele, nelăsându-mi timpul s-o examinez. Kim îmi semnalează că blocul este saturat şi că va trebui să direcționăm cazurile grave spre sala 5. Un rănit cere să se ocupe cineva de el pe loc. Are spatele jupuit de la un capăt la altul, iar o parte a omoplatului e dezgolită până la os. Nevăzând pe nimeni să-i vină în ajutor, o înşfacă de păr pe o infirmieră. E nevoie de trei vlăjgani zdraveni ca să-l facă să-i dea drumul. Ceva mai încolo, blocat între două cărucioare, un rănit urlă agitându-se din răsputeri. Până la urmă cade de pe targă tot agitându-se. Cu trupul plin de tăieturi, începe să împartă pumni în gol.

Infirmiera care se ocupă de el pare depăşită. I se luminează ochii când mă vede.

— Iute, iute, domnule doctor Amin…

Dintr-odată, rănitul se încordează; horcăielile, convulsiile, gesturile lui zvâcnite, întreg trupul, totul se imobilizează iar braţele îi cad moale peste piept, ca acelea ale unei paiaţe căreia i-au fost tăiate sforile. Într-o fracţiune de secundă, trăsăturile congestionate se eliberează de durere şi lasă locul unei expresii demente, făcută din furie rece şi dezgust. În clipa în care mă aplec asupra lui, mă ameninţă din ochi şi îşi răsfrânge buzele într-o grimasă jignită.

— Nu vreau să mă atingă un arab, mârâie el, respingându-mă cu o mină arţăgoasă. Mai bine crăp.

Îl apuc de încheietura mâinii şi-i aduc ferm la loc braţul lângă şold.

— Ţine-l bine, îi spun infirmierei. Am să-l examinez.

— Nu mă atinge, se răzvrăteşte rănitul. Îţi interzic să pui mâna pe mine.

Mă scuipă în faţă. Cu respiraţia tăiată, se pomeneşte cu saliva curgându-i înapoi peste bărbie, tremurând elastică, în timp ce lacrimi furioase încep să-i năpădească pleoapele. Îi dau la o parte haina. Pântecele lui nu mai e decât un terci spongios pe care fiecare efort îl presează.

A pierdut mult sânge, iar țipetele lui nu fac decât să-i crească hemoragia.

— Trebuie imediat operat.

Îi fac semn unui infirmier să mă ajute să-l reaşez pe rănit pe targă, apoi, dând la o parte cărucioarele care ne barează drumul, pornesc în goană spre blocul operator.

Rănitul mă fixează cu o privire plină de ură, gata să dea ochii peste cap. Încearcă să protesteze, dar mişcările chinuite l-au dat gata. Doborât, întoarce capul astfel încât să nu mă mai aibă în fața lui şi se lasă pradă amorțelii care începe să pună stăpânire pe el.

Părăsesc blocul operator cam pe la orele 22.

Habar n-am câte persoane s-au perindat pe masa mea de operație. De fiecare dată când terminam cu una dintre ele, uşile batante ale blocului se deschideau făcând loc unui nou cărucior. Unele intervenții n-au cerut prea mult timp, altele pur şi simplu m-au terminat. Am crampe în tot corpul şi furnicături în jurul articulațiilor. Uneori, mi se începoşa vederea şi mă simțeam cuprins de amețeală. Abia atunci când un puştan a fost pe punctul să-mi scape printre degete am socotit că e rezonabil să cedez locul altcuiva. La rândul ei, Kim a pierdut trei pacienți, unul după altul, de parcă o vrajă rea s-ar fi amuzat să-i facă strădaniile zob. A

părăsit sala 5 bombănind împotriva propriei ei persoane. Cred că a urcat în biroul ei ca să plângă acolo pe îndelete.

Potrivit spuselor lui Ezra Benhaim, numărul morților e în creştere; ajunseserăm la nouăsprezece decese – dintre care unsprezece şcolari care sărbătoreau ziua de naştere a unei colege în fast-food-ul luat ca țintă —, patru amputări şi treizeci şi trei de admişi în stare critică. Vreo patruzeci de răniți au fost recuperați de rude, alții s-au întors acasă prin mijloace proprii, după îngrijirile de urgență.

În holul de primire, părinți stau ca pe ghimpi, măsurând sala în sus şi-n jos cu paşi de somnambuli. Majoritatea nu par să realizeze cu totul amploarea catastrofei care tocmai i-a lovit. O mamă năucă se cramponează de brațul meu, privindu-mă cu ochi tăioşi. „Ce face fetița mea, domnule doctor? O să scape?”... Se iveşte şi un tată; fiul lui e la reanimare. Vrea să ştie de ce ține aşa de mult operația. „E înăuntru de câteva ceasuri. Ce-i faceți acolo?” Infirmierele sunt hărțuite în acelaşi mod. Se străduiesc, de bine, de rău, să potolească spiritele, făgăduind să capete informațiile care li se cer. O familie mă zăreşte când tocmai liniştesc un bătrân şi dă năvală peste mine. Sunt nevoit să bat în retragere, s-o iau prin curtea exterioară şi să ocolesc imobilul în întregime ca să mă duc în biroul meu.

Kim nu se află într-al ei. O caut la Han Ros. Ros n-a văzut-o. Nici infirmierele.

Mă schimb ca să mă întorc la mine acasă.

În parking, polițiștii vin şi pleacă într-un soi de frenezie tăcută. Liniştea este umplută de țârâitul aparatelor lor de emisie. Un ofițer dă instrucțiuni dintr-o maşină
4x4, cu puşca-mitralieră aşezată pe bord.

Ajung la maşina mea, amețit de briza serii. Nissan-ul lui Kim e parcat în locul unde-l găsisem azi-dimineață, cu geamurile din față pe jumătate coborâte din cauza căldurii. Deduc de aici că ea e tot la spital, dar sunt prea ostenit ca s-o mai caut.

La ieşirea din curtea spitalului, oraşul pare senin. Drama care l-a zguduit mai adineauri nu i-a schimbat cu nimic obiceiurile, interminabile şiruri de maşini iau cu asalt calea secundară care duce la Petah Tiqwa. Cafenelele şi restaurantele gem de lume. Trotuarele sunt năpădite de noctambuli. O iau pe bulevardul Gevirol până la Bet Sokolov unde un post de control, instalat după atentat, îi i» obligă pe cei care folosesc traseul să ocolească musai cartierul Haqirya pe care un dispozitiv de securitate draconic îl izolează de restul oraşului. Izbutesc să mă strecor [până la strada Hasmonaim cufundată într-o linişte sideralã. De

departe, pot vedea fast-food-ul spulberat de kamikaze. Poliția care face investigații împarte în sectoare locul dramei şi trece la prelevări. Vitrina restaurantului e dislocată de la un capăt la celălalt; acoperişul s-a prăbuşit peste partea dinspre latura de sud, lăsând dâre întunecate la culoare pe trotuar. Un lampadar smuls e culcat de-a curmezişul şoselei presărate cu tot felul de sfărâmături. Şocul trebuie să fi fost de o violență nemaiîntâlnită – geamurile clădirilor din jur s-au făcut țăndări, iar de pe unele fațade a căzut tencuiala.

— Nu staționa, îmi ordonă un polițist răsărit de nu ştiu unde.

Îşi plimbă lanterna peste maşina mea, o îndreaptă spre numărul de înmatriculare înainte de a o îndrepta spre mine. Instinctiv, face un uşor salt înapoi şi duce cealaltă mână la pistol.

— Fără gesturi bruşte, mă previne. Vreau să te văd cu mâinile pe volan. Ce faci aici? Nu vezi că locul e pus în carantină?

— Mă întorc acasă.

Un al doilea agent îi vine în ajutor.

— Pe unde a trecut ăsta?

— Habar n-am, zice primul polițist.

Cel de-al doilea polițist îşi plimbă, la rândul lui, fasciculul

lanternei peste mine, mă măsoară cu o privire chiorâşă, neîncrezătoare.

— Actele dumitale!

I le întind. Le verifică, îşi îndreaptă iarăşi lanterna spre faţa mea. Numele meu arab îl deranjează. Mereu se întâmplă aşa, după un atentat. Poliţiştii sunt cu nervii încordaţi, iar mutrele suspecte le exacerbează susceptibilităţile.

— Ieşi din maşină, mă somează primul agent, şi aşază-te cu faţa spre maşină.

Mă execut. Mă împinge brutal spre capota maşinii, îmi îndepărtează gambele cu piciorul şi mă supune unei percheziţii metodice.

Celălalt poliţist se duce să vadă ce se află în portbagajul maşinii.

— De unde vii?

— De la spital. Sunt doctorul Amin Jaafari; sunt chirurg la Ichilov. Tocmai am ieşit din blocul operator. Sunt mort de oboseală şi vreau să mă întorc acasă.

— E în regulă, spune celălalt poliţist închizând portbagajul. Nimic de semnalat aici.

Celălalt refuză să mă lase să plec doar cu atât. Se îndepărtează un pic şi comunică centralei identitatea mea şi

informațiile din permisul de conducere şi din carta profesională. „E un arab naturalizat israelian. Spune că tocmai a ieşit din spital unde e chirurg... Jaafari, cu doi de a... Verifică la Ichilov...” Cinci minute mai târziu, se întoarce, îmi înapoiază actele şi, pe un ton ferm, mă somează să fac cale-ntoarsă fără să întorc capul.

Ajung acasă pe la orele 23. Năuc de oboseală şi de ciudă. Patru patrule m-au interceptat pe drum, cercetându-mă în amănunțime. Degeaba îmi prezentam actele şi îmi declinam profesia, polițaii nu aveau ochi decât pentru mutra mea. La un moment dat, un tânăr agent, nesuportându-mi protestele, şi-a îndreptat arma spre mine şi a amenințat că-mi zboară creierii dacă nu-mi închid pliscul. A fost nevoie de intervenția în forță a unui ofițer pentru a-l pune la punct.

Mă simt uşurat că am ajuns pe strada mea teafăr şi nevătămat.

Sihem nu-mi deschide. Nu s-a întors de la Kafr Karma. Menajera a omis şi ea să vină. Îmi găsesc patul nestrâns, aşa cum l-am lăsat azi-dimineață. Îmi consult telefonul; nu e niciun mesaj pe robot. După o zi atât de agitată ca asta pe care am negociat-o mai adineaori, absența soției mele nu mă preocupă din cale-afară. Când are chef, are obiceiul să-şi prelungească şederea la bunica ei. Sihem ține mult la fermă

şi îi place să stea îndelung de veghe sus pe o moviliță scăldată de lumina liniştită a lunii.

Mă duc să mă schimb în camera mea, zăbovesc în fața fotografiei lui Sihem care tronează pe noptieră.

Zâmbetul ei e larg ca un curcubeu, dar privirea nu însoțeşte zâmbetul. Viața nu i-a adus daruri. Orfană de mamă la optsprezece ani, mama ei murind de cancer, orfană şi de tată, dispărut într-un accident de maşină câțiva ani mai târziu, a şovăit mult până să accepte să mă ia de soț. Se temea ca soarta, care se înverşunase împotriva ei, să nu se întoarcă s-o mai lovească încă o dată. După mai bine de un deceniu de viață conjugală, în pofida dragostei pe care i-o arăt din belşug, continuă să se teamă pentru fericirea ei, convinsă că un fleac e de ajuns pentru a o schimonosi. Cu toate astea, norocul ne aduce mereu apă la moară. Când Sihem s-a căsătorit cu mine, tot avutul meu nu era decât un hârb de maşină fără vlagă şi care rămânea mereu în pană la fiecare colț de stradă. Ne instalaserăm într-un cartier proletar, în care apartamentele nu se deosebeau prea mult de cotețele pentru iepuri. Mobilele noastre erau din rumeguş presat şi nu întotdeauna aveam perdele la ferestre. Astăzi ocupăm o magnifică locuință într-unul din cartierele cele mai pretențioase din Tel-Aviv şi dispunem de un cont la

bancă destul de consistent. În fiecare vară, ne luăm zborul spre un ținut de basm. Am fost la Paris, Frankfurt, Barcelona, Amsterdam, Miami şi în
Caraibe şi avem o grămadă de prieteni care țin la noi şi la care şi noi ținem. Ni se întâmplă adesea să primim lume la noi acasă şi să fim invitați la serate mondene.
De mai multe ori recompensat pentru lucrările mele ştiințifice şi pentru calitatea serviciilor mele, am reuşit să-mi clădesc o onorabilă reputație în regiune. Sihem şi cu mine numărăm printre apropiații şi confidenții noştri notabilități ale oraşului, autorități civile şi militare, cât şi câteva figuri de marcă din showbiz.

— Zâmbeşti precum norocul, iubito, i-am spus portretului. Dacă ai mai putea totuşi închide din când în când ochii...

Pun o sărutare pe vârful degetului, o aşez pe gura lui
Sihem şi dau apoi buzna în baie. Stau cam vreo douăzeci de minute sub jetul unui duş fierbinte, apoi, înfăşurat într-un halat, mă duc la bucătărie să ronțăi un sandviş. După ce m-am spălat pe dinți, mă întorc în cameră, mă vâr în pat şi înghit o pilulă ca să dorm neîntors...

Telefonul răsună în mine ca un picamăr, zdruncinându-mă din creştet până în tălpi ca o descărcare a unui

electroşoc. Năuc, întind mâna pe pipăite spre comutator fără să izbutesc să-l localizez. Soneria telefonului continuă să-mi zgândăre simțurile. O aruncătură de ochi spre deşteptător îmi indică ora 3,20 noaptea. Iarăşi întind mâna în beznă, nemaiştiind dacă trebuie să ridic receptorul sau să aprind lumina.

Răstorn ceva pe noptiera de la căpătâiul patului, fac câteva încercări până să reuşesc să pun mâna pe aparat.

Tăcerea care urmează aproape că mă dezmeticeşte.

— Alo?...

— Naveed la telefon, îmi spune o voce de bărbat la capătul firului.

Îmi ia ceva timp până ce recunosc vocea gâjâită a lui Naveed Ronnen, un înalt funcționar din poliție. Pilula pe care am luat-o încă îmi zăpăceşte mintea. Am impresia că mă învârt în gol undeva şi că, suspendat între amorțeală şi somnolență, visul pe care-l aveam mă dispersează în alte vise inexplicabile, deformând în mod ridicol vocea lui Naveed Ronnen care, în seara asta, pare să vină dintr-un hău.

Dau la o parte aşternuturile ca să stau în şezut. Sângele îmi bate surd în tâmple. Trebuie să găsesc resurse în străfundul meu pentru a-mi potoli respirația.

— Da, Naveed?...

— Te sun de la spital. E nevoie de tine, aici.

În penumbra camerei, limbile fosforescente ale deşteptătorului se încurcă între ele lăsând dâre verzui. Receptorul atârnă în mâna mea ca o nicovală.

— Tocmai m-am culcat, Naveed. Am operat toată ziua şi sunt terminat. E de gardă doctorul Han Ros. E un excelent chirurg...

— Îmi pare rău, trebuie să vii. Dacă nu te simți bine, trimit pe cineva să te aducă.

— Nu cred că e necesar, am spus eu, ciufulindu-mi părul cu mâna.

Îl aud pe Naveed dregându-şi vocea la capătul firului, îi percep respirația gâfâită. Îmi vin încet în fire şi încep să văd limpede în jurul meu.

Prin fereastră, văd un nor zdrențuit care încearcă să împresoare luna. Mai sus, mii de stele seamănă cu nişte licurici. Niciun zgomot nu se face auzit pe stradă. S-ar spune că oraşul a fost evacuat în timp ce dormeam.

— Amin?...

— Da, Naveed?

— Fără exces de viteză. Nu ne grăbim.

— Dacă nu e o urgență, atunci de ce?

— Te rog, mă întrerupe el. Te aştept.

— De acord, spun, fără să mai încerc să pricep. Îmi poți face o mică favoare?

— Depinde...

— Semnalează trecerea mea punctelor de control şi patrulelor. Oamenii tăi mi s-au părut tare nervoşi mai adineauri, când m-am întors acasă.

— Ai tot Fordul ăla alb?

— Da.

— Am să le spun două vorbe.

Închid, stau un moment cu privirea pironită asupra aparatului, intrigat de natura apelului şi de tonul impenetrabil al lui Naveed, apoi îmi vâr picioarele în papuci şi mă duc la baie ca să mă spăl pe față.

Două maşini de poliție şi o ambulanță îşi împrăştie luminile rotitoare ale girofarurilor în curtea urgențelor.

După tumultul zilei, spitalul şi-a revenit la înfățişarea lui de loc al suferinței şi al morții. Agenți în uniformă aşteaptă ici-colo, unii trăgând cu nervozitate din nişte chiştoace de țigări, alții stând şi nefăcând nimic în interiorul maşinii. Îmi las maşina în parking şi mă îndrept spre holul de intrare. Noaptea s-a făcut mai răcoroasă şi o briză furişă urcă dinspre mare, viciată de mirosuri dulcege.

Recunosc silueta deşirată a lui Naveed Ronnen stând în

picioare pe o treaptă. Umărul i se apleacă limpede spre piciorul drept pe care un accident de muncă îl scurtase cu patru centimetri, cu zece ani în urmă. Eu am fost cel care s-a opus amputării. La vremea respectivă, îmi câştigasem cu brio calitatea de chirurg după o serie de intervenții reuşite. Naveed Ronnen a fost unul dintre pacienții cei mai ataşați de mine. Avea un moral de oțel şi un simț al umorului discutabil, fireşte, dar perseverent.

Primele glume slobode la adresa poliției de la el le-am aflat. Mai târziu i-am operat mama, iar asta ne-a apropiat şi mai mult. De atunci, de cum are vreun coleg sau vreo rudă pe masa de operație, mie mi-i încredințează.

Îndărătul lui, doctorul Han Ros stă rezemat de tocul uşii principale. Lumina holului îi accentuează profilul greoi. Cu mâinile în buzunarele halatului şi cu burta revărsată până la genunchi, fixează solul cu un aer absent.

Naveed coboară de pe treaptă spre a veni să mă întâmpine. Şi el îşi ține mâinile în buzunare. Îmi evită privirea. După atitudinea pe care o are, ghicesc că zorii nu vor veni prea curând.

— Bun, am zis eu drept început ca să alung presentimentul care mi s-a lipit de ființă, urc imediat să mă schimb.

— Nu e nevoie, zice Naveed cu o voce lipsită de culoare.

Am avut adesea de-a face cu mutra lui descumpănită când îmi aducea colegi de-ai lui pe targă, dar cea pe care o arată în seara asta le bate pe toate.

Un fior îmi străbate şira spinării înainte de a mi se furişa târâş spre piept.

— Pacientul a sucombat cumva? mă interesez eu.

Naveed îşi ridică în sfârşit ochii spre mine. Rar mi s-a întâmplat să văd căutătură mai nefericită.

— Nu există niciun pacient, Amin.

— În cazul ăsta, de ce m-ai scos din pat la o asemenea oră dacă nu trebuie nimeni operat?

Naveed pare să nu ştie cum să înceapă. Încurcătura lui o stimulează pe aceea a doctorului Ros care începe să se fâțâie într-un mod neplăcut. Mă uit cu atenție la amândoi, tot mai agasat de misterul pe care-l întreţin cu o stingherealã crescută.

— Are cineva de gând să-mi explice până la urmă ce se petrece? am spus.

Doctorul Ros face o mişcare din şolduri pentru a se dezlipi de peretele de care se rezemase şi se întoarce la recepție unde două infirmiere vizibil încurcate se prefac că ar consulta ecranul computerului.

Naveed îşi ia inima în dinți şi mă întreabă:

— Sihem e acasă?

Simt că picioarele mă lasă, dar îmi revin repede.

— De ce?

— E acasă, Amin?

Tonul lui se vrea insistent, dar privirea deja arată că el îşi pierde cumpătul.

O gheară rece ca gheața îmi răscoleşte măruntaiele. Blocat în gât, mărul lui Adam mă împiedică să înghit.

— Nu s-a întors încă de la bunica ei, zic. A plecat, acum trei zile, la Kafr Karma, lângă Nazareth, să-şi viziteze familia... Unde vrei să ajungi? Ce încerci să-mi spui?

Naveed face un pas înainte. Mirosul transpirației lui mă zăpăceşte, sporeşte tulburarea care e pe cale să pună stăpânire pe mine. Prietenul meu nu mai ştie dacă trebuie să mă cuprindă pe după umeri sau să-şi țină mâinile la locul lor.

— Ce se întâmplă, la urma urmei? Eşti pe cale să mă pregăteşti pentru ce e mai rău sau ce naiba faci? Autocarul care o ducea pe Sihem a avut vreo problemă pe drum? S-a răsturnat, nu e aşa? Asta încerci să-mi spui.

— Nu e vorba de autocar, Amin.

— Atunci ce e?

— Avem un cadavru în grijă şi trebuie să-i putem pune un nume pe chip, spune un bărbat îndesat cu înfăţişare de brută ivindu-se în spatele meu.

Mă întorc iute spre Naveed.

— Cred că e vorba de soţia ta, Amin, cedează el, dar avem nevoie de tine pentru a fi siguri.

Simt că mă dezintegrez...

Cineva mă apucă de cot ca să mă împiedice să mă prăvălesc. Preţ de o fracţiune de secundă, totalitatea reperelor mele se volatilizează. Nu mai ştiu unde am ajuns, nu mai recunosc nici măcar pereţii care mi-au adăpostit îndelungata carieră de chirurg... Mâna care mă reţine mă ajută să înaintez pe un culoar evanescent. Albeaţa luminii îmi sfredeleşte creierul. Am impresia că înaintez pe un nor, că picioarele mi se înfundă în podea. Ajung la morgă aşa cum un om supus la chinuri ajunge la eşafod. Un medic veghează la un altar... Altarul e acoperit cu un cearşaf pătat de sânge... Sub cearşaful pătat de sânge, se ghicesc rămăşiţe umane...

Mi se face brusc frică de privirile care se întorc spre mine.

Rugăciunile îmi răsună înăuntrul fiinţei ca o rumoare subterană.

Medicul aşteaptă să-mi recapăt cât de cât luciditatea

pentru a întinde mâna spre cearşaf, pândind un semn de la bruta de adineauri ca să-l tragă.
Ofițerul face semn din bărbie.

— Dumnezeule! exclam.

Am văzut la viața mea trupuri mutilate, am cârpit cu zecile; unele erau atât de vătămate, încât era cu neputință să mai poată fi identificate, dar membrele sfârtecate care mă înfruntă acolo, pe masă, depăşesc orice închipuire. Este oroarea în hidoşenia ei absolută... Doar capul lui
Sihem, în mod straniu cruțat de distrugerile care i-au spulberat restul trupului, se distinge în grămadă, cu ochii închişi, cu gura întredeschisă, cu trăsăturile împăcate, eliberate de angoase... Ai zice că doarme liniştită, că va deschide brusc ochii şi-mi va zâmbi.

De data asta, picioarele chiar mi se înmoaie şi nici mâna necunoscută, nici cea a lui Naveed nu mai reuşesc să mă susțină. Am pierdut pacienți în timp ce îi operam. Nimeni nu poate ieşi cu totul neatins din acest gen de eşec. Dar încercarea nu se oprea la felul ăsta; mai trebuia pe deasupra şi să anunț cumplita veste rudelor defunctului care stăteau cu sufletul la gură în sala de aşteptare. Am să-mi amintesc câte zile voi avea privirea lor îngrijorată în timp ce ieşeam din blocul operator. Era o privire intensă şi

totodată îndepărtată, încărcată de speranță şi de teamă, mereu aceeaşi, imensă şi profundă, la fel ca tăcerea care o însoțea. În clipa aceea precisă, îmi pierdeam încrederea în mine. Mi-era frică de vorbele mele, de şocul pe care aveau să-l provoace. Mă întrebam cum aveau să primească rudele lovitura aceea, la ce aveau să se gândească ele în primul rând după ce lor fi înțeles că miracolul nu avusese loc.
Astăzi, e rândul meu să încasez lovitura. Am crezut că mi se năruie cerul în cap când a fost tras cearşaful de peste ceea ce mai rămăsese din Sihem. Totuşi, în mod paradoxal, nu m-am gândit la nimic.

Prăvălit într-un fotoliu, continui să nu mă gândesc la inamic. Capul mi-e sub vid. Nu ştiu dacă mă aflu în biroul meu sau în al altcuiva. Văd diplome atârnate pe perete, storurile trase de la fereastră, umbre care vin şi se duc pe culoar, dar e ca şi cum lucrurile ar evolua într-o lume paralelă din care am fost ejectat fără niciun preaviz şi fără nici cea mai mică reținere.

Mă simt rablagit, halucinat, devitalizat.

Nu sunt decât o enormă durere chircită sub o învelitoare de plumb, incapabil să spun dacă sunt sau nu conştient de nenorocirea care mă loveşte sau dacă ea deja m-a nimicit.

O infirmieră mi-a adus un pahar cu apă şi s-a retras în

vârful degetelor. Naveed n-a stat mult timp cu mine. Oamenii lui au venit după el. I-a urmat în tăcere, cu bărbia în piept. Han Ros s-a reîntors la garda lui. Nici măcar o singură dată nu s-a apropiat de mine ca să mă consoleze.

Abia mult mai târziu mi-am dat seama că eram singur în birou. Ezra Benhaim a venit la zece minute după ce trecusem pe la morgă. Era profund dărâmat şi se clătina pe picioare de oboseală. M-a cuprins în braţe şi m-a strâns tare de tot la piept. Cu un nod în gât, nu mi-a putut spune nimic. Apoi Ros a venit să-l ia deoparte. I-am văzut discutând pe culoar. Ros îi şuşotea ceva la ureche, iar Ezra dădea tot mai anevoie din cap. A fost nevoit să se sprijine de zid ca să nu cadă, iar eu l-am pierdut din vedere.

Aud maşini în curte, portiere care se trântesc. Apoi, imediat, paşi răsună pe coridoare, învăluiți de freamăte şi de mormăieli. Două infirmiere trec grăbindu-se, împingând un cărucior fantomatic. Răpăitul tălpilor năpădeşte etajul, umple culoarul, se apropie; nişte bărbaţi cu înfăţişare austeră se opresc în faţa mea. Unul dintre ei, scund şi cu fruntea cheală, se desprinde din grup. E tocmai bruta care se plângea că are un cadavru în grijă şi care voia să-l ajut să-l identifice.

— Sunt căpitanul Moshe.

Naveed Ronnen îl însoțește, stând cu doi paşi mai în spate. Nu prea arată grozav amicul meu Naveed. Pare
Spăşit, rămas în urmă. În pofida galoanelor lui de superior, pare expediat brusc la rangul de figurant.
Căpitanul flutură un document.
— Avem mandat de percheziție, doctore Jaafari.
— Percheziție?…
*\— Ai auzit foarte bine. Te rog să ne însoțeşti la dumneata acasă.

Încerc să descopăr vreo lumină oarecare în ochii lui Naveed; prietenul meu se uită în pământ.
Mă întorc spre căpitan.
— De ce la mine acasă?

Căpitanul împătureşte documentul şi-l strecoară în buzunarul interior al hainei.
— Potrivit primelor elemente ale anchetei, dezmembrarea pe care a suferit-o corpul soției dumitale prezintă rănile caracteristice integriştilor kamikaze.
Desluşesc limpede cuvintele ofițerului, dar nu reuşesc să le dau un sens. Ceva se blochează în mintea mea, asemenea unei cochilii care se închide subit după o amenințare exterioară.
Naveed e cel care îmi explică:

— Nu e vorba de o bombă, ci de un atentat sinucigaş. Totul ne face să credem că persoana care s-a aruncat în în restaurant este soția ta, Amin.

Pământul îmi fuge de sub picioare. Cu toate astea, nu mă scufund. Din ciudă. Sau din renunțare. Refuz să mai aud o vorbă în plus. Nu mai recunosc lumea în care trăiesc.

Persoanele care se scoală devreme dimineața se grăbesc spre gări şi stații de autobuz. Tel-Aviv-ul se trezeşte mai încăpățânat ca niciodată. Oricare ar fi amploarea distrugerilor, niciun cataclism nu va împiedica Pământul să se învârtă.

Înghesuit între două brute pe bancheta din spate a maşinii de poliție, privesc clădirile care defilează de-o parte şi de cealaltă a străzii, ferestrele luminate îndărătul cărora, la răstimpuri, se desenează fugare umbre chinezeşti. Uruitul unui camion răsună pe stradă ca țipătul unei himere adormite deranjate în somn, apoi iarăşi tăcerea amorțită a dimineților lucrătoare. Un bețiv se agită în mijlocul unui scuar, probabil încercând să scape de păduchii care-l mănâncă de viu. La un stop, doi agenți de ordine se ațin la pândă, cu un ochi cătând în față, cu celălalt înapoi, ca nişte cameleoni.

În interiorul maşinii, oamenii tac. Şoferul e una cu

volanul. Are umeri largi şi o ceafă atât de scurtă, de parcă l-ar fi turtit cineva bătându-l în cap cu maiul. O singură dată privirea lui m-a măsurat prin oglinda retrovizoare, dându-mi fiori pe şira spinării... „Potrivit primelor elemente ale anchetei, dezmembrarea pe care a suferit-o corpul soției dumitale prezintă rănile caracteristice integriştilor kamikaze". Am sentimentul că dezvăluirile astea mă vor urmări până la sfârşitul zilelor mele. Ele alternează în mintea mea, mai întâi cu încetinitorul, apoi, hrănindu-se parcă din propriul lor exces, devin cutezătoare şi mă iau cu asalt de peste tot. Glasul ofițerului continuă să rostească sacadat, categoric şi limpede, absolut conştient de extrema gravitate a declarațiilor sale:

„Femeia care s-a detonat... kamikaze... este soția dumitale..." Glasul ăsta care mă leapădă se răzvrăteşte; se înalță ca un val întunecat, îmi năvăleşte peste gânduri, îmi spulberă incredulitatea, retrăgându-se apoi brusc, luând cu sine fâşii întregi din ființa mea. Nici n-am vreme să văd limpede în durerea mea că glasul răsună iar ca un val răscolitor din străfunduri, zgomotos, spumegând, mă atacă de parcă, aţâţat de perplexitatea mea, ar încerca să mă zdrobească fibră cu fibră până la dezintegrare...

Polițaiul din stânga mea coboară geamul. Un val de aer

răcoros îmi biciuie fața. Marea răspândeşte un miros fetid, de ou stricat.

Noaptea se pregăteşte s-o ia din loc în timp ce zorile se înghesuie nerăbdătoare la porțile oraşului. Printre spațiile goale dintre clădirile înalte, se pot vedea dungile purulente care fisurează metodic partea de jos a zării. E o noapte învinsă care bate în retragere, dusă de nas şi năucită, încărcată de vise moarte şi de incertitudini.

Cartierul meu mă întâmpină rece. O dubă de poliție e parcată în fața vilei. Nişte agenți stau în picioare de o parte şi de cealaltă a grilajului. Un alt vehicul, parcat jumătate pe trotuar, lasă să se învârtă luminile albastre şi roşii ale girofarului. Câteva vârfuri de țigări se văd scânteind în întuneric, ca nişte coşuri în erupție.

Sunt pus să cobor din maşină.

Împing grilajul, pătrund în grădină, urc treptele peronului, deschid uşa casei mele. Sunt lucid, totodată aştept să mă trezesc.

Ştiind cu exactitate ce au de făcut, polițiştii intră în vestibul şi dau năvală în încăperi pentru a-şi începe percheziția.

Căpitanul Moshe îmi arată o Canapea în salon.

— Putem sta un pic de vorbă între patru ochi, dumneata

şi cu mine?

Mă conduce spre scaun, cu un gest curtenitor, dar ferm. Se străduieşte să fie la înălțimea prerogativelor lui, foarte grijuliu cu statutul de ofițer, dar servilismul lui e lipsit de credibilitate. Nu e decât un animal de pradă şigur de tactica lui acum, când prada e izolată. Cam la fel ca pisica atunci când se joacă cu şoarecele ca să-şi prelungească plăcerea înainte de a trece la masă.

— Aşază-te, te rog.

Extrage o țigară dintr-o cutie, o bate uşor de unghie şi şi-o propteşte în colțul gurii. După ce şi-a aprins-o cu o brichetă, azvârle fumul în direcția mea.

— Sper că nu te deranjează dacă fumez.

Mai trage două-trei fumuri, urmăreşte cu ochii volutele până ce acestea ajung să se confunde cu plafonul.

— Ea te-a lăsat tablou, aşa e?

— Ce-ați spus?

— Scuză-mă, cred că eşti încă sub şoc.

Ochii lui se opresc o clipă asupra tablourilor agățate pe pereți, trec în revistă colțurile încăperii, alunecă peste draperiile impunătoare, mai zăbovesc ici-colo, se întorc apoi ca să mă încolțească.

— Cum poate cineva renunța la un asemenea lux?

— Ce spuneți?

— Gândesc cu glas tare, zice el, agitându-şi țigara în chip de scuză... încerc să pricep, există însă lucruri pe care nu le voi pricepe niciodată. E atât de absurd, atât de stupid... După părerea dumitale, exista o şansă s-o convingi să n-o facă?... Erai cu siguranță la curent cu mica ei uneltire, nu e aşa?

— Ce încercați să-mi spuneți?

— Vorbesc totuşi limpede... Nu te uita la mine astfel. Doar nu vrei să mă faci să cred că nu erai la curent cu nimic.

— Despre ce îmi vorbiți?

— Despre soția dumitale, doctore, despre ceea ce a comis.

— Nu ea a făcut-o. Nu poate fi ea.

— Şi de ce nu ea?

Nu-i răspund, mă mulțumesc să-mi iau capul în amândouă mâinile ca să-mi revin în simțiri. Nu mă lasă s-o fac; cu mâna liberă, îmi ridică bărbia astfel încât să mă privească țintă în ochi.

— Eşti practicant, doctore?

— Nu.

— Dar soția dumitale?

— Nu.

Se încruntă.

— Nu?

— Nu-şi făcea rugăciunea, dacă asta înțelegeți prin a fi practicant.

— Ciudat...

Se aşază doar cu o fesă pe brațul unui fotoliu din față, încrucişează genunchii, îşi înfundă cotul într-o coapsă şi îşi cuprinde delicat bărbia între degetul mare şi arătător, cu ochiul mijit din pricina fumului.

Privirea lui tulbure se izbeşte de a mea.

— Nu-şi făcea rugăciunea?

— Nu.

— Nu ținea Ramadanul?

— Ba da.

— A!...

Îşi mângâie linia nasului, fără să mă slăbească din ochi.

— În fond, o credincioasă recalcitrantă... Pentru a încurca urmele şi a milita pe undeva liniştită. Acționa cu siguranță în sânul unei asociații de caritate sau în ceva de soiul ăsta; chestiile astea sunt nişte acoperitori excelente, pe care le poți trage foarte uşor spre tine ca să te pui la adăpostul lor la nevoie. Numai că, în spatele benevolatului, se află întotdeauna o afacere cu beneficii grase; bani pentru

şmecheri, un colţişor de paradis pentru cei săraci cu duhul. Cunosc şi eu câte ceva în domeniul ăsta, e doar meseria mea. Degeaba mi se pare mie că ating fundul prostiei umane, îmi dau seama că nu fac decât să gravitez la marginea ei...

Îmi expediază fum în obraz.

— Nutrea simpatie pentru brigăzile al-Aqsa, aşa e?

Nu, nu pentru brigăzile al-Aqsa. Se spune că ele nu favorizează atentatele sinucigaşe. Pentru mine, toate gunoaiele astea sunt totuna. Că sunt din Jihadul islamic sau din Hamas, sunt aceleaşi bande de degeneraţi gata de orice numai să se vorbească despre ele.

— Soţia mea nu are nimic de-a face cu oamenii ăştia. E vorba despre o oribilă neînţelegere.

— Ciudat lucru, doctore. Este întocmai ceea ce spun rudele acestor smintiţi când te duci să le vezi după atentat. Toată lumea afişează acelaşi aer năuc la fel ca dumneata, toţi sunt depăşiţi de evenimente. E cumva un consemn general pentru a trage de timp sau e un mod plin de tupeu de a vă bate joc de oameni?

— Sunteţi pe un drum greşit, domnule căpitan.

Mă potoleşte cu un gest al mâinii înainte de a mă ataca din nou.

— Cum era ieri dimineață când ai lăsat-o ca să te duci la muncă?

— Soția mea a plecat spre Kafr Karma, la bunica ei, acum trei zile.

— Deci, n-ai văzut-o în aceste ultime trei zile?

— Nu.

— Dar i-ai vorbit la telefon?

— Nu. Şi-a uitat mobilul acasă, iar la bunica ei nu există telefon.

— Are un nume bunica ei? întreabă el scoțând un carnețel din buzunarul interior al hainei.

— Hanane Sheddad.

Căpitanul ia notă de ce îi spun.

— Ai însoțit-o la Kafr Karma?

— Nu, a plecat singură. Am dus-o cu maşina miercuri dimineață până la autogara. A luat autocarul spre Nazareth la ora 8,15.

— Ai văzut-o plecând?

— Da. Am părăsit autogara odată cu autocarul.

Doi agenți se întorc din biroul meu, încărcați cu dosare cartonate. Un al treilea îi urmează de aproape, cu computerul meu sub braț.

— Îmi iau dosarele.

— Ți le vom înapoia după ce le vom consulta.

— E vorba despre documente confidențiale, de informații asupra pacienților mei.

— Îmi pare rău, dar trebuie să verificăm noi înşine.

Aud uşile casei trântindu-se, sertarele şi mobilele gemând într-o înşiruire de pocnete şi de scârțâituri.

— Să ne întoarcem un pic la soția dumitale, doctore Jaafari.

— Sunteți pe o pistă greşită, domnule căpitan. Soția mea n-are nimic de-a face cu ceea ce îi reproşați. S-a aflat în restaurantul acela exact la fel ca ceilalți. Lui Sihem nu-i place să stea la bucătărie când se întoarce din voiaj. S-a dus liniştită să mănânce ceva... E aşa simplu. De cincisprezece ani împart cu ea viața şi îi cunosc toate secretele. Am învățat s-o cunosc, iar dacă mi-ar fi ascuns ceva, până la urmă aş fi dibuit-o.

— Am fost şi eu însurat cu o femeie superbă, doctore Jaafari. Era mândria mea. Mi-au trebuit şapte ani ca să aflu că îmi ascundea esențialul din ceea ce un bărbat se cuvine să cunoască despre fidelitate.

— Soția mea nu avea niciun motiv să mă înşele.

Căpitanul se uită în jur căutând cum să se descotorosească de țigară. Îi arăt o măsuță din sticlă în

spatele lui.

Mai trage un fum, mai adânc decât precedentele, apoi striveşte cu grijă mucul de ţigară în scrumieră.

— Doctore Jaafari, un bărbat oţelit n-a scăpat niciodată cu totul din belea. Viaţa e o veşnică porcărie, un lung tunel minat plin de trape şi de murdărie de câine. Fie că te ridici dintr-un salt, fie că rămâi la pământ, asta nu schimbă mare lucru. Nu există decât o singură posibilitate ca să ajungi la capătul încercărilor: să te pregăteşti zi de zi şi noapte de noapte aşteptându-te la ce e mai rău... Soţia dumitale nu s-a dus în restaurantul ăla ca să ia o gustare, ci ca să arunce totul în aer...

— Ajunge, am urlat eu ridicându-mă, sleit de puteri...

Cu un ceas în urmă, aflu că soţia mea a murit într-un restaurant luat ca ţintă de un atentat terorist. Imediat mai apoi, mi se spune că atentatorul kamikaze era ea. E mult prea mult pentru un om istovit. Lăsaţi-mă mai întâi să plâng, apoi daţi-mi lovitura de graţie, dar, vă implor, nu-mi impuneţi şi emoţia şi spaima în acelaşi timp.

— Rămâi aşezat, doctore Jaafari, te rog.

Îl dau la o parte cu asemenea furie, încât e cât pe ce să se dea peste cap pe deasupra măsuţei din sticlă din spatele lui.

— Nu mă atingeţi. Vă interzic să vă puneţi mâinile pe

mine.

Îşi revine iute şi încearcă să mă stăpânească.

— Domnule Jaafari...

— Soția mea nu are nimic de-a face cu măcelul ăsta. E vorba de un atentat sinucigaş, ce naiba, nu de o ceartă de menaj. E vorba de soția mea. Care a murit. Ucisă în blestematul ăla de restaurant. La fel ca ceilalți. Laolaltă cu ceilalți. Vă interzic să-i mânjiți memoria. Era o femeie bine. Chiar foarte bine. La antipodul a ceea ce subînțelegeți.

— Un martor...

— Ce martor? Ce-şi poate el aminti? Bomba pe care o transporta soția mea sau chipul ei? De cincisprezece ani îmi împart viața cu Sihem. O cunosc ca pe mine însumi. Ştiu de ce e în stare şi de ce nu e în stare. Avea mâinile prea curate ca să-mi poată scăpa cea mai mică pată. Nu e suspectă doar pentru că e ea cea mai lovită. Dacă la ipoteza voastră, trebuie să mai fie totuşi şi altele.

Soția mea e cea mai lovită pentru că era cea mai expusă, Dispozitivul exploziv nu se afla asupra ei, ci lângă ea.

— babil ascuns sub scaunul ei sau sub masa la care se şea...

— După ştirea mea, niciun raport oficial nu vă autorizează să afirmați lucruri atât de grave. De altfel,

primele elemente de anchetă nu au neapărat ultimul cuânt. Să aşteptăm comunicatele comanditarilor. Trebuie patentatul să fie revendicat de cineva. Vor fi poate niş casete video cu cheie, adresate vouă şi redacţiilor ziar. Dacă e vorba despre un kamikaze, îl vom vedea şi vom auzi.

— Nu e o treabă sistematică la smintiții ăştia. Uneori se mulțumesc cu un fax sau cu un apel telefonic.

— Nu când e vorba de a frapa mințile oamenilor. Iar femeie kamikaze e un mare succes în sensul ăsta. Mai ales dacă e naturalizată israeliană şi căsătorită cu un eminent chirurg care a fost adesea mândria oraşului şi care icarnează cea mai reuşită dintre integrări... Nu vreau să vă mai aud debitându-vă murdăriile despre soția mea. Domnule ofițer. Soția mea este o victimă a atentatului, nu e cea care l-a comis. Va trebui s-o luați din loc cu ce aveți, şi asta imediat.

— Stai jos! tună căpitanul.

Strigătul lui mă străbate ca o lamă dintr-o parte în alta.

Picioarele nu mă mai țin şi mă prăbuşesc pe canapea.

Răzbit, îmi iau capul în mâini şi mă chircesc făcându-mă ghem. Sunt ostenit, uzat, torpilat; ca o barcă ce se scufundă, iau apă de peste tot. Somnul mă chinuie cu o rară mârlănie; refuz să mă scufund. Nu vreau să dorm.

Mi-e teamă să ațipesc ca să nu aflu iarăşi şi iarăşi, la ieşirea de pe tărâmul viselor, că femeia pe care o iubeam mai mult decât orice pe lume nu mai este, că a murit sfârtecată într-un atentat terorist; mi-e teamă că va trebui să suport la fiecare trezire aceeaşi catastrofă, aceeaşi nenorocire... Iar căpitanul ăsta care zbiară la mine, de ce nu se face praf şi pulbere? Aş vrea să dispară pe loc, aş vrea ca spiritele aducătoare de nenorocire care îmi bântuie casa să se facă nevăzute, aş vrea ca un uragan să-mi spargă ferestrele şi să mă ducă departe, foarte departe de îndoiala care îmi chinuie măruntaiele, îmi încurcă reperele şi îmi umple inima de grave incertitudini...

I

4

apitanul Moshe şi asistenții lui mă țin treaz
F douăzeci şi patru de ore neîntrerupt. Unii
m*/ după alții, fac cu schimbul în încăperea sordidă în care se desfăşoară interogatoriul. Lucrurile se petrec într-un soi de chichineață cu tavan scund şi ziduri fără personalitate, cu un bec îmbrăcat în rețea de metal deasupra capului meu, bec al cărui târâit continuu e pe cale să mă aducă la nebunie. Cămaşa leoarcă de sudoare îmi roade spatele cu

voracitatea unui mănunchi de urzici. Mi-e foame, mi-e sete, mi-e rău şi nu văd nicăieri capătul tunelului. Au fost nevoiți să mă ducă de subsuori ca să urinez. Mi-am golit jumătate din băşică în chiloți înainte să izbutesc să mă deschei la pantaloni. Cuprins de greață, am fost cât pe ce să-mi sparg mutra de bideu. Am fost literalmente târât pentru a fi readus în cuşcă. Apoi, din nou, hărțuieli, întrebări, lovituri cu pumnul în masă, palme uşoare care să mă împiedice să dau ochii peste cap.

De fiecare dată când somnul îmi tulbură discernământul, sunt scuturat din cap până în picioare şi lăsat în seama zelului unui ofițer proaspăt şi disponibil.

Întrebările sunt mereu aceleaşi. Ele îmi răsună în tâmple ca nişte surde incantații.

Mă clatin pe scaunul metalic dur care-mi pileşte fesele, mă agăț de masă ca să nu cad pe spate şi dintr-odată, ca o paiață dezarticulată, mă desprind, iar obrazul meu se loveşte violent de muchia mesei. Cred că mi-am spart o arcadă.

— Şoferul autocarului a identificat-o categoric pe soția dumitale, doctore. A recunoscut-o imediat în fotografie. A spus că efectiv urcase în autocarul care pleca spre

Nazareth, miercuri la ora 8,15. Dar că la ieşirea din Tel-Aviv, la mai puțin de douăzeci de kilometri de autogara, ea a cerut să coboare, pretextând o urgență. Şoferul a fost silit să oprească pe marginea şoselei. Înainte de a pleca mai departe, a văzut-o pe soția dumitale urcând într-o maşină care venea în urma autocarului. Amănuntul ăsta a fost cel care i-a atras atenția. Nu a luat numărul de înmatriculare al maşinii, dar spune că e vorba de un Mercedes model vechi, de culoare crem... Descrierea asta nu-ți spune nimic, doctore?

— Ce vreți să-mi spună? Am un Ford model recent şi e alb. Soția mea nu avea niciun motiv să se dea jos din autocar. Şoferul dumneavoastră spune prostii.

— În cazul ăsta, nu e singurul. Am trimis pe cineva la Kafr Karma. Hanane Sheddad spune că nu şi-a mai văzut nepoata de mai bine de nouă luni.

— E o persoană în vârstă...

— Nepotul ei, care locuieşte cu ea la fermă, confirmă şi el acest lucru. Aşa că, doctore Jaafari, dacă soția dumitale n-a mai pus piciorul în Kafr Karma de mai bine de nouă luni, unde a fost în cursul ultimelor trei zile?

Unde a fost în cursul ultimelor trei zile?... Unde s-a dus?... Unde era?... Cuvintele ofițerului se pierd într-o

I

(tumoare insondabilă. Nu-l mai aud. Îi văd doar sprânenele care tresaltă în funcție de capcanele pe care mi Întinde, gura care macină argumente ce nu mă mai Jing, mâinile care îi descriu nerăbdarea sau determi „Rea…

& s Un alt ofițer îşi face apariția, cu chipul ascuns îndărătul unor ochelari negri. Îmi vorbeşte tot agitând un de 5t hotărâtor. Amenințările lui se destramă în inconsisința lucidității mele. Nu stă prea mult timp şi pleacă bmbănind.

Habar n-am cât e ora, dacă e zi sau noapte. Mi-a fost luat ceasul. Înterlocutorii mei au avut grijă să se debaraseze şi ei de ceasurile lor înainte de a mă lua în primire.

Căpitanul Moshe se întoarce spre mine, pleoştit. Percheziția nu a dat niciun rezultat. E şi el obosit. Duhneşte a chiştoc de țigară strivit în scrumieră. Tras la față şi Tu ochii roşii, e neras din ajun, iar gura lui tinde să se se într-o parte.

t – Totul ne face să credem că soția dumitale n-a plecat din Tel-Aviv miercuri şi nici în zilele următoare! Asta nu face totuşi din ea o criminală.

„Relațiile voastre conjugale erau…

„V – Soția mea nu avea un amant, i-am retezat-o eu.
r” Nu era obligată să-ți semnaleze acest lucru.
— Nu aveam secrete unul față de celălalt.

— Adevăratul secret nu se împărtăşeşte.

— Există cu siguranță o explicație, domnule căpitan. Dar nu în sensul pe care i-l dați.

— Fii rezonabil o secundă, doctore. Dacă soția dumi tale te-a mințit, dacă ea te-a făcut să crezi că se ducea la Nazareth ca să se întoarcă apoi la Tel-Aviv de îndată ce te-ai întors cu spatele, înseamnă că nu juca cinstit cu dumneata.

— Dumneavoastră nu jucați cinstit cu mine, domnule căpitan. Avansați ipoteze false pentru a afla adevărul.
Dar încercarea dumneavoastră de inducere în eroare nu ține. Puteți să mă țineți treaz în fiecare zi şi în fiecare noapte, n-o să mă faceți să spun ce vreți dumneavoastră să auziți. Va trebui să găsiți pe altcineva asupra căruia să aruncați vina.

Se enervează, iese pe culoar. Revine ceva mai târziu, cu fruntea împietrită, cu maxilarele ca nişte scripeți înțepeniți pe care nu mai izbuteşte să-i deblocheze. Respirația lui mă înecă. E pe punctul să-i cedeze nervii.

Unghiile lui scot un îngrozitor sunet de scrijelit când îşi

scarpină obrajii.

— N-o să mă faci să înghit cu de-a sila afirmația că n-ai remarcat nimic ciudat în comportamentul soției dumitale, în ultima vreme. Doar dacă nu mai trăiați împreună sub acelaşi acoperiş.

— Soția mea nu e islamistă. De câte ori trebuie să vă repet asta? Ați luat-o pe o pistă greşită. Lăsați-mă să mă întorc la mine acasă. N-am dormit de două zile.

— Nici eu şi n-am de gând să dorm înainte de a lămuri afacerea asta. Poliția de investigație e categorică:
soția dumitale a fost ucisă de încărcătura explozivă pe care o avea asupra ei. Un martor, care stătea la masă în exteriorul restaurantului şi care nu a fost decât uşor rănit, dă mărturie că a văzut o femeie însărcinată stând alături de banchetul pe care-l organizaseră şcolarii pentru a serba ziua de naştere a colegului lor. Pe femeia aceea a recunoscut-o în fotografie, fără şovăială. Şi este soția dumitale. Or, dumneata ai declarat că nu era însărcinată. Nici vecinii dumitale nu-şi amintesc s-o fi văzut nici măcar o singură dată însărcinată de când v-ați instalat în cartier. Autopsia e şi ea categorică în privința asta: nu

prba de nicio sarcină. Atunci ce anume umfla pantele

soției dumitale? Ce se găsea sub rochia ei dacă nu estemata aia de încărcătură care a spulberat viața a ptesprezece persoane, viața unor copii care nu voiau rât să se joace?

— Aşteptați să vedeți caseta…

— Nu va fi vorba de nicio casetă. Personal, eu unul pun preț pe casete. Nu asta îmi ridică mie proble

…Ceea ce îmi ridică o problemă se află altundeva, lucrul ăsta mă îmbolnăveşte. De aceea trebuie imativ să aflu cum o femeie apreciată de anturajul ei, moaşă şi inteligentă, modernă, bine integrată, răsțată de bărbatul ei şi adulată de prietene în majorité evreice, a putut, de la o zi la alta, să se căptuşeas

din plin cu explozibili şi să se ducă într-un loc pu

„C pentru a repune astfel în discuție tot ceea ce statul ïael le-a acordat cu încredere arabilor pe care i-a prin

t în sânul său. Îți dai seama de gravitatea situației, ctore Jaafari? Ne aşteptam la trădări, dar nu de le

lăsta. Am cercetat totul în jurul cuplului dumitale:

lațiile voastre, obiceiurile, micile păcate neînsemna

Rezultatul: mă văd înşelat pe toată linia. Eu, care rtt evreu şi ofițer al serviciilor israeliene, nu beneficz nici de a treia parte din considerația care vă este cordată zi de zi de către acest oraş. Iar asta mă sâcâcum nu se poate de tare.

— Nu încercați să abuzați de starea mea fizică şi mo
ta, domnule căpitan. Soția mea este nevinovată. Nu are bsolut nimic de-a face cu integriştii. N-a întâlnit niciotă oameni de soiul ăsta, n-a vorbit despre ei, nu s-a îndit la ei. Soția mea s-a dus în restaurantul ăla ca să prânzul. Doar ca să ia prânzul. Nici mai mult, nici mai uțin... Lăsați-mă acum în pace. Sunt terminat.

După toate astea, îmi încrucişez brațele pe masă, îmi sprijin capul pe brațe şi ațipesc.

Căpitanul Moshe revine la atac iarăşi şi iarăşi... La sfârşitul celei de a treia zile, deschide uşa chichineței şi îmi face semn spre culoar.

— Eşti liber, doctore. Te poți întoarce acasă şi îți poți relua viața normală, dacă totuşi...

Îmi iau haina şi o pornesc clătinându-mă pe picioare de-a lungul unui coridor unde ofițeri doar în cămaşă, cu mânecile suflecate şi cravata desfăcută, se uită la mine în tăcere. Par o haită de lupi care se uită cum se îndepărtează prada pe care au crezut că o încolțiseră. Un temnicer cu profil neregulat îmi înmânează ceasul, setul de chei şi portofelul, mă pune să semnez o chitanță şi trânteşte cu un gest sec ferestruica despărțitoare. Cineva mă escortează

până la ieşirea din clădire. Lumina zilei mă agresează de cum pun piciorul afară. E vreme frumoasă; un soare enorm luminează oraşul. Zgomotele circulației mă readuc în lumea celor vii. Stau câteva clipe pe caldarâm, urmărind baletul obişnuit al maşinilor pe care claxoanele îl punctează la răstimpuri. Nu se văd oameni.

Cartierul pare neglijat. Arborii care jalonează şoseaua nu par într-o stare prea bună, iar diverşii gură-cască din jur pierd vremea la fel de trişti ca umbrele lor.

În josul treptelor, o maşină mare stă cu motorul pornit. Naveed Ronnen e la volan. Coboară şi, cu un cot proptit pe portieră, aşteaptă să vin spre el. Înțeleg imediat că nu e străin de eliberarea mea.

Se încruntă când ajung în dreptul lui. Din cauza ochiului meu învinețit.

— Te-au bătut?

— Am alunecat.

1

Nu e convins.

fi – E adevărat, îi spun.

Nu stăruie.

r. Te duc acasă?

— Nu ştiu.

tr. Eşti într-o stare lamentabilă. Trebuie să faci un duş, te schimbi şi să mănânci ceva.

— Integriştii au trimis caseta?

— Ce casetă?

— Aceea cu atentatul. Se ştie până la urmă cine e intatorul kamikaze?

? –Amin…

Jvlă trag înapoi ca să mă feresc de mâna lui. Nu mai ori să mă atingă cineva. Nici măcar pentru a mă uraja.

Ochii mei prind privirea poliţistului şi nu-i mai dau mul.

— Dacă m-au eliberat, înseamnă că au certitudinea că a mea nu are niciun amestec.

— Trebuie să te duc acasă, Amin. Ai nevoie să-ţi reeţi forţele. Asta contează acum.

v*Dacă m-au eliberat, Naveed, hai, dă-i drumul…

a m-au eliberat, înseamnă că… Ce s-a descoperit, Na

d?

— Că tu, tu nu ai niciun amestec, Amin.

— Doar eu?…

— Doar tu.

— Şi Sihem?…

x – Trebuie să plăteşti knass-ul pentru a-i recupera cor

Ăsta e regulamentul.

O amendă? Şi de când e regulamentul ăsta în viare?

— De când integrştii kamikaze...

Îl întrerup făcându-i semn cu degetul.

— Sihem nu e o kamikaze, Naveed. Încearcă să-ți aminteşti. Căci țin la asta mai mult decât la orice pe lume. Soția mea nu e o ucigaşă de copii... M-am făcut bine înțeles?

Îl las acolo şi plec fără să ştiu unde. Nu mai am chef să fiu dus acasă; nu mai am nevoie să-şi pună cineva mâna pe umărul meu; nu vreau să văd pe nimeni nici de partea mea, nici de cealaltă.

Noaptea mă surprinde aşezat pe o lespede, cu fața spre mare. Nu am nici cea mai mică idee despre ce am făcut în cursul zilei. Cred că am adormit pe undeva. Cele trei zile şi trei nopți de captivitate m-au dat complet gata.

Nu mai am haină. Probabil că am uitat-o pe o bancă, undeva, sau poate că mi-a furat-o cineva. O pată mare mânjeşte partea de sus a pantalonilor mei, stropi de vomă îmi împestrițează cămaşa; mi-aduc vag aminte că am vomat la piciorul unei pasarele. Acum m-am târât până la lespedea aia de deasupra mării. Habar n-am.

Un pachebot licăreşte în larg.

Mai aproape, valurile se aruncă nebuneşte peste stânci. Vuietul lor îmi răsună în cap precum nişte lovituri de măciucă.

Briza mă răcoreşte. Mă ghemuiesc adunându-mă în jurul propriilor mele picioare, îmi vâr bărbia între genunchi şi ascult zgomotele mării. Încet, ochii mi se înceţoşează; suspinele mă ajung din urmă, mi se înghesuie în gâtlej şi declanşează un intens tremur care mi se împrăştie în toate sensurile în corp. Îmi cuprind atunci fața în mâini şi, din geamăt în geamăt, încep să urlu ca un posedat în vacarmul asurzitor al valurilor.

I

5

C

ineva a lipit un afiş pe grilajul casei mele. Nu e chiar un afiş, ci pagina întâi a unui cotidian de mare tiraj. Pe deasupra unei fotografii
ari care arată haosul sângeros din restaurantul luat
Trept țintă de terorişti, se poate citi cu litere mari: FIARA REAVĂ E PRINTRE NOI. Titlul se întinde pe trei coane.

„Strada e pustie. Un felinar anemic îşi împrăştie lumiun halou livid care nu trece dincolo de conturul ampii. Vecinul

de peste drum şi-a tras perdelele. E abia a zece şi nicio fereastră nu veghează.
Vandalii căpitanului Moshe nu s-au jenat. Biroul meu
„Itr-un hal fără de hal. Aceeaşi dezordine domneşte în ieră; salteaua întoarsă, aşternuturile pe jos, noptierei şi comodele profanate, sertarele răsturnate pe moche
Lenjeria soției mele zace printre papuci şi produse
smetice. Mi-au desprins tablourile din cui pentru a se
ta la ce se află pe spatele lor. Au călcat şi peste o foarveche fotografie de familie.

Nu simt nici forța, nici curajul de a mă duce în cele
Ite încăperi pentru a evalua pagubele.

Oglinda dulapului îmi reflectă imaginea. Nu m-am recunoscut. Nepieptănat, rătăcit, par un alienat aşa cum sunt cu barba nerasă de câteva zile şi chipul colțuros.

Mă dezbrac, las apa să curgă în cadă ca să fac o baie; găsesc ceva de mâncare în frigider, mă reped ca un animal hămesit. Mănânc în picioare, cu mâinile murdare, gata să înghit strâmb îmbucăturile pe care le înfulec pe nemestecate cu o voracitate lamentabilă. Am dat gata un coşuleț cu fructe, două farfurii cu carne rece, am dat peste cap două sticle de bere dintr-o sorbitură şi mi-am lins unul câte unul

cele zece degete şiroind de sos.

A trebuit să trec din nou prin fața oglinzii ca să-mi dau seama că sunt complet gol. Nu-mi aduc aminte să fi umblat vreodată prin casă în ținuta lui Adam de când m-am căsătorit. Sihem nu se abătea de la unele principii.

Sihem...

Ce departe sunt deja toate astea!...

Mă las să alunec în cadă, las căldura apei să-mi umple ființa, închid ochii şi încerc să mă dizolv încet în amorțeala fierbinte care pune stăpânire pe mine...

— Dumnezeule!

Kim Yehuda e în picioare în uşa băii, neîncrezătoare. Se uită în dreapta, în stânga, bate din palme de parcă n-ar reuşi să-şi creadă ochilor, se întoarce iute spre dulăpiorul din perete, scotoceşte căutând un prosop.

— Ți-ai petrecut noaptea aici în cadă? exclamă ea, oripilată şi totodată înciudată. Unde naiba ți-era capul? Ai fi putut să te îneci.

Mi-e greu să-mi deschid ochii. Poate că din pricina luminii zilei. Îmi dau seama că am dormit în cadă toată noaptea. În apa care s-a răcit între timp, membrele mele

u mai reacționează; au înțepenit ca lemnul; o nuanță viotcee îmi acoperă coapsele şi antebrațele. Îmi mai dau seajfta şi că nu mă opresc din dârdâit, clănțănind din dinți.

— Dar la ce pedeapsă te supui, Amin? Sus, ieşi ime
al de acolo. Simt că-mi vine să mor doar când mă uit
— tine.

Mă ajută să mă ridic, mă înfăşoară într-un halat şi mă ieşionează energic din creştet până-n tălpi.

— Nu poate fi adevărat, repetă ea. Cum ai putut să
Sadormi cu apa până la gât? îți dai seama!... Am avut o presimțire, azi-dimineață. Ceva îmi spunea că trebuie nejftpărat să dau o fugă până aici înainte de a te întâlni la TBpital... Naveed m-a sunat de îndată ce te-au eliberat.
Am trecut de trei ori ieri, dar nu te întorseseşi încă.
M-am gândit că poate te-ai dus la vreo rudă sau la vreun prieten.

Mă conduce în camera mea, pune la loc salteaua pe
pat şi mă întinde peste ea. Îmi tremură membrele tot mai repede, maxilarele amenință să mi se spargă.
— Fug să-ți pregătesc ceva cald de băut, spune ea trăgând o cuvertură peste mine.

O aud agitându-se la bucătărie şi întrebându-mă unde am pus cutare sau cutare lucru. Tremurul nestăpă

„Nit al gurii mă împiedică să articulez vreo vorbă. Mă ghemuiesc sub cuvertură, în poziție fetală, mă fac mic de tot în speranța că mă voi mai încălzi puțin.

t. Kim îmi aduce un bol mare cu ceai de plante, îmi înal

Lță capul şi începe să-mi toarne băutura aburindă şi dulce în gură. O lavă incandescentă se ramifică în pieptul

meu şi coboară să-mi încingă pântecele.

— Kim îmi stăpâneşte cu greu tremurul.

Pune jos bolul pe noptieră, îmi potriveşte perna şi mă culcă la loc.

— Când te-ai întors? Noaptea târziu sau dimineața devreme? Când am găsit grilajul descuiat şi uşa de la intrare larg deschisă, m-am temut pe dată de ce e mai rău... Ar fi putut să intre cineva la tine în casă.

Nu găsesc nimic să-i spun.

Îmi explică acum că are un pacient de operat înainte de amiază, încearcă să dea de menajeră la telefon ca să-i ceară să vină, nimereşte de mai multe ori pe robot, lasă până la urmă un mesaj. E neliniştită că mă abandonează astfel fără nicio supraveghere, se gândeşte la o soluție, nu-i vine nimic în minte. Se linişteşte un pic luându-mi temperatura, apoi, după ce mi-a pregătit ceva de mâncare, îşi ia la revedere

făgăduindu-mi să revină de cum îi va fi cu putință.

N-am văzut-o când a plecat.

Cred că adormisem iarăşi.

Scârțâitul grilajului mă trezeşte. Dau la o parte cuvertura şi mă apropii de fereastră. Doi adolescenți scormonesc prin grădină, ținând sub braț nişte rulouri de hârtie. Zeci de fotografii decupate din ziare zac presărate pe gazon. Nişte gură-cască s-au adunat în fața casei. „Plecați de acolo", le strig. Neizbutind să deschid fereastra, mă reped în curte. Cei doi adolescenți o şterg. Îi urmăresc până în stradă, desculț, cu capul gata să-mi ia foc... „Scârbă de terorist! Gunoiule! Arab trădător!" Invectivele mă opresc brusc. Prea târziu, mă aflu în mijlocul unei haite surescitate. Doi bărboşi cu codițe mă scuipă. Nişte brațe mă îmbrâncesc. „Aşa se spune pe la voi mulțumesc, arab împuțit? Muşcând mâna care te-a scos din rahat?..." Nişte umbre se strecoară în spatele meu ca să-mi taie orice retragere. Un jet de salivă mă atinge în obraz. O mână

mă trage de gulerul halatului... „Uită-te în ce castel stai, fiu de târfă. Ce vă mai trebuie ca să învățați să «puneți mulțumesc?..." Sunt scuturat şi dintr-o parte, şi din cealaltă. „Trebuie mai întâi să-l dezinfectăm înainte de a-l

azvârli pe rug...” O lovitură de picior mă fulgeră în pântece, o alta mă ridică. Mi-e spart nasul, apoi buzele. Brațele nu îmi sunt de ajuns ca să mă apere. O ploaie de lovituri mă năpădeşte, iar pământul îmi fuge de sub picioare...

Kim mă descoperă zăcând în mijlocul aleii. Agresorii mei m-au urmărit până în grădină şi au continuat să mă lovească încă mult timp după ce m-au aruncat pe jos. Judecând după pupilele lor dilatate şi gurile pline de invective, am crezut că mă vor linşa.

Niciun vecin nu mi-a sărit în ajutor, niciun suflet milos n-a avut prezența de spirit să cheme poliția.

— Am să te duc la spital, spune Kim.

— Nu, nu la spital. Nu vreau să mă reîntorc acolo.

— Cred că ai ceva oase rupte.

— Nu insista, te rog.

— Oricum, nu poți rămâne aici. Te vor ucide.

Kim izbuteşte să mă ducă în cameră, mă îmbracă, azvârle câteva lucruri în geanta mea şi mă instalează în maşina ei.

Bărboşii cu codițe răsar ca din pământ, alertați probabil de vreun tip lăsat de pază.

— Lasă-l să crape, strigă unul din ei către Kim. E doar un gunoi...

Kim demarează cu toată viteza.

Traversăm cartierul aşa cum un bolid scăpat de sub control trece peste un câmp minat.

Kim mă conduce direct la un dispensar, pe lângă Yafo. Radiografia nu arată vreo fractură, însă un traumatism mare mi-a apărut la încheietura mâinii drepte şi la genunchi. O infirmieră îmi dezinfectează juliturile de pe brațe, îmi tamponează buzele zdrelite, îmi curăță nările rănite. Crede că e vorba de o ceartă între beţivi; gesturile ei sunt pline de compasiune.

Părăsesc sala de îngrijiri mergând doar într-un picior, cu un bandaj grotesc în jurul mâinii.

Kim îmi propune să mă sprijin de umărul ei, dar prefer să mă reazem de zid.

Mă duce la ea acasă, pe Sederot Yerushalayim, într-un fost studio amenajat ca locuință pe care-l cumpărase pe vremea când îşi împărțea viața cu Boris. Veneam adesea aici ca să celebrăm câte un eveniment fericit sau ca să petrecem o seară plăcută între prieteni, împreună cu Sihem.

Cele două femei se înțelegeau bine, chiar dacă soția mea, mai curând rezervată, era mereu în gardă. Lui Kim nu-i păsa. Îi place grozav să primească şi să sărbătorească. De când a izbutit să supraviețuiască plecării lui Boris, îi dă bice

şi nu se încurcă.

Luăm ascensorul. O femeie bătrână urcă odată cu noi până la al doilea etaj. Pe palierul de la etajul patru, un cățel se agită, cu lesa prinsă în uşa din fund. E cățelul vecinei – are să se descotorosească de el de îndată ce va mai creşte, ca să pună ochii pe un altul; o face în mod curent.

Kim se chinuie cu broasca uşii – ca de fiecare dată când e nervoasă. Nişte gropițe îi apar în obraji în timp ce se strâmbă de ciudă. Îi stă bine mânioasă. Nimereşte în sfârşit cheia potrivită şi se dă la o parte ca să mă lase să intru.

— Simte-te ca la tine acasă, îmi spune ea.

Îmi dă jos haina, o agață în vestibul; îmi face semn cu bărbia spre salon unde stau alături în mod nepotrivit un scaun din răchită şi un vechi fotoliu din piele roasă. Un tablou mare suprarealist ocupă jumătate din perete; parcă ar fi mâzgăleala unor copii instabili fascinați de roşu-sângeriu şi de negru-cărbune. Pe măsuța din fier forjat, dibuită într-o prăvălie cu lucruri de ocazie unde lui Kim grozav îi place să se ducă în weekend, printre
— bibelouri din teracotă şi o scrumieră plină ca o urnă, un ziar de mare tiraj… E deschis la fotografia soției mele.

Kim se repede să-l dea la o parte.

O trag înapoi apucând-o de mână.

— Nu e grav.

Stingherită, strânge totuşi ziarul şi se duce să-l arunce la coşul de gunoi.

Iau loc în fotoliu, lângă uşa cu geam care dă spre un balcon încărcat de ghivece. Apartamentul oferă o privelişte amplă asupra bulevardului. O circulație intensă ocupă şoseaua. Se lasă seara, iar noaptea se anunță agitată.

Cinăm la bucătărie, Kim şi cu mine. Ea, fără poftă, eu, fără convingere. Fotografia din ziar îmi stăruie sub pleoape. De o sută de ori am vrut s-o întreb pe Kim ce crede ea despre povestea asta pe care ziariştii o ajustează după cum au chef să bată câmpii; de o sută de ori am vrut să-i cuprind bărbia în amândouă mâinile, să mă uit țintă în ochii ei şi să-i cer să-mi spună exact dacă ea o credea, cu mâna pe conştiință, pe Sihem Jaafari, soția mea, femeia cu care a împărțit atâtea lucruri, în stare să
se încarce cu explozibil şi să se ducă să se detoneze în mijlocul unei petreceri. N-am îndrăznit să abuzez de amabilitatea ei... Totodată, în sinea mea, mă rog ca nici ea s-a nu spună nimic, să nu mă ia de mână în semn de

compasiune; n-aş supraviețui unui gest în plus... Suntem

foarte bine aşa; tăcerea ne fereşte de noi înşine.

Strânge masa fără prea mult zgomot, îmi propune o cafea. Îi cer o țigară. Se încruntă. De ani de zile nu mai fumez.

— Eşti sigur că asta vrei?

Nu-i răspund.

Îmi întinde pachetul, apoi bricheta. Primele fumuri îmi fac creierul să se trezească. Următoarele mă amețesc.

— Nu poți face lumina mai mică, te rog?

Stinge plafoniera şi aprinde o lampă cu abajur. Penumbra relativă a încăperii îmi atenuează neliniştea.

Două ceasuri mai târziu, suntem în aceeaşi poziție, față-n față, cu ochii pierduți în gânduri.

— Trebuie să mergem la culcare, decretează ea. Am o zi încărcată mâine şi pic de somn.

Mă instalează în camera de oaspeți.

— Te simți bine aici? N-ai nevoie de alte perne?

— Noapte bună, Kim.

Face duş înainte de a stinge lumina în camera ei.

Mai târziu, a venit să vadă dacă dorm. M-am prefăcut ațipit.

Trece o săptămână. În cursul căreia n-am mai pus piciorul la mine acasă. Kim mă găzduieşte având grijă să nu-mi zgândărească susceptibilitățile – un genist care manevrează o bombă n-ar fi fost mai grijuliu.

Rănile mi s-au cicatrizat, contuziile mi s-au dezumflat; genunchiul lovit nu mă mai sileşte să umblu sărind într-un picior, dar încheietura mâinii e tot bandajată.

Când Kim nu e acasă, mă închid într-o cameră şi nu mă mai mişc de acolo. Să ies ca să mă duc unde? Strada nu mă atrage. Ce-aş putea găsi acolo în plus față de ieri?

I

Cu siguranță, mult mai puțin. Înutil să încerci să te împaci cu lucrurile familiare când inima nu-ți dă ghes. În

(încăperea cu perdele trase, mă simt la adăpost. Nu risc mare lucru. Nu sunt chiar în largul meu, dar nici nu mă tămt lezat. Trebuie să urc iarăşi panta. Fundul abisului pn i se potriveşte nimănui. În genul ăsta de împotmolire, dacă nu reacționezi foarte repede, nu mai eşti stăpân pe nimic. Devii spectatorul propriei tale derive şi nu-ți dai seama de prăpastia care e pe cale să se închidă asupra ta pentru totdeauna... Kim mi-a propus să mergem într-o seară la bunicul ei, pe plajă. Am spus că nu eram încă pregătit să reînnod legăturile cu ceva ce nu va mai fi niciodată ca mai înainte. Am nevoie să mă distanțez, să înțeleg ce mi se întâmplă. Cu toate astea, cât e ziua de

lungă, mă închid în cameră şi nu mă gândesc la nimic.

Sau, dacă nu, mă instalez lângă uşa cu geam de la salon

şi-mi petrec cea mai mare parte a timpului uitându-mă, fără să le văd, la maşinile care gonesc pe bulevard. O singură dată mi-a trecut prin minte ideea de a sări la un volan şi de a rula la întâmplare până ce va exploda radiatorul; n-am avut curajul să mă întorc la spital ca să-mi recuperez maşina.

De cum am putut păşi fără să mă mai sprijin de pereți, am cerut să-l văd pe Naveed Ronnen. Voiam să-i ofer o îngropăciune decentă soției mele. Nu suportam să mi-o închipui înghesuită în lada aia frigorifică de la morgă, cu o etichetă pusă pe degetul de la picior. Spre a mă cruța de o mânie inutilă, Naveed mi-a adus formulare gata completate; nu avea nevoie decât de semnătura mea.

Am plătit amenda şi am recuperat trupul soției mele fără să spun nimănui nimic. Am ținut s-o înmormântez pe Sihem în strictă intimitate, la Tel-Aviv, în

oraşul în care ne-am întâlnit pentru prima oară şi unde am hotărât să trăim până ce moartea ne va despărți. Nu eram decât eu la cimitir, în afară de gropar şi de imam.

Când groapa unde va odihni de acum tot ce a fost mai bun în viața mea s-a acoperit cu pământ, m-am simțit ceva

mai bine. Era ca şi cum mă achitam de o sarcină pe care o credeam de neconceput. Îl ascult până la capăt pe imam recitând versete, apoi îi strecor nişte bilete de bancă în mâna care se preface că se trage înapoi şi mă întorc în oraş.

Merg de-a lungul unei esplanade care dă spre mare. Nişte turişti fac poze ca amintire, dându-şi binețe. Câteva perechi tinere îşi spun vorbe dulci la umbra copacilor; alții, mână-n mână, se plimbă de-a lungul digului.

Mă duc într-un mic bistrou, comand o cafea, mă aşez într-un colț lângă fereastra mare şi fumez liniştit țigară după țigară.

Soarele începe să coboare. Chem un taxi şi îi spun să mă ducă la Sederot Yerushalayim.

Acasă la Kim e lume. Nu mă aude nimeni când mă întorc. Din vestibul, nu pot vedea salonul. Recunosc vocea lui Ezra Benhaim, pe aceea, mult mai gravă, a lui Naveed Ronnen şi vocea mai subțire a lui Benjamin, fratele mai mare al lui Kim.

— Nu văd legătura, spune Ezra după ce şi-a dres glasul.

— Există întotdeauna o legătură acolo unde nu bănuieşti, spune Benjamin care a predat multă vreme filosofia la Universitatea din Tel-Aviv înainte de a se alătura unei mişcări pacifiste foarte controversate la Ierusalim. De aia nu

contenim să trecem pe lângă țintă.

— Să nu exagerăm, spune politicos Ezra.

I

— Cortegiile funerare care se încrucişează dintr-o parşi din cealaltă ne-au dus cumva la vreun rezultat?...

— Palestinienii sunt cei care refuză să fie rezonabili.

— Poate că noi suntem cei care refuzăm să-i ascultăm.

— Benjamin are dreptate, spune Naveed cu voce callă şi inspirată. Integriştii palestinieni trimit copii să se etoneze într-o stație de autobuz. Cât ne adunăm noi orții, statele-majore din partea noastră le expediază elioptere care să le arunce în aer cocioabele. În momentul

— care guvernanții noştri se pregătesc să clameze victo

„A, un alt atentat repune ceasurile la ora potrivită. Până nd o să dureze treaba asta?

Chiar în clipa aceea, Kim iese din bucătărie şi dă peste ftriine pe coridor. Duc degetul la gură rugând-o astfel să fiu mă trădeze, mă răsucesc pe călcâie şi merg spre paler. Kim încearcă să mă prindă din urmă, dar eu sunt eja în stradă.

ată-mă din nou în cartierul meu. Ca o fantomă la locul crimei. Nu ştiu cum am ajuns aici.

După ce am fugit din casa lui Kim, am luat-o

Întâmplare pe un bulevard şi am mers până ce arămie m-au făcut să-mi simt muşchii gambelor ca retezați, îi am sărit într-un autobuz care m-a dus la capăt de

le, am cinat într-o cârciumă la periferie, la Shipara, am dălit din piață în piață şi din scuar în scuar până ce nimerit la capăt de drum în cartierul rezidențial unde îem şi cu mine aleseserăm să ne ducem traiul cu şapani în urmă, siguri că vom înălța un mausoleu de neicerit în jurul idilei noastre. E un cartier frumos şi diset, mândru de vilele sale înstărite şi de tihna în care se sfață marile averi din Tel-Aviv, dar şi o colonie de parveniți. Printre care, câțiva emigranți din Rusia uşor de

unoscut după accentul lor necioplit şi mania de a le unea praf în ochi vecinilor. Prima dată când am trecut acolo, Sihem şi cu mine, am fost pe dată cuceriți de în sine. Lumina zilei părea acolo mult mai strălucitoare decât prin alte părți. Ne plăcuseră fațadele din iatră cioplită, grilajele din fier forjat şi acea aură de

ecui

fericire care învăluia casele cu ferestre larg deschise şi cu balcoane frumoase. Pe atunci, locuiam într-un cartier periferic lipsit de armonie, într-un mic apartament de la etajul trei al unui imobil fără originalitate în care scenele de menaj erau monedă curentă. Strângeam zdravăn cureaua ca să punem bani de-o parte spre a ne muta, dar eram departe de a ne închipui desfăcându-ne valizele într-un loc atât de pretenţios. N-am să uit niciodată bucuria lui Sihem când i-am scos fâşia pe care i-o pusesem peste ochi ca s-o fac să descopere casa noastră. A sărit pe scaunul maşinii atât de sus încât a fisurat cu capul plafoniera. Iar faptul de a sta s-o privesc cât era de nebunește de fericită, precum o fetiță căreia i se împlineşte dorința cea mai scumpă de ziua ei de naştere, era, pentru mine, o încântare totală. De câte ori îmi sărise de gât ca să mă sărute pe gură, în văzul şi în auzul tuturor acelor gură-cască de acolo, ea care roşea ca un bujor când cutezam s-o ciupesc pe stradă?... A împins grilajul şi a dat buzna spre uşa din stejar masiv. Nerăbdarea îi era atât de mare, încât nu izbuteam să nimeresc cheia potrivită. Strigătele ei de bucurie îmi răsună încă în urechi. O
revăd, cu braţele desfăcute, învârtindu-se în mijlocul salonului, ca o balerină îmbătată de propria-i artă. Am fost

nevoit s-o prind zdravăn în brațe ca să-i potolesc dezlănțuirea. Ochii ei mă copleşeau de recunoştință; fericirea ei mă năucea. Şi acolo, în imensa sală goală, mi-am aşternut pardesiul pe dala podelei şi ne-am iubit ca doi adolescenți uluiți şi speriați totodată de primele erupții ale trupurilor lor în transă...

Trebuie să fie ora unsprezece, poate ceva mai puțin, şi nici țipenie de om. Strada reuşitelor mele e cuprinsă de somn; felinarele ei sunt uluitor de lipsite de noimă.
Orfană de povestea ei dragoste, casa mea aminteşte de

ocuință bântuită – bezna care o învăluie are ceva te
ani. Parcă ar fi părăsită de generații întregi. Obloaneau fost uitate deschise; câteva geamuri sunt sparte, ormane de hârtii umplu grădina cu florile devastate, fuga noastră de zilele trecute, Kim a omis să zăvoraspoarta grilajată de la intrare care, lăsată deschisă vraişde vizitatori rău intenționați, se izbeşte încetişor în tăea din jur, cu un bocet diabolic. Broasca a fost pur şi mplu scoasă din uz cu o bară de fier. A fost scoasă şi o
ama, iar clopoțelul a fost stricat. Tăieturi din presă, pe e răzbunarea gloatei le-a prins pe zidul scund, fâlfă printre graffiți-uri pline de ură. S-au petrecut destule xruri în

absența mea...
Am scrisori în cutia poştală. Printre facturi, un plic cuț îmi atrage atenția. Fără expeditor; doar un timbru o ştampilă. A fost pusă la poştă la Bethleem. Îmi sare mă în piept când recunosc scrisul lui Sihem. Mă să „Stesc în camera mea, aprind lumina, mă aşez lângă ptiera pe care tronează fotografia soției mele.
Deodată încremenesc.

— De ce Bethleem?... Ce-mi va aduce scrisoarea asta de „Colo de mormânt? îmi tremură degetele; mărul lui dam îmi tresaltă în gâtlejul uscat. Preț de o clipă, m-am dit s-o deschid mai târziu. Nu mă simt în măsură să tind şi celălalt obraz, să-mi asum abuzurile nenoroci !" care se ține scai de mine de când cu atentatul. Tornaa care mi-a risipit punctele de reper m-a fragilizat rău e tot; nu voi avea puterea să supraviețuiesc unei alte autăți... Totodată, nu mă simt în stare să mai aştept nici acar o secundă în plus. Toate fibrele trupului meu sunt t cordate gata să se frângă; nervii mei întinşi la maxim unt pe punctul să provoace un scurtcircuit. Respir dânc şi rup plicul – dacă mi-aş cresta încheietura

mâinii nu m-aş simți atât de în pericol. O transpirație

usturătoare îmi şiroieşte pe spinare. Înima îmi bate tot mai iute; îmi răsună surd în tâmple, umplând încăperea cu ecouri amețitoare.

Scrisoarea e scurtă, fără dată şi antet. Abia patru rânduri redactate în grabă pe o foaie smulsă dintr-un caiet de şcoală.

Citesc:

La ce serveşte fericirea când nu e împărtăşită, Amin, dragostea mea? Bucuriile mele se stingeau de fiecare dată când ale tale nu urmau. Tu doreai copii. Eu voiam să-i merit. Niciun copil nu e cu totul la adăpost dacă nu are patrie... Nu-mi purta pică.

Sihem

Foaia îmi scapă, îmi cade din mână. Cu o smucitură, totul se năruie. N-o regăsesc nicăieri pe femeia pe care am luat-o în căsătorie la bine şi la rău, care mi-a legănat cei mai dragi ani, care mi-a împodobit proiectele cu ghirlande scânteietoare, care mi-a copleşit sufletul cu prezențe plăcute. Nu mai regăsesc nimic din ea, nici asupra mea, nici în amintirile mele. Rama care o ține captivă unei clipe deja trecute, iremediabil revocate, îmi întoarce spatele, neînstare să asume imaginea pe care o furnizează şi despre care credeam că e lucrul cel mai frumos care mi s-a întâmplat

vreodată. Parcă sunt catapultat peste o faleză, aspirat de un abis. Fac nu cu capul, cu mâinile, cu întreaga mea ființă... Am să mă trezesc...

Sunt treaz. Nu visez. Scrisoarea zace la picioarele mele, cât se poate de reală, repunând în discuție totalitatea convingerilor mele, spulberându-mi una câte una cele mai ferme certitudini. Reperele mele cele de pe urmă se

aporează... Nu e drept... Filmul celor trei zile de cap

vitate o ia razna în mintea mea. Vocea căpitanului oshe se întoarce să mă persecute, iscând în strigătele cavernoase complicate imagini învârtejite. La răstimuri, nişte străfulgerări luminează câteva din aceste mai; îl întrezăresc pe Naveed care mă aşteaptă la picioa

„E scărilor, o văd pe Kim care mă ridică grijulie de pe ce, îmi văd agresorii care vor să mă linşeze în propria ea grădină... îmi cuprind capul în mâini şi mă las în loia uriaşei istoviri care e pe cale să mă doboare.

.e. >: Ce dai tu aici la iveală pentru mine, Sihem, dragostea mea?

ti Avem impresia că ştim. Iar atunci lăsăm garda jos şi se purtăm ca şi cum totul ar merge cât se poate de bine.

Cu timpul, sfârşim prin a nu mai da atenție lucrurilor aşa

cum se cuvine. Suntem încrezători. Ce putem cere JEfiai mult? Viața ne zâmbeşte, norocul aşijderea. Iubim şi „Untem iubiți. Avem mijloacele de a visa cum dorim. Totul se scaldă în bine, totul ne binecuvântează... Apoi, fără ca ceva s-o anunțe, ne cade cerul în cap. Odată căzuți pe spate, ne dăm seama că viața, toată viața – cu Suişurile şi coborâşurile ei, cu necazurile şi cu bucuriile ei, cu făgăduielile şi eşecurile ei – e legată de un fir tot atât de inconsistent şi de imperceptibil ca acela al unei pânze de păianjen. Dintr-odată, cel mai mic zgomot ne înspăimântă şi nu mai avem chef să credem în nimic. Tot 4e dorim e să închidem ochii şi să nu ne mai gândim la nimic.

— Iar ai uitat să-ți încui uşa! mă dojeneşte Kim. E în pragul camerei mele, stă cu brațele încrucişate pe piept. N-am auzit-o venind.

— De ce ai plecat adineauri? Naveed şi Ezra veniseră pentru tine. Nu mai suporți să-ți vezi prietenii?

Zâmbetul ei încurcat se estompează.

— Faci o mutră, ce-i cu tine?

Probabil că am un aer tare amărât, căci se repede spre mine, îmi cercetează încheieturile mâinilor ca să vadă dacă

sunt tefere:

— Nu te-ai tăiat totuşi? Aş! N-ai pic de sânge pe față.

Ai văzut cumva vreo fantomă? Ce nu e în ordine? Zi ceva, ce naiba! Ai înghițit vreo porcărie, asta e? Uită-te în ochii mei şi spune-mi dacă ai înghițit vreo porcărie. E

o nebunie ce eşti pe cale să-ți faci singur, Amin! țipă ea căutând în jurul ei capsula de otravă sau flaconul de somnifere. Nu te mai poate lăsa omul singur nici măcar un minut...

O privesc cum îngenunchează, aruncă o privire sub pat, pipăie cu mâna ici-colo...

Nu-mi recunosc vocea când îi mărturisesc:

— Ea e, Kim... Doamne! Cum a putut?

Kim se opreşte brusc. Se ridică pe jumătate. Nu înțelege.

— Despre ce vorbeşti?

Zăreşte scrisoarea căzută la picioarele mele, o ridică de pe jos, o parcurge. Sprâncenele i se înalță încet, treptat, pe măsură ce citeşte.

— Dumnezeule atotputernic! oftează ea.

Mă priveşte cu atenție. Nu ştie ce atitudine să adopte. După un moment de ezitare, îmi deschide brațele. Mă cuibăresc la pieptul ei, mă fac mic şi, pentru a doua oară în mai puțin de zece zile, eu care n-am vărsat nici măcar o

lacrimă de la moartea bunicului meu cu treizeci de ani în urmă, mă pun pe plâns ca o întreagă liotă de copii.

Kim a stat cu mine până dimineața. Când mă trezesc, dau de ea ghemuită într-un fotoliu, lângă patul meu.

ibil ajunsă la capătul puterilor. Somnul ne-a surprins momentul în care ne aşteptam cel mai puțin. Nu ştiu re dintre noi doi a cedat primul. Eu am ațipit cu pan
i în picioare, cu fermoarul hainei tras până la gât. În od curios, am senzația că a trecut o furtună mare. Foprafia lui Sihem de pe noptieră nu mai răscoleşte mân ființa mea. Zâmbetul i s-a risipit, privirea s-a alat; suferința m-a sfâşiat fără să mă termine...
Afară, nişte ciripituri destramă liniştea matinală. S-a privit, îmi spun eu. Se face ziuă şi pe stradă şi în minmea.

Kim mă duce la bunicul ei care locuieşte într-o căsuță la malul mării. Bătrânul Yehuda nu e la curent cu ce i s-a întâmplat, şi e cu atât mai bine. Am nevoie să-mi găsesc privirile de mai înainte, să nu mai iau tăcerea rept stinghereală sau zâmbetul drept compasiune. Pe
Kim şi cu mine ne ferim să vorbim despre scrisoa
Ca să nu fie niciun risc, tăcem. Kim îşi conduce Nis
nul, cu ochelari de soare la ochi. Pletele i se învârtejesc l

vântul cursei. Priveşte drept înainte, cu braţele ferme jurul volanului. În ce mă priveşte, mă uit la încheietura mâinii mele bandajate şi încerc să fiu atent la torsul
Jin al motorului.

Bătrânul Yehuda ne primeşte cu obişnuita-i curtoazie. Văduv de o întreagă generație, copiii i-au plecat să-şi ducă traiul sub ceruri străine. E un bătrân descărnat, cu ț» omeți ososi şi ochi nemişcați pe un chip marcat de vârstă. S-a pus pe picioare de pe urma unui cancer al prostatei care l-a dărâmat în câteva luni. E întotdeauna bucuros când i se face o vizită. Pentru el, e ca şi cum l-ar învia cineva. Trăieşte ca un pustnic fără voie, uitat în casa pe care a clădit-o cu mâinile sale, în mijlocul cărților şi fotografiilor care povestesc în lung şi-n lat ororile Shoah-ului.

De aceea, când vreo rudă sau vreun prieten vine să-i bată la uşă, e ca şi cum cineva ar ridica trapa sub care se ascunde ca să-i aducă un pic de lumină în beznă.

Prânzim tustrei într-un restaurant de lângă plajă. Ziua e frumoasă. Cu excepția unui nor scămoşat pe cale să se zdrențuie în văzduh, soarele are cerul întreg la dispoziție. Câteva familii trândăvesc pe nisip, unele în jurul unui picnic improvizat la fața locului, celelalte preferând să meargă, cu

apa până la pulpe. Nişte copii se urmăresc chirăind ca păsările...

— De ce n-ai adus-o pe Sihem cu tine? mă întreabă direct bătrânul Yehuda.

Inima mea se opreşte să mai bată.

Kim e cât pe ce să rămână cu măslina în gât, luată şi ea la fel de pe neaşteptate. Se temea de o ieşire de genul ăsta din partea bunicului ei, dar o aşteptase mult mai devreme şi, văzând că nu se întâmplă nimic, îşi slăbise până la urmă vigilența. O văd cum se încordează, stacojie la față, pândindu-mi răspunsul aşa cum un vinovat îşi aşteaptă sentința. Mă şterg la gură cu un şervețel şi, după o tăcere meditativă, răspund că Sihem nu putuse să vină din cauza a ceva neprevăzut. Bătrânul Yehuda dă din cap şi reîncepe să amestece cu lingura prin supă.

Înțeleg că a spus-o aşa, într-o doară, probabil ca să rupă tăcerea care ne ținea în carantină, pe fiecare în colțul lui.

După masă, bătrânul Yehuda se întoarce acasă să-şi facă siesta, iar noi ne ducem, Kim şi cu mine, să ne plimbăm pe nisip. Brăzdăm plaja de la un capăt la celălalt, cu mâinile la spate, cu mințile aiurea. Uneori, câte un val mai temerar se rostogoleşte până la noi, ne scaldă gleznele şi se retrage pe furiş.

Istoviți şi totodată redescoperindu-ne noi resurse, ne ducem pe o dună să pândim asfințitul. Noaptea ne sus

ce dezordinii lucrurilor. Iar asta ne face bine la amân

Yehuda vine după noi. Luăm cina pe verandă, asculd marea care ia cu asalt stâncile. De fiecare dată când trânul Yehuda vrea să ne istorisească povestea fami
i sale deportate, Kim îi atrage atenția că a făgăduit să ne strice seara. El recunoaşte că s-a angajat să nu re
să pe tapet nenorocirile de odinioară şi se cuibăreşte e scaun, necăjit oarecum că trebuie să-şi țină amintiri pentru sine.

Kim îmi oferă un pat de campanie în camera de sus alege să se culce pe jos, pe o saltea din burete. Stingem ina devreme.

Toată noaptea am încercat să pricep cum a ajuns Şi em la situația aceea. Din ce moment anume a început — mi scape. Cum am putut să nu bag de seamă niiic?... Cu siguranță a încercat să-mi facă un semn.

*-mi spună ceva ce n-am putut prinde din zbor. Unde ii-era capul? E adevărat, privirea ei îşi pierduse mult lin splendoare, în ultima vreme; râsetele ei se făcuseră
ai rare, dar acesta să fi fost oare mesajul pe care trebusă-l

descifrez, mâna întinsă pe care trebuia neapărat
– o apuc pentru a împiedica revărsarea să mi-o răpească? Derizorii semne pentru cineva care nu făcea economie de mijloace când era vorba de a face din fiecare săirut o sărbătoare şi din fiecare îmbrățişare un orgasm.
Răscolesc şi scormonesc atent prin amintiri în căutarea
— Nu-i amănunt care mi-ar putea linişti sufletul; nimic revelator, între Sihem şi mine era o dragoste perfectă —
frici o notă falsă nu părea să altereze serenadele care o întâmpinau. Noi nu ne vorbeam, noi ne spuneam, aşa cum se spune în basme, idile binecuvântate. Dacă ar fi gemut uneori, aş fi crezut că stă să cânte, căci n-o

puteam bănui la marginea fericirii mele când de fapt ea o întrupa pe de-a-ntregul. O singură dată vorbise despre moarte. Era pe malul unui lac elvețian, iar zarea în lumina amurgului te ducea cu gândul la un tablou celebru: „N-am să-ți supraviețuiesc nici măcar o clipă în plus", mi-a mărturisit ea. „Tu eşti lumea, pentru mine.
Simt că mor de fiecare dată când te pierd din ochi". Era strălucitoare Sihem în rochia ei albă, în seara aceea. Bărbații aşezați la mese în jurul nostru pe terasa restaurantului o mâncau din ochi. Lacul părea că se inspiră

din prospețimea ei pentru a întâmpina răcoarea nopții...
Nu, nu în locul acela mă avertiza ea; era atât de fericită, atât de atentă la briza care încrețea suprafața apei;
era tot ce îmi putea oferi viața mai frumos.

Bătrânul Yehuda se trezeşte primul. Îl aud pregătind cafeaua. Ies de sub pătură, îmi trag pantalonii şi mă încalț, fac un pas mare peste Kim care doarme ghemuită la piciorul patului, cu cearşaful răsucit peste pulpe.

Afară, noaptea se pregăteşte de ducă.

Cobor la parter, îi dau binețe lui Yehuda care e aşezat la masă, cu un bol aburind în mâini.

— Bună dimineața, Amin... E cafea pe reşou.

— Mai târziu, îi spun. Mă duc mai întâi să văd cum se face ziuă.

— Excelentă idee.

Cobor iute pe o potecuță până la plajă, mă aşez pe o stâncă şi mă concentrez asupra breşei infime care e pe punctul să spargă bezna. Briza îşi face de cap pe sub cămaşa mea, îmi răvăşeşte părul. Îmi încing genunchii cu brațele, îmi aşez cu delicatețe bărbia deasupra şi nu mai scap din ochi dunga opalescentă care înalță blând pulpanele zării...

— Lasă vuietul valurilor să-l absoarbă pe cel care se Ubate înăuntrul tău, mă ia prin surprindere bătrânul Ye Jiuda, lăsându-se să cadă alături de mine. E cel mai bun aanijloc de a face vid în sinea ta...

Ascultă un val bolborosind în scobitura stâncii, apoi, trecându-şi încheietura mâinii peste nas, îmi mărturiseşte:

— Trebuie să priveşti mereu marea. E o oglindă care jiu ştie să mintă. Tot astfel am învățat eu să nu mă mai Hit în urmă. Înainte vreme, de cum aruncam o privire este umăr, îmi regăseam neatinse durerile şi fantomele. Mă împiedicau să recapăt gust de viață, înțelegi? îmi — distrugeau şansele de a renaşte din propria-mi cenuşă. A3r Dezgroapă o piatră netedă, o cântăreşte distrat în pană.

Glasul i se fărâmă când adaugă:

„Şy Din acest motiv am ales, acum la sfârşitul vieții, să mor în casa mea de la malul apei... Cine priveşte marea Stoarce spatele nefericirilor lumii. Pe undeva, se resemnează.

Brațul lui descrie un arc atunci când aruncă piatra în «aluri.

— Mi-am petrecut cea mai mare parte din viață pe urmele suferințelor de odinioară, istoriseşte el. Nimic nu făcea, în ochii mei, cât o reculegere sau o comemorare.

Eram convins că n-am supraviețuit Shoah-ului decât pentru a-i perpetua amintirea. Nu aveam ochi decât pentru stelele funerare. De cum aflam că se inaugura una pe undeva, săream pe dată în avion ca să particip, aşezat în primele rânduri. Înregistram toate conferințele care se
refereau la genocidul evreilor şi străbăteam pământul de la un cap la altul pentru a relata ce a îndurat poporul nostru în lagărele de exterminare, între camerele de

gazare şi cuptoare... Cu toate astea, n-am văzut mare lucru din Holocaust. Aveam patru ani. Mă întreb uneori dacă unele dintre amintirile mele nu erau rodul traumatismelor căpătate mult timp după război, în sălile întunecoase în care se proiectau documentare asupra atrocităților naziste.

După o lungă tăcere, în cursul căreia e nevoit să se lupte cu sine pentru a-şi îndigui fluxul emoțiilor, continuă:

— Eram născut spre a fi fericit. Providența părea că a pus toate şansele de partea mea. Eram sănătos la trup şi la minte. Familia mea era înstărită. Tatăl meu, medic, îşi practica meseria în cel mai prestigios cabinet din Berlin.
Mama preda istoria artei la universitate. Locuiam într-o casă dintr-un cartier şic. Cu o grădină mare cât o pajişte. Aveam

servitori care erau plini de atenții față de mine, cel mai mic dintre cei şase frați.

Se putea vedea bine că lucrurile nu erau cu totul roz în oraş. Segregația rasială câştiga teren, în fiecare zi un pic mai mult. Oamenii se exprimau nepoliticos când ne întâlneau pe stradă. Dar, de îndată ce ne întorceam acasă, ne regăseam în însăşi inima fericirii...

Apoi, într-o dimineață, am fost nevoiți să renunțăm la sălaşul nostru paşnic pentru a ne alătura unor interminabile cohorte de familii debusolate, expulzate din casele lor şi date pe mâna demonilor Nopții de Cristal.
Kristalnacht. Există dimineți care se ridică dând la iveală alte nopți. Aceea din toamna lui 1938 e cu siguranță cea mai abisală. Îmi voi aminti multă vreme de tăcerea care însoțea nenorocirea acelor oameni cu privirea goală, cărora steaua galbenă le denatura în mod insultător croiala hainelor.

— Steaua galbenă şi-a făcut apariția în septembrie 1941.

— Ştiu. Cu toate astea, ea e prezentă, grefată pe fieare din amintirile mele, infestându-mi memoria până l cele mai tainice unghere. Mă întreb dacă nu cumva i-am născut cu

ea... Deşi eram abia de-o şchioapă, veam pare-mi-se peste capetele celor mari, neîntrezărind să nici cea mai firavă zare. Era o dimineață unică în le

1 ei. Atmosfera cenuşie ne împresura de pretutindeni, r ceața ne ştergea urmele pe drumurile ne întoarcerii.

i-aduc aminte de fiecare fior pe chipurile cu priviri tinse, năuceala încărcată de drame, frunzele moarte care iroseau a stârv. Când o lovitură dată cu patul puştii întea pe jos un condamnat sfârşit de puteri, ridicam ochii spre tata ca să încerc să înțeleg; îşi vâra mâna prin părul meu ciufulindu-l şi îmi şoptea: „Nu e nimic. O să fie bine..." îți jur că, acum când îți vorbesc, încă îi mai

— simt degetele mişcându-se pe capul meu, şi mă ia cu fiori...

— Sabba, îl apostrofează Kim alăturându-ni-se.

Bătrânul înalță brațele ca un ştrengar prins cu degetul în borcanul cu dulceață.

— Vă cer iertare. E mai tare ca mine. Degeaba făgăduiesc să nu mai răsucesc cuțitul în rană, este tocmai ceea ce fac de fiecare dată când cred că am ceva de spus.

— Asta din pricină că nu te uiți destul la mare, sabba scumpule, îi spune Kim mângâindu-l cu dragoste pe gât.

Bătrânul Yehuda cugetă la vorbele nepoatei lui de parcă

le-ar auzi pentru prima oară. Ochii i se învăluie într-o ceață îndepărtată, bântuită de evocări tragice. Că
teva clipe, pare să nu mai ştie unde a ajuns şi îi vine greu apoi să-şi revină, dar simțind mâinile nepoatei lui care îi susțin ceafa, îşi redobândeşte un pic de luciditate.

— Ai dreptate, Kim. Vorbesc prea mult...

Apoi, cu voce tremurată:

— N-am să pricep niciodată de ce supraviețuitorii unei drame se simt obligați să lase să se creadă că ei sunt mai de plâns decât cei care au pierit.

Privirea îi aleargă peste nisipul plajei şi se pierde în larg, în timp ce mâna, de-a dreptul diafană, se ridică încet spre cea a nepoatei lui.

Tustrei, fiecare încătuşat în tăcerea lui, contemplăm orizontul pe care zorile îl aprind în mii de văpăi, siguri că ziua care se ridică, la fel ca şi cele care au precedat-o, n-ar putea nici ea aduce mai multă lumină în inima oamenilor.

7

f \ înă la urmă, Kim a fost cea care s-a dus vX-a să-mi aducă maşina de la spital. Potrivitul
timelor ştiri, sunt persona non grata acolo.

Ros a reuşit să ridice majoritatea personalului sunt împotriva mea. Printre semnatarii petițiilor care se sun întoarcerii mele, unii au sugerat chiar să fiu decă
— t din naționalitatea mea israeliană.
Atitudinea lui Han Ros nu mă surprinde din cale-afa
L Şi-a pierdut fratele mai tânăr, sergent în trupele de aniceri, într-o ambuscadă în sudul Libanului, cu vreo ece ani în urmă. Nu şi-a revenit niciodată de pe urma eestui lucru. Deşi ni se întâmplă adesea să fim împreună, îşi interzice să uite de unde vin şi de unde mă trag.

ochii lui, în pofida competențelor mele de chirurg şi putudinilor relaționale atât în cadrul profesiei, cât şi în raş, eu rămân arabul – indisociabil de emigrantul de erviciu, de duşmanul potențial. La început, îl bănuiam cochetărie cu vreo mişcare segregaționistă; mă înşe
„Am – era doar gelos pe reuşita mea. Nu îi țineam supărare pentru atâta lucru. Asta însă nu l-a făcut mai înelept. Când considerația pe care o trezeau lucrările mele

Îl călca pe nervi, punea laurii pe seama unei simple măsuri demagogice care promova ideea de integrare, eu fiind cel mai convingător specimen al acesteia. Atentatul sinucigaş de la Haqirya s-a nimerit la țanc pentru a legitima

redeşteptarea vechilor lui demoni.

— Uite că ai ajuns să vorbeşti de unul singur, mă surprinde Kim.

Prospețimea ei de asemenea mă surprinde. Parcă ar fi o zână răsărind dintr-un izvor de tinerețe, cu pletele negre căzându-i valuri pe spate, cu ochii mari subliniați cu creion negru. E îmbrăcată într-un pantalon alb cu o croială impecabilă şi o cămaşă atât de subțire, încât îi reliefează perfect curbele voluptuoase ale pieptului. Chipul îi este odihnit, iar zâmbetul radios. Am impresia că abia acum o remarc după atâtea zile şi nopți împărtăşite într-un soi de stare neobişnuită. Nu mai târziu decât ieri, nu era decât o umbră care gravita în jurul interogațiilor mele. Sunt incapabil să-mi amintesc cum era îmbrăcată, dacă era machiată, dacă avea părul lăsat pe umeri sau strâns într-un coc.

— Nu suntem niciodată cu adevărat singuri, Kim.

Împinge un scaun spre mine şi se aşază călare. Parfumul ei aproape că mă îmbată. Îi văd mâinile transparente cum se albesc la încheieturi când apucă strâns spătarul scaunului. Gura ei şovăielnică tremură când mă întreabă:

— Atunci, spune-mi, cu cine vorbeai?

— Nu vorbeam, cugetam cu glas tare.

Seninătatea tonului meu o face să capete curaj. Se apleacă peste spătarul scaunului ca să mă privească mai de aproape şi-mi mărturiseşte într-un murmur care se doreşte complice:

— În orice caz, păreai a fi în companie plăcută. Trisea te făcea mai frumos.

— Era poate tatăl meu. Mă gândesc adesea la el, în fcima vreme.

„Mâinile ei vin să le consoleze pe ale mele. Privirile ni încrucişează, dar se feresc apoi imediat, temându-se fvor descoperi lumini care le vor indispune.

— Ce-ți face încheietura mâinii? se interesează ea ca înlăture stingherealа care s-a instalat în încăpere.

— Nu mă lasă să dorm. Parcă am o pietricică înfip în podul palmei şi mai simt şi furnicături în articu i.

Kim atinge uşor bandajul care îmi strânge mâna, îmi şcă cu tandrețe degetele.

— După părerea mea, ar trebui să ne întoarcem la dissar ca să lămurim chestia asta. Prima radiografie era astă. Poate că ai o fractură.

Am încercat să conduc azi-dimineață. Mi-a venit cu să

manevrez volanul.

Unde voiai să te duci? zice ea, descumpănită.

— Habar n-am.

Se scoală, încruntată.

— Hai să vedem ce e cu încheietura asta, e mai rezobil.

Mă duce din nou la dispensar cu maşina ei. Pe drum, x scoate o vorbă, cu siguranță preocupată să ghicească

Se aveam eu de gând să mă duc azi-dimineață când sărit la volan. Probabil că se întreabă dacă nu cumva, cocoloşindu-mă cu atâtea precauții, nu mă sufocă.

Mor de poftă să-mi aşez mâna peste mâna ei ca să-i ăt cât mă simt de norocos că o am alături, dar nu găsc nicidecum forța de a duce gestul la împlinire. Mi-e amă că mâna îmi va scăpa, că vorbele nu o vor urma.

mi-e teamă că o stângăcie ar putea da peste cap decența intențiilor mele – cred că sunt pe cale să-mi pierd încrederea în mine.

O infirmieră grasă are grijă de mine. Din capul locului nu-i place cum arăt şi-mi recomandă pe un ton categoric să-mi îmbunătățesc modul obişnuit de masă şi să prefer friptura la grătar şi cruditățile, căci, îmi şopteşte ea la ureche, am înfățişarea unuia aflat în greva foamei.

Medicul îmi cercetează prima radiografie, o declară cu totul limpede şi bombăne înainte de a consimți să-mi mai facă încă una. Noul clişeu confirmă diagnosticul precedent – nu se desluşeşte nicio fractură şi nici fisură, doar un enorm traumatism la baza degetului mare şi un altul, de consistență mai mică, la nivelul încheieturii mâinii, îmi prescrie o pomadă, antiinflamatoare, comprimate care să mă facă să dorm şi mă trimite înapoi la infirmieră.

La ieşirea din dispensar, îl zăresc pe Naveed Ronnen. Ne aşteaptă în maşina lui, în parcarea centrului medical, cu piciorul rezemat de portiera deschisă, cu mâinile la ceafă, fixând răbdător cu privirea vârful unui felinar.

— Mă urmăreşte sau ce face? zic eu, surprins că dau de el acolo.

— Nu spune prostii, mă dojeneşte Kim, exasperată. M-a sunat pe mobil ca să întrebe de tine şi eu l-am invitat să vină aici după noi.

Îmi dau seama de amploarea bădărăniei mele; nu-mi cer scuze.

— Nu lăsa ca durerea să-ți altereze bunele maniere. Amin.

— Despre ce vorbeşti? zic eu, scos din sărite.

— Nu serveşte la nimic să te porți aşa, mi-o întoarce ea,

susținându-mi privirea.

aveed se dă jos din maşină. Poartă un trening în cule echipei naționale de fotbal, pantofi-sport noi şi o etă neagră cu cozorocul întors la ceafă. Pântecele i se rsă peste genunchi, enorm şi flasc, aproape grotesc, erminabilele şedințe de aerobic şi de întreținere, pe e şi le impune cu o rigoare de-a dreptul religioasă, nu în stare să vină de hac proporțiilor lui tot mai împoatoare. Naveed nu e deloc mândru de statura lui de greoi pe care o pun la grea încercare centimetrii lipe la picior – ceea ce conferă mersului o mişcare dezculată, care compromite astfel seriozitatea şi autoria pe care vrea să le reprezinte.

Făceam footing prin preajmă, îmi lansează el, în p de justificare.

— Nu e ceva interzis, i-o întorc eu.

ercep pe dată agresivitatea şi tonul neplăcut al alți
or mele, dar, în mod straniu, nu simt deloc nevoia să fi lucrurile. S-ar zice chiar că simt o anume plăcere, cură precum umbra care îmi învăluie sufletul. Nu să am vreo răutate gratuită, dar totodată nu ştiu cum împiedic.

Kim mă ciupeşte sub braț – gest care nu-i scapă lui veed.

Bun, mârâie el, profund descumpănit, dacă deran

— De ce spui un asemenea lucru? încerc eu să mai împt situația.

Mă fulgeră cu privirea atât de tare, că muşchii obraiui îi tremură. Întrebarea mea îi jigneşte susceptibitea mai mult decât aluziile mele. Se întoarce, se proeşte în fața mea şi mă pironeşte cu privirea în aşa încât să-mi împiedice ochii să se ferească. E foarte
nios.

— Mie îmi pui întrebarea, Amin? spune el pe un ton iritat. Eu te evit pe tine sau tu eşti cel care se întoarce din drum de cum miroşi că sunt prin preajmă? Ce nu e în ordine? Am greşit față de tine fără să-mi dau seama sau tu ai luat-o razna?

— Nu e vorba de asta. Sunt bucuros să te văd...
Strânge din pleoape.

— E ciudat, nu asta citesc în ochii tăi.

— Cu toate astea, e adevărat.

— Dacă am merge să bem ceva? ne sugerează Kim.
Eu vă invit. Şi tot eu aleg locul, Naveed.

Naveed acceptă să treacă cu buretele peste mojicia mea, dar amărăciunea rămâne. Trage adânc aer în piept, se uită peste umăr ca să cugete şi ne propune localul La

Zion, un mic bar liniştit, nu departe de dispensar, unde pot fi degustate cele mai bune apetitive din împrejurimi.

În vreme ce Kim se ține după maşina lui Naveed, eu încerc să-mi clarific motivele agresivității la adresa aceluia care nu m-a părăsit atunci când ceilalți au aruncat sistematic anatema asupra mea. Să fie din cauza a ceea ce reprezintă el, din cauza insignei de polițist? Totuşi, nu e un lucru firesc din partea unui polițist să continue să-l frecventeze pe cel a cărui soție e o integristă kamikaze...
Fac şi desfac aceste teorii trăgând nădejde că nu mă voi lăsa târât spre considerații susceptibile care mă vor face să mă simt şi mai singur şi să mă izoleze şi mai mult în zbuciumul prin care trec. În mod straniu, în clipa în care mă feresc să nu derapez, nevoia incoercibilă de a cădea în greşeală îmi apare ca o certitudine. Oare refuzul de a mă disocia de greşeala lui Sihem să fie ceea ce mă împinge de la urmă să mă arăt dezagreabil? în cazul ăsta, în ce sunt pe cale să mă transform? Ce încerc să dovedesc, să justific? Şi ce ştim noi oare cu adevărat din ce e drept şi

nu e? Lucrurile care ne convin; cele care nu ne convin, ntem lipsiți de discernământ şi atunci când avem
— ptate, dar şi atunci când greşim. Aşa trăiesc oamenii:

rău, atunci când acesta e partea lor cea mai bună şi în
„E, atunci când acesta nu înseamnă mare lucru... Gânrile mă încolțesc, îşi bat joc de stările mele sufleteşti, hrănesc din fragilitatea mea, abuzează de durerea mea.
t conştient de munca lor de minare şi le las să acționze în voie aşa cum se lasă în voia somnolenței paznicel mai încrezător. Poate că lacrimile au înecat ceva durerea mea, dar mânia e tot prezentă, ca o tumoare dată în străfundul ființei mele sau ca un monstru din încuri pitulat în bezna bârlogului, pândind momentul ropice spre a urca la suprafață ca să înspăimânte lumea.
= îta gândeşte şi Kim. Ştie că încerc să exteriorizez aceasoroare greu de digerat care bâjbâie prin măruntaiele ele, ştie că agresivitatea mea nu e decât simptomul unei
olențe extreme care izvorăşte anevoios în sinea mea, aşptând să reunească încărcăturile propulsive ale erupei. Dacă nu mă scapă nicio secundă din ochi, o face
— Ntru a limita pagubele. Dar jocul meu tulbure o desmpăneşte; începe să se îndoiască.
Ne instalăm pe terasa micuței cafenele, în mijlocul
„Lui scuar pavat cu lespezi. Câțiva clienți sunt aşezați la
„Iese ici-colo, unii în companie plăcută, ceilalți cercetân
Ju-şi gânditori paharul sau ceaşca. Patronul cafenelei e

vlăjgan cu o hălăciugă de păr răzvrătit ce se pierde
Tr-o barbă de viking. Blond ca spicul de grâu, cu bra
„E păroase până la umeri, dă senzația că se sufocă în tricoul de matelot. Vine să-l salute pe Naveed pe care pare găl cunoască, ne ia comanda şi se retrage.

— De când fumezi? mă întreabă Naveed, văzându-mă că dau la iveală un pachet de țigări.

— De când visul meu s-a prefăcut în fum.

Replica o consternează pe Kim care se mulțumeşte să strângă pumnii. Naveed o răsuceşte calm în minte, ținându-şi buza de jos răsfrântă. Preț de o clipă, îl simt gata-gata să mă pună la locul meu; în cele din urmă, se lasă pe spătarul scaunului şi îşi încrucişează mâinile peste partea de sus a pântecului.

Patronul se întoarce cu o tavă, pune în fața lui Naveed o bere cu spumă, un suc de tomate în fața lui Kim şi o ceaşcă de cafea în fața mea. Îi spune o amabilitate amuzantă şefului poliției şi apoi se retrage. Kim duce prima paharul la gură şi soarbe trei înghițituri la rând.

E foarte dezamăgită şi tace ca să nu-mi izbucnească în față.

— Ce mai face Margaret? îl întreb pe Naveed.

Naveed nu răspunde imediat. Precaut, îşi oferă timpul de a

bea o duşcă înainte de a risca un răspuns:

— E bine, mulțumesc.

— Dar copiii?

— Îi ştii doar, uneori se înțeleg, alteori se iau la harță.

— Tot mai ai de gând s-o măriți pe Edeet cu mecanicul acela?

— Ea e cea care vrea.

— Crezi că e o partidă bună?

— În genul ăsta de probleme nu crezi, te rogi.

Încuviințez dând din cap:

— Ai dreptate. Căsătoria a fost mereu o loterie. Nu serveşte la nimic să-ți faci socoteli sau să-ți iei precauții;
ea ascultă de propria ei logică.

Naveed constată că vorbele mele nu închid capcane.
Se mai destinde un pic, savurează o înghițitură de bere, plescăie din buze şi înalță spre mine o privire adâncă.

— Dar încheietura mâinii ce-ți face?

I

i; O lovitură urâtă, dar nimic rupt.

,: Kim pescuieşte o țigară din pachetul meu. Îi întind richeta. Trage din țigară cu lăcomie şi se îndreaptă de paté în timp ce azvârle o trâmbă groasă de fum pe

„Ri.

le i – Unde ai ajuns cu cercetările? zic eu deodată, ț Kim se îneacă cu fumul tras în piept.

Naveed mă fixează intens, din nou în gardă.

t —Nu vreau să mă cert cu tine, Amin.

— Nu e nici intenția mea. E dreptul meu de a şti.

— De a şti ce, de fapt? Ceea ce refuzi să priveşti în ață.

— Nu mai e cazul. Ştiu că ea a fost.

— Kim mă supraveghează de aproape, cu țigara lângă ipbraz, cu un ochi închis din pricina fumului; nu vede ande vreau să ajung.

Naveed împinge uşor halba de bere ca pentru a face mai mult loc în jurul lui, astfel încât să mă aibă alături

Joar pentru el.

— Ştii că ea a fost… ce?

Că ea a fost cea care s-a detonat în restaurantul cela.

— Ia te uite, şi de când?

nț E cumva un interogatoriu, Naveed?

„Nu neapărat.

Atunci, mulțumeşte-te să-mi spui unde s-a ajuns cu cercetările.

Naveed se lasă să cadă pe spătarul scaunului.

— La punctul mort. Ne învârtim în cerc.

— Şi ce e cu Mercedesul model mai vechi?

— Şi socrul meu are unul la fel.

7 Cu toate mijloacele de care dispuneți şi cu rețeaua «voastră de informatori, tot n-ați ajuns să...

— Nu e vorba aici de mijloace sau de informatori. Amin, mă întrerupe el. E vorba de o femeie mai presus de orice bănuială, care îşi ascundea atât de bine manevrele, încât până şi cel mai fin dintre copoii noştri, oricare ar fi pista pe care o apucă, se pomeneşte până la urmă ajuns în aceeaşi fundătură. Dar lucrul liniştitor în genul ăsta de întâmplări este faptul că e suficient un indiciu, doar unul, pentru ca maşinăria să se repună în mişcare în mod ferm... Crezi că ai vreunul?

— Nu cred.

Naveed se agită pe scaun, greoi, îşi pune iarăşi coatele pe masă şi trage spre el halba pe care o dăduse la o parte cu un minut mai înainte. Degetul îi alunecă pe marginea halbei, ştergând în trecere stropii de spumă.

O tăcere implacabilă se face simțită, apăsătoare, peste terasă.

— Ştii măcar cine e femeia kamikaze, iar ăsta e deja un

pas înainte.

— Şi eu ce fac?

— Tu?

— Da, eu. Sunt deculpabilizat sau rămân suspect?

— Nu te-ai afla aici sorbindu-ți cafeaua dacă am avea ceva să-ți reproşăm, Amin.

— Atunci de ce am fost cotonogit în propria mea casă?

— Asta n-are nimic de-a face cu poliția. Există accese de furie care, ca şi căsătoria, nu ascultă decât de propria lor logică. Ai dreptul să faci reclamație. N-ai făcut-o.

Îmi strivesc țigara în scrumieră, aprind alta, mi se pare că are un gust detestabil.

— Spune-mi, Naveed, tu care ai văzut atâția criminali pocăiți şi tot soiul de ciudați săriți de pe fix, cum poate

Vieva aşa, dintr-odată, să se încarce cu explozibil şi să le ducă să se detoneze în toiul unei petreceri?

— Naveed ridică din umeri, vizibil necăjit:

— Asta e întrebarea pe care mi-o pun noapte de noap

— fără să-i dibui vreo noimă şi, încă şi mai puțin, vreun spus.

— Ai întâlnit oameni de soiul ăsta?

— Mulți.

...Atunci, cum îşi explică ei nebunia?

— N-o explică, şi-o asumă.

— Nu-ți poți da seama cât mă sâcâie chestiile astea, în dracu, unei ființe obişnuite, sănătoase şi întregi lainte, i se năzare nitam-nisam, după ce-a văzut vreo intasmă sau a avut vreo halucinație, că e învestită cu o
siune divină şi renunță la toate visele şi ambițiile de înă atunci, pentru a-şi aplica o moarte atroce în mijlo
1 a tot ce are barbaria mai rău?
Î Cred că lacrimi de furie îmi împăienjenesc privirea, e măsură ce vorbele fac să-mi tresalte mărul lui dam. Kim îşi agită febril coapsele pe sub masă. Din ara ei n-a rămas decât un capăt de scrum suspendat gol.

Naveed oftează, în timp ce-şi caută cuvintele. Îmi perpe durerea, pare să sufere şi el.

lCe să-ți spun, Amin? Cred că nici teroriştii cei mai perimentați nu ştiu cu adevărat ce li se întâmplă. Iar ta i se poate întâmpla oricui. Un declic undeva, în beonştient, şi gata, treaba s-a pornit. Motivațiile nu aceeaşi consistență, dar, în general, sunt trucuri care prind uite-aşa, spuse el pocnind din degete. Chestia
Sta îți cade ca o cărămidă în cap sau se cuibăreşte înuntrul tău ca un vierme singuratic. După aia, nu mai riveşti lumea

la fel ca până atunci. N-ai decât o idee

fixă: să ridici chestia asta care stă peste sufletul şi trupul tău ca să vezi ce e dedesubt. De acum încolo, nu mai poți da înapoi. De altfel, tu nu mai deții comanda.

Ai impresia că faci după capul tău, dar nu e adevărat.

Nu eşti altceva decât instrumentul propriilor tale frustrări. Pentru tine, viața, moartea e tot aia. Pe undeva, ai renunțat definitiv la tot ce ar putea da o şansă reîntoarcerii tale pe pământ. Pentru că planezi. Eşti un extraterestru. Trăieşti în limburile altei lumi, urmărind hurii şi licorne. De lumea de aici nu mai vrei să auzi vorbindu-se. Aştepți doar momentul de a face pasul dincolo. Singurul mod de a recâştiga ce ai pierdut sau de a rectifica ce ai ratat – în două cuvinte, singurul mod de a-ți oferi o legendă e de a sfârşi cu demnitate:

a te transforma în foc de artificii în mijlocul unui autobuz şcolar sau în torpilă lansată cu toată viteza împotriva unui tanc inamic. Bum! Figură complicată de şpagat, căpătând pe deasupra şi statutul de martir. Ziua în care îți este ridicat trupul devine atunci pentru tine singura clipă în care te ridici în stima celorlalți. Restul, ziua de dinainte şi ziua de după, e problema ta; pentru tine, n-a existat niciodată.

— Sihem era atât de fericită, îi reamintesc eu.

— Aşa credeam toți. Se pare că totuşi ne-am înşelat.

Am zăbovit, uitând de noi, în cafeneaua aia micuță, până noaptea târziu. Asta mi-a permis să mă defulez, să evacuez izul stătut care îmi polua mintea. Agresivitatea mi s-a risipit odată cu evocările. Mi-am surprins de mai multe ori lacrimile tivindu-mi marginea pleoapelor, dar le-am împiedicat să-şi dea drumul. Mâna lui Kim îi dădea curaj mâinii mele de fiecare dată când mi se frângea glasul. Naveed a dat dovadă de foarte multă răbdare.

Mi-a trecut cu vederea nepolitețurile şi a făgăduit să mă

à la curent cu desfăşurarea anchetei. Ne-am despărțit păcați, mai uniți ca niciodată.

Kim mă conduce la ea acasă. Mâncăm nişte şandviri la bucătărie, fumăm țigară după țigară în salon vor

„D despre vrute şi nevrute, apoi fiecare se duce în cară sa. Mai târziu, Kim vine să verifice dacă mai am voie de ceva. Înainte de a stinge lumina, mă întreabă nepusă masă de ce nu i-am spus nimic lui Naveed în ătură cu scrisoarea, îmi desfac brațele şi mărturisesc:

— Habar n-am.

după spusele lui Kim, conducerea Ministerului Sănătății a primit enorm de multe scrisori din partea foştilor mei pacienți şi a rufelor lor, care socotesc că sunt la fel de mult victimă ca
cei care au pierit în restaurantul aruncat în aer de soa mea. La spital, părerile sunt împărțite; pasiunile ale
«uându-se întrucâtva, o bună parte dintre detractorii ei se întreabă dacă petițiile pe care le-au semnat erau
zonabile. Dată fiind complexitatea situației, ierarhia medicală s-a declarat neabilitată să tranşeze problema şi lăsat-o pe seama deciziei autorităților superioare.
! La rândul meu, şi eu am luat o hotărâre – nu mă voi întoarce în biroul meu, nici măcar pentru a-mi recupea lucrurile personale. Cabala declanşată împotriva mea e Han Ros m-a afectat profund. Totuşi, eu nu-mi afişez
căieri religiozitatea. Încă de pe vremea studiilor universitare, încerc să mă achit scrupulos de îndatoririle
— ele cetăţeneşti. Conştient de prejudecățile care mă înoțesc atunci când sunt în public, mă străduiesc să le deăşesc una câte una, oferind ce e mai bun în mine şi asuându-mi nesăbuințele camarazilor mei evrei. Încă de

foarte tânăr am priceput că a fi cu fundul în două luntrii nu duce la nimic şi că se cuvine să alegi iute de partea cui eşti. Am ales să fiu de partea competenței şi drept aliați mi-am luat propriile crezuri, convins fiind că voi căpăta până la urmă respectul cuvenit. Nu cred că m-am abătut nici măcar o singură dată de la regulile pe care mi le-am fixat. Regulile astea erau pentru mine ca un fir al
Ariadnei – la fel de tăios ca o lamă de brici. Pentru un arab care îşi depăşea condiția – şi care îşi mai şi oferea luxul de a fi cel mai bun din promoția sa – cel mai mic pas greşit era fatal. Mai cu seamă când e fiu de beduin, copleşit sub povara prejudecăților, trăgând după sine, ca pe o ghiulea de ocnaş, caricatura pe care o târăşte pretutindeni prin lumea meschină a oamenilor şi care îl reduce uneori la rang de obiect, alteori îl diabolizează, iar cel mai adesea îl descalifică. Încă din primul meu an universitar, am putut măsura extrema brutalitate a drumului care mă aştepta, eforturile titanice la care trebuia să mă înham pentru a-mi merita statutul de cetățean cu toate drepturile. Diploma nu rezolva toate problemele, trebuia să învăț să fiu seducător şi totodată liniştitor, să primesc lovituri fără să răspund cu aceeaşi monedă, să fiu răbdător până la a-mi pierde

răsuflarea pentru a nu risca să-mi pierd prestigiul. M-am surprins, în silă, făcându-mi un tablou al comunității mele. Într-o anumită măsură, eram dator să reuşesc mai ales pentru ea. Nici măcar nu aveam nevoie să fiu împuternicit de către ai mei;
privirea celorlalți mă desemna din oficiu pentru această misiune ingrată şi trădătoare.

Proveneam dintr-un mediu sărac, dar demn, de oameni pentru care cuvântul dat şi corectitudinea constituiau cheile salvării. Bunicul meu domnea ca un patriarh asupra tribului. Avea pământuri şi era lipsit de

I

ibiție şi, de asemenea, habar n-avea că longevitatea nu le de fermitatea asumării răspunderii, ci de permanenreconsiderare a propriilor certitudini. A murit depodat, cu ochii larg deschişi, cu inima sfâşiată de stupecție ofensată. Tata nu voia să-i moştenească felul uniteral de a privi lucrurile. Condiția de țăran nu-l entuasma deloc; voia să fie artist – ceea ce înseamnă în losarul ancestral un chiulangiu şi un marginal. Îmi aduc linte de certurile antologice care se declanşau de fiere dată când bunicul îl surprindea zugrăvind pânze

Tr-o baracă transformată în atelier improvizat, la ceail la care ceilalți membri ai familiei, adulți şi copii, trudeau de zor în livezi. Tata răspundea cu calmul lui olimian că viața nu însemna doar a plivi, a curăța de crengi, iriga şi a culege; că ea mai însemna şi a picta, a cânta şi a yrie; şi, de asemenea, a te instrui; şi că cea mai frumoachemare era aceea de a tămădui. Dorința lui cea mai cumpă era ca eu să devin medic. Rar am văzut pe cine
a cheltuindu-se pe sine pentru odrasla sa ca el. Eram icul lui fiu. Dacă nu mai voia alții, era pentru a pune ăt mai multe şanse de partea mea. A mizat tot ce avea pentru a-i oferi tribului primul său chirurg. Când m-a azut fluturând diploma de doctor, s-a aruncat în brațe
Le mele cum se aruncă un pârâu în mare. Singura şi unidată când am descoperit lacrimi pe chipul lui a fost adevărat în ziua aceea. A murit pe un pat de spital îngâind ca pe o relicvă sacră stetoscopul pe care-l puram la gât special ca să-i fac plăcere.

Tata era un om de calitate. Lua lucrurile aşa cum veeau, fără prefăcătorie şi fără zarvă. Nu era deloc ispi
%t să ia taurul de coarne, iar când trăgea pe dracul de
C>adă nu făcea din asta o tragedie. Pentru el, necazurie nu erau încercări, ci incidente inerente pe care se

cuvine să le depăşeşti, chiar dacă vei avea de tras ponoase în clipele următoare. Modestia şi discernământul lui erau o desfătare. Atât de mult am vrut să-i semăn, să mă bucur de simplitatea şi de moderația lui! Devenind adult în nişte ținuturi chinuite încă din noaptea timpurilor, refuzam, datorită lui, să consider că lumea e o arenă. Vedeam bine că războaiele erau urmate mereu de alte războaie, că represiunile urmau altor represiuni, dar îmi interziceam să le dau girul meu într-un fel sau altul. Nu credeam în profețiile discordiei şi nu izbuteam să mă împac nicidecum cu ideea că Dumnezeu şi-ar putea incita supuşii să se ridice unii împotriva altora şi că ar reduce exercitarea credinței la o absurdă şi înspăimântătoare problemă de raport de forțe. De atunci începând, m-am ferit ca de dracu de tot ceea ce îmi pretinde sânge spre a-mi purifica sufletul. Nu voiam să cred nici în aşa-numita Vale a plângerii, nici în aceea a tenebrelor – mai erau în jurul nostru şi alte locuri mai seducătoare şi mai puțin primejdioase. Tata îmi spunea: „Cel care îți spune că există o simfonie mai măreață decât suflul care îți dă viața te minte. Aceluia îi e ciudă de ceea ce posezi tu mai frumos: şansa de a profita de fiecare clipă de viață. Dacă pleci de la principiul că cel mai mare duşman al

tău este chiar acela care încearcă să semene ura în inima ta, ai cunoscut deja jumătate din fericire. Cât priveşte restul, n-ai decât să întinzi mâna ca să-l culegi. Şi mai aminteşte-ți ceva: nu există nimic, absolut nimic, mai presus de viața ta... Iar viața ta nu e mai presus de viața celorlalți".
N-am uitat acest lucru...

Am făcut din el chiar principala mea deviză, convins fiind că oamenii vor fi aderat, în sfârşit, la această logică şi vor fi ajuns în sfârşit la maturitate.

Micile mele hărțuieli cu Naveed mi-au ridicat mora
...Dacă nu mi-au redat întreaga luciditate, mi-au îngăit totuşi să privesc în mine însumi cu distanțare. Mă
„A e tot acolo, dar nu se mai agită înăuntrul meu ca un rp străin pândind un reflex dezgustător pentru a țâşni
fără. Mi se întâmplă să mă aşez pe balcon şi să privesc aşinile, descoperindu-le o anume atractivitate. Kim a-şi mai supraveghează limbajul cu aceeaşi prudență
cesivă de acum trei zile. Improvizează tot soiul de ches
hazoase doar – doar mă va face să zâmbesc, iar când se uce dimineața la spital, nu mă mai mulțumesc să mă în
din cameră până se întoarce. Am învățat să ies să hotăresc pe străzi. Mă duc în diverse cafenele ca să fumez ari sau

într-un scuar unde stau pe bancă şi casc gura țâncii care țopăie la soare. Nu izbutesc încă să mă aprode un ziar; totuşi, atunci când, în cursul plimbărilor, au peste vreun post de radio care difuzează informații, mă mai grăbesc să trec pe trotuarul celălalt.

Ezra Benhaim a venit să mă viziteze acasă la Kim.

— am vorbit nici despre ipotetica mea revenire la lucru, ici despre Ilan Ros. Ezra voia să ştie cum o mai duc, acă îmi puteam reveni. M-a dus într-un restaurant ca

Mai demonstreze că nu-l deranja să se afişeze în com

„Nia mea. Era patetic, dar sincer. Am stăruit să plătesc

nota. După cină, Kim fiind de gardă, ne-am dus într-o

„Aserie ca să ne îmbătăm ca doi zei care-şi fac de cap după ce au data gata toate anatemele.

— Trebuie să merg la Bethleem.

Clinchetul de vase care se aude de la bucătărie sereşte. Kim lasă să treacă vreo câteva secunde până să te capul pe uşă. Cu o sprânceană mai coborâtă decât alaltă, mă scrutează.

Îmi strivesc țigara în scrumieră şi mă pregătesc să-mi aprind una nouă.

Kim îşi şterge mâinile cu o cârpă de vase agățată pe perete şi vine după mine în salon.

— Glumeşti?

— Am aerul că aş glumi, Kim?

Are o scurtă tresărire.

— Fireşte că glumeşti. Ce să cauți la Bethleem?

— Acolo şi-a pus Sihem scrisoarea la poştă.

— Şi ce-i cu asta?

— E că vreau să ştiu ce tot făcea acolo în vreme ce eu o credeam la bunica ei la Kafr Karma.

Kim se lasă să cadă pe scaunul din răchită din fața mea, excedată de ieşirile mele imprevizibile. Respiră adânc, încercând parcă să-şi reprime ciuda, îşi muşcă buzele căutându-şi cuvintele, nu le găseşte şi îşi cuprinde tâmplele între două degete.

— Eşti pe cale s-o iei razna, Amin. Nu ştiu ce-ți umblă prin cap, dar de data asta exagerezi, N-ai ce căuta la Bethleem.

— Am o soră de lapte acolo. Cu siguranță că la ea s-a izolat Sihem ca să-şi ducă la îndeplinire misiunea ei smintită. Ştampila poştei e din data de vineri 27, adică o zi înaintea dramei. Vreau să ştiu cine mi-a îndoctrinat soția, cine a căptuşit-o cu explozibil şi a trimis-o la război.

Nu se pune problema, în ce mă priveşte, să stau cu mâinile-n sân sau să dau mai departe o pagină pe care n-am

asimilat-o.

Kim e pe punctul să-şi smulgă părul.

— Îți dai seama de ce spui? îți aduc aminte că e vorba despre terorişti. Oamenii ăştia nu umblă cu delicateţuri. Tu eşti chirurg, nu polițist. Trebuie să încredințezi sarcina asta poliției. Ea are mijloacele adecvate şi perso

lui calificat pentru a face genul ăsta de anchetă. Dacă
2i să ştii ce i s-a întâmplat soției tale, du-te să-l cauți
Naveed şi vorbeşte-i de scrisoare.
— E o chestiune personală...

Prostii! Au fost ucise şaptesprezece persoane şi alte ieva zeci au fost rănite. Chestiunea asta nu are nimic rsonal. E vorba de un atentat sinucigaş, iar modul de trata ține exclusiv de serviciile competente ale statuii După mine, eşti pe cale să-ți pierzi busola, Amin.
că vrei cu adevărat să te faci util, înmânează-i scrisoalui Naveed. Poate că asta e pista pe care o aşteaptă liția ca să-şi pună maşinăria în mişcare.
iz – Nici vorbă de aşa ceva. Nu țin ca altcineva să-şi
zge nasul în treburile mele. Vreau să mă duc la Bethle
singur. Până la urmă tot am să provoc nişte indiștii şi am să-i silesc pe unii să ciripească.

Şi după?

După ce?

Să admitem că izbuteşti să-i faci pe unii să ciripeasce urmează în program? Să-i urechezi sau să le ceri

3spăgubiri? Vezi bine că nu e ceva serios. Sihem avea mod sigur o rețea în spate, o întreagă logistică şi un jarcurs. Nu se duce cineva să se detoneze într-un loc pulic că aşa i-a venit. Chestia asta e concluzia unei înde

„Gi operații de spălare pe creier, a unei minuțioase preătiri psihologice şi materiale. Sunt luate enorme măsuri precauție înainte de a se trece la făptuire. Comandif îi au nevoie să-şi protejeze baza, să încurce pistele. Ei uşi aleg teroristul kamikaze decât atunci când sunt ablut siguri de determinarea şi fiabilitatea lui. Acum.

vaginează-te pe tine debarcând pe terenul lor şi vârânru-ți nasul în ascunzătorile lor. Crezi că vor aştepta cu smabilitate să ajungi tu până la ei? Îți vor veni de hac

atât de iute, că nici măcar nu vei avea timp să-ți dai seama cât de idioată ți-a fost inițiativa. Îți jur că mă ia cu fiori numai ce mi te închipui dând târcoale acelui cuib de vipere.

Îmi apucă mâinile, întețindu-mi durerea de la încheietură.

— Nu e o idee bună, Amin.

— Poate, dar numai la asta mă gândesc de când am citit scrisoarea.

— Înțeleg, numai că genul ăsta de lucruri nu-i de tine.

— Nu te mai osteni, Kim. Ştii bine cât sunt de căpos.

Kim ridică brațele spre a liniști lucrurile.

— Bine... Hai s-o lăsăm pe diseară. Până atunci, trag nădejde că-ți vei redobândi un pic din sobrietate.

La căderea serii, mă invită la un restaurant de pe plajă. Cinăm pe terasă, cu fața şfichiuită de briză. Marea e întunecoasă; vuietul ei are ceva grav. Kim ghiceşte că nu mă va face să-mi schimb părerea. Ciuguleşte din farfurie ca o pasăre ostenită.

Locul e plăcut. Condus de un emigrant francez, oferă un cadru lipsit de mofturi, cu ferestre cu geamuri mari cât orizontul, cu scaune din piele roşu-închis capitonate şi cu mese acoperite cu şervete brodate. O lumânare impozantă se consumă savant într-o cupă de cristal. Nu e multă lume, dar cuplurile care sunt aici par a fi dintre obişnuiții localului. Gesturile lor sunt rafinate, iar discuțiile se poartă pe ton scăzut. Stăpânul locului e un omuleț fragil şi vioi, spilcuit şi de o extremă curtoazie. El însuşi ne-a sfătuit ce apetitiv să luăm şi ce vin. Kim avea cu siguranță o idee în

minte când m-a invitat la restaurantul ăsta. Acum, pare să nu se mai gândească la ea.

— S-ar zice că te amuză să te joci cu glicemia mea, oftează ea, lăsând să-i cadă şervetul în semn de abandon.

jk Pune-te în locul meu, Kim. Nu e vorba doar de gestul lui Sihem. E vorba şi de mine. Dacă soția mea s-a
Sinucis, asta e dovada că n-am ştiut s-o fac să prefere viață. În mod cert am şi eu o parte de responsabilitate.

j încearcă să protesteze; ridic mâna rugând-o să nu mă mrerupă.

— Asta e adevărul, Kim. Nu iese fum fără foc. A greit, e adevărat, dar a-i pune pe umeri întreaga responsailitate nu-mi va linişti mie conştiința.

…– N-ai niciun amestec.

— Ba da. Eram soțul ei. Datoria mea era să veghez asupra ei, s-o ocrotesc. În mod sigur a încercat să-mi tragă atenția asupra valului care amenința s-o ia cu el.
Tun mâna în foc că a încercat să-mi facă semn. Unde naia mi-era capul, în timp ce ea încerca să se salveze?
— A încercat oare cu adevărat să se salveze?
i şi încă cum! Nu se duce nimeni la moarte cum te
„Uci la bal. Înevitabil, în momentul în care te pregăteşti

* faci pasul ăsta, îndoiala se instalează. Şi tocmai clipa
Sta nu m-am priceput s-o dibui. Sihem a dorit în mod
gur s-o fac să se descopere pe sine. Dar eu aveam ca
1 la altele, iar lucrul ăsta nu mi-l voi ierta niciodată.
Mă grăbesc să-mi aprind o țigară.
— Nu mă amuză deloc să te îngrijorez, i-am spus
după o lungă tăcere. Mi-am pierdut gustul pentru glue. De când cu blestemata aia de scrisoare, nu mi-e ginul decât la semnul ăla pe care nu m-am priceput să-l ecodez la timp şi care, încă şi astăzi, tot mai refuză să-şi estăinuiască secretele. Vreau să dau de urma lui, mă înlegi? Trebuie. N-am de ales. De când cu scrisoarea, nu
„C altceva decât să-mi scotocesc amintirile ca să dau de rma lui. Fie că dorm, fie că stau de veghe, doar la asta a gândesc. Am trecut în revistă momentele cele mai

dure, cuvintele cele mai puțin limpezi, gesturile cele mai vagi; nimic. Iar golul ăsta mă face să-mi pierd mințile.
Kim, tu nu-ți poți da seama cât mă chinuie. Am obosit să tot alerg după el şi să-l suport totodată.
Kim nu mai ştie ce să facă cu mâinile.
— Poate că nu avea nevoie să-ți adreseze un semn.
— Cu neputință. Mă iubea. Nu putea să mă ignore într-

atât încât să nu-mi comunice nimic.

— Asta nu depindea de ea. Nu mai era aceeaşi femeie, Amin. Nu avea dreptul să comită o eroare. A te fi vârât şi pe tine în secretul ăsta ar fi ofensat zeii şi i-ar fi compromis angajamentul. Este exact ca într-o sectă. Nu trebuie să filtreze nimic în afară. Salvarea confreriei se bizuie pe acest imperativ.

— Da, dar era vorba de moarte, Kim. Sihem trebuia să moară. Era conştientă de ce înseamnă asta pentru ea, dar şi pentru mine. Era prea demnă ca să dispară astfel ca o ipocrită. Mi-a făcut un semn, nu încape nicio îndoială.

— Ar fi schimbat asta ceva?

— Cine ştie?

Trag de câteva ori din țigară, încercând parcă să n-o las să se stingă. Simt un nod în gât când las să-mi scape:

— Sunt cum nu se poate mai nefericit.

Kim se clatină, dar se ține bine.

Strivesc mucul de țigară în scrumieră.

— Tatăl meu spunea: ține-ți necazurile pentru tine, doar ele îți mai rămân când aijpierdut totul...

— Te rog, Amin...

N-o ascult şi continui:

— Nu e un lucru evident pentru un bărbat aflat încă în

stare de şoc – şi ce şoc! să ştie cu precizie unde se sfârşeşte doliul şi unde începe văduvia, există însă limite pe care trebuie să le depăşeşti dacă vrei să mergi mai

departe. Unde? Habar n-am; ceea ce ştiu e că nu trebuie să rămâi acolo unde eşti şi să te înduioşezi de soarta ta.

La rândul meu, şi spre marea mea uimire, îi apuc mâinile, le cuprind făcându-le să se piardă în mâinile unele. Am impresia că țin două vrăbiuțe înțepenite în scobitura palmelor. Strângerea mea e atât de precaută, încât umerii lui Kim se înfioară; ochii îi scânteiază dând la iveală o lacrimă pudică pe care încearcă s-o ascundă îndărătul unui zâmbet pe care nu l-am mai văzut la nici

— femeie de când am învățat să le abordez.

— Am să fiu foarte atent, îi făgăduiesc. N-am de gând să mă răzbun sau să distrug rețeaua. Vreau doar să înțeleg cum m-a exclus femeia vieții mele din viața ei, cum de s-a putut ca femeia pe care o iubeam ca un nebun să fie mai sensibilă la predicile celorlalți decât la poemele mele.

— Lacrima îngerului meu păzitor se desprinde de pe gefiele pe care se oprise şi se rostogoleşte dintr-odată pe pomeți. Surprinsă şi stingherită, Kim încearcă s-o şteargă; degetul meu i-o ia înainte şi culege lacrima în clipa în care

ea ajunge la colțul gurii.

— Eşti o persoană formidabilă, Kim.

— Ştiu, spune ea înainte de a izbucni într-un râs care Aduce a hohot de plâns.

O apuc iarăşi de mâini şi i le strâng foarte tare.

— Nu mai e nevoie să-ți spun că fără tine n-aş fi rezistat.

— Nu în seara asta, Amin… Poate în altă zi.

Buzele îi tremură într-un zâmbet trist. Ochii i se încordează susținându-mi privirea ca să se debaraseze de emoția care le tulbură strălucirea. O privesc adânc fără să-mi dau seama că sunt pe cale să-i fărâm degetele.

— Mulțumesc, îi spun.

im a ținut să mă însoțească la Bethleem. E condiția pe care a pus-o pentru a fi de acord să mă lase să-mi asum riscuri atât

— de flagrante? Vrea să-mi fie alături. Fie şi numai pentru $-mi servi ca şofer, a mai adăugat ea. Încheietura mâinii mele nu e cu totul refăcută de pe urma traumatismului i încă mă doare când ridic o sacoşă sau țin volanul.

Am încercat să-i scot ideea asta din cap; s-a dovedit lexibilă.

Mi-a propus să ne stabilim, mai întâi, în locuința

seundară pe care fratele ei Benjamin a cumpărat-o la Iesalim; apoi, odată ajunşi acolo, să ne decidem în legătură cu ce avem de făcut în funcție de cum vor evolua
„Lucrurile. Eu voiam să plecăm imediat. Ea m-a rugat s-o s să opereze un pacient înainte de a se duce să-l vadă e Ezra Benhaim ca să-i ceară o săptămână de concediu.
un a încercat să înțeleagă motivele acestei plecări pre pitate. Kim i-a răspuns că are nevoie să se refacă. Ezra a stăruit.

A doua zi după operație, îngrămădim cele douăenți de voiaj în portbagajul Nissanului, trecem pe la

mine pe acasă ca să-mi iau câteva obiecte personale şi nişte fotografii recente ale lui Sihem şi o pornim înspre Ierusalim.

Oprim o singură dată ca să luăm masa într-un birt de pe drum. E vreme frumoasă iar densitatea circulației amintește de busculada de pe timpul verii.

Străbatem Ierusalimul ca într-un vis cu ochii deschişi. E un oraş pe care l-am pierdut din vedere de vreo doisprezece ani. Animația sa nestăvilită şi prăvăliile înțesate de lume reînvie în sufletul meu amintiri pe care le credeam alungate. Diverse imagini, de o puritate tăioasă, îmi trec

fulgerător prin minte, revin învârtejindu-se printre miresmele din oraşul vechi. În acest oraş milenar mi-am văzut pentru ultima oară mama. Venise să se roage la căpătâiul fratelui ei care trăgea să moară. Înmormântarea acestuia adunase tot tribul; unii veniseră din ținuturi atât de îndepărtate, că bătrânii le confundau cu limburile lumii celeilalte. Mama n-a supraviețuit multă vreme pierderii a ceea ce ea considera adevărata ei rațiune de a fi – tata fiind un soț neglijent, iar eu, un fiu confiscat de alte îndatoriri din cauza anilor de internat şi a prelungitelor mele peregrinări.

Locuința lui Benjamin se află la periferia oraşului evreiesc, printre alte clădiri îndesate şi cu ziduri arse de soare. Parcă ar întoarce spatele cetății mitice, focalizându-se asupra livezilor care se înşiruie pe colinele pietroase. Locul e discret, izolat de lume şi de zarva ei răscolitoare, abia tulburat de scâncetele copiilor care totuşi nu se văd nicăieri. Kim găseşte cheile sub al treilea ghiveci de la intrarea în curtea interioară, după cum ne-a indicat fratele ei rămas la Tel-Aviv. Casa e mică şi scundă, cu o loggia care dă spre o curticică umbrită, pe care o boltă de viță sărăcăcioasă o ocroteşte

pizmaşă. O cişmea din bronz, sculptată în formă de cap

de leu, domină un şănţuleţ năpădit de mărăcini, alături de o bancă din fier forjat vopsită stângaci în verde. Kim alege pentru mine o încăpere vecină cu un
jbirou încărcat de cărţi şi manuscrise. Se mai află acolo
Un pat cu ornamente spiralate, acoperit cu o saltea al jeărei conţinut cam lasă de dorit, o masă din lemn me
Jaminat şi un scaun fără spătar. Un covor atât de uzat
gă i se vede urzeala încearcă să camufleze crăpăturile unei podele antediluviene. Îmi arunc geanta de voiaj pe pat şi aştept să iasă Kim din baie ca s-o pun la cujcent cu ceea ce am de gând să fac.
y. Odihneşte-te mai întâi.

— Nu sunt obosit. E ora douăsprezece, taman bine ca
Să dau de cineva acasă la sora mea de lapte. Nu merită! a te deranjezi, am să iau un taxi.
ir Trebuie să te însoţesc.

— Kim, te rog. Dacă voi avea probleme, te voi suna e mobil şi îţi voi indica unde sunt ca să vii să mă iei.
u cred că azi voi avea probleme. Mă duc doar să le fac
O vizită rudelor mele şi să tatonez terenul.
Kim bombăne înainte de a mă lăsa să plec.

Bethleemul s-a schimbat mult de când am fost aici ultima oară, cu mai bine de zece ani în urmă. Sporit de cohortele de

refugiați care-şi părăsesc regiunile devenite oligoane de tir, oraşul oferă noi îngrămădiri de magher

„Te din prefabricate netencuite, înălțate unele lipite de elelalte ca nişte baricade – majoritatea încă în faza de inisare, învelite în tablă sau acoperite cu tot soiul de alte lemente de fierăraie, cu ferestre nelalocul lor şi intrări oteşti. Te-ai putea crede într-un imens centru de aduare unde şi-au dat întâlnire toți osândiții Terrei spre a

forța o mântuire care nu vrea să-şi destăinuie codul secret.

Rezemați în bastoane, cu capul acoperit de pânza tradițională – keffieh – şi cu haina deschisă lăsând la vedere nişte jiletci uzate, bătrâni famelici stau pierduți în visare pe pragul caselor, unii pe scăunele fără spătar, alții pe câte o treaptă; par să nu-şi asculte decât amintirile, cu privirea îndepărtată, de neclintit în mutismul lor, nicidecum deranjați de vacarmul ştrengarilor care se ciorovăiesc cât îi ține gura în preajma lor.

Sunt nevoit să cer îndrumări în mai multe rânduri până ce un puştan mă conduce în fața unei case mari cu ziduri cu tencuiala căzută. Aşteaptă politicos să-i strecor câțiva bănuți în mână înainte de a o şterge. Bat la o uşă veche din

lemn mâncat de care, ciulesc urechea. Se aude un târşâit de papuci pe podea, apoi e tras un zăvor şi o femeie cu chip răvăşit îmi deschide. Trece o veşnicie până s-o recunosc: e Leila, sora mea de lapte. Are ceva mai mult de patruzeci şi cinci de ani, dar pare de şaizeci.

Părul i-a albit, trăsăturile i s-au alterat; parcă ar trage să moară.

Se uită atent la mine, cu aerul rătăcit.

— Sunt Amin, îi spun eu.

— Doamne! tresare ea, trezindu-se brusc din amorțeală.

Ne aruncăm unul în brațele celuilalt. Strângând-o în brațe, îi simt suspinele urcând unul câte unul din piept şi împrăştiindu-se în trupul ei firav într-o sumedenie de vibrații. Se trage îndărăt ca să mă contemple, cu fața năpădită de lacrimi, recită un verset din Coran în semn de recunoştință şi îşi vâră iar capul în brațele mele.

— Vino, îmi zice ea. Ai nimerit la țanc ca să împărțim prânzul.

I

— Mulțumesc, nu mi-e foame. Eşti singură?

— Da. Yasser nu se întoarce înainte de căderea serii.

— Dar copiii?

— Au crescut, nu ştii? Fetele sunt măritate, iar Adel şi Mahmud sunt pe picioarele lor.

Se lasă tăcerea, apoi Leila lasă capul în jos.

i; Cred că e tare greu, zice ea cu voce neutră.

În E cel mai rău lucru care i se poate întâmpla cuiva.

Recunosc eu...

— Îmi închipui... M-am gândit mult la tine de când

— cu atentatul. Te ştiu sensibil şi fragil şi m-am întrebat cum ar putea un asemenea ins emotiv ca tine să treacă este o asemenea... o asemenea...

— Catastrofă, o ajut eu. Pentru că e o catastrofă, şi

— că una mare. Am venit tocmai ca să aflu mai multe. Nu ram la curent cu intențiile lui Sihem. Ca să fiu sincer, ici măcar nu le bănuiam. Iar dispariția ei tragică m-a erminat cu totul.

— Nu vrei să stai jos?

— Nu... Spune-mi, cum era înainte de a face lucrul sta?

— Adică?...

i – Cum era? Părea conştientă de ce avea să facă? Era

„Tr-o stare normală sau era ceva bizar cu ea?...

— N-am văzu i-o.

— Era la Bethleem vineri 27, în ajunul atentatului.

— Ştiu, dar n-a stat mult timp. Eu eram la fiica mea ea

mare pentru circumcizia băiatului ei. Am aflat vesa atentatului în maşina care mă aducea acasă...
Deodată, îşi duce mâna la gură vrând parcă să se îmi edice să spună mai mult.
v Doamne! Ce mai bat câmpii!
Îşi înalță spre mine ochii înspăimântați.

I

— De ce te-ai întors la Bethleem?

— Ți-am mai spus-o.

Îşi cuprinde fruntea între degetul mare şi arătător, se clatină pe picioare. O apuc de mijloc ca s-o împiedic să cadă şi o ajut să se aşeze pe o băncuță capitonată din spatele ei.

— Amin, frățioare, cred că nu am voie să vorbesc despre povestea asta. Îți jur că habar n-am despre ce e vorba de fapt. Dacă Yasser ar afla că nu mi-am ținut limba, mi-ar tăia-o. Am fost surprinsă să te revăd şi mi-au scăpat cuvinte care nu-mi aparțin. Mă înțelegi.
Amin?

— Mă voi preface că nu s-a întâmplat nimic. Dar trebuie să ştiu ce făcea soția mea în locurile astea, pentru cine călătorea aici...

— Poliția e cea care te trimite?

— Îți reamintesc că Sihem era soția mea.

Leila e foarte tulburată. Îi pare îngrozitor de rău.

— Nu eram aici, Amin. E adevărul gol-goluț. Poți să verifici. Eram la fiica mea cea mare care făcea circumcizia fiului ei. Erau acolo mătuşile şi verişoarele tale şi rude pe care sigur le cunoşti. Vineri, nu eram acasă.

Văzând-o că intră în panică, mă grăbesc s-o liniştesc.

— Nu e grav, Leila. Sunt doar eu, fratele tău; n-am nici arme, nici cătuşe. Mi-ar părea rău să-ți provoc neplăceri, ție şi familiei tale... Unde-l pot găsi pe Yasser?

Leila mă imploră să nu-i vorbesc despre discuția noastră bărbatului ei. I-o făgăduiesc. Îmi comunică adresa teascului. Unde lucrează Yasser şi mă însoțeşte până în stradă ca să mă vadă plecând.

Caut un taxi în piață, nu zăresc niciunul. După o jumătate de ceas, chiar când mă pregătesc s-o sun pe Kim, un şofer clandestin îmi propune să mă ducă unde

reau în schimbul a câțiva şekeli. E un bărbat tânăr, estul de solid, cu ochii veseli şi o bărbuță destul dentezistă. Îmi deschide portiera cu o slugărnicie teaală şi aproape că mă împinge în rabla lui hârbuită cu caune jerpelite.

Dăm ocol pieței, o luăm pe un drum cu hârtoape şi săm în

urmă orăşelul. După un slalom într-un trafic ezordonat, izbutim să ne fofilăm printre ogoare şi să ajungem la o pistă sus pe dealuri.

— Nu eşti de pe aici? mă întreabă şoferul.

— Nu.

— Vizită la părinți sau afaceri?

— Ambele.

— Vii de departe?

— Nu ştiu.

Î Şoferul clatină din cap.

Nu prea eşti genul vorbăreț, zice el.

— Nu astăzi.

— Văd.

Rulăm câțiva kilometri pe pista prăfoasă fără să dămlie țipenie de om. Soarele dogoreşte zdravăn dâmburile ietroase care par să se pituleze unele îndărătul celorlalca să ne spioneze.

— Eu unul nu pot funcționa cu gura astupată de plas
re, mai zice şoferul. Dacă nu dau din gură, fac exploie.

Eu tac.

! îşi drege glasul şi continuă:

— N-am mai văzut până acum mâini aşa de curate şi
Je îngrijite ca ale tale. Nu cumva eşti medic? Numai melcii

au mâini impecabile.

Mă întorc cu fața spre livezile care se întind cât vezi cu ochii.

Vexat de tăcerea mea, şoferul dă drumul unui oftat, după care, scotocind în torpedo, dă la iveală o casetă pe care o strecoară pe dată în radiocasetofon.

— Ia ascultă asta, amice, exclamă el. Cine nu l-a auzit pe şeicul Marwan predicând nu şi-a trăit viața decât pe jumătate.

Răsuceşte un buton ca să dea sunetul mai tare. O rumoare se revarsă în cabină, punctată de țipete extatice şi de ovații. Cineva – probabil oratorul – loveşte cu degetul în microfon ca să domolească zgomotul. Vacarmul se atenuează, mai persistă pe alocuri, apoi o tăcere atentă întâmpină glasul limpede al imamului Marwan.

— Există oare splendoare mai mare decât chipul Domnului, frații mei? Există oare pe lumea asta schimbătoare şi inconsistentă splendori ce ne-ar putea îndepărta de chipul lui Allah? Spuneți-mi care? Sclipirea amăgitoare care îi atrage pe cei săraci cu duhul şi nefericiți? Oglinzile capcane? Mirajele care ascund trapa spre perdiție şi care îi lasă pe cei halucinați pradă insolațiilor mortale?

Spuneți-mi care, frații mei?... Iar în ziua de pe urmă, când pământul nu va mai fi decât pulbere, când nu va mai rămâne din iluziile noastre decât ruina sufletelor, ce răspuns vom da la întrebarea despre ce am făcut din existența noastră? Ce vom răspunde când vom fi cu toții întrebați, mari şi mici: Ce-ați făcut cu viața voastră, ce-ați făcut cu profeții mei şi cu toate darurile mele, ce-ați făcut cu mântuirea pe care v-am încredințat-o?... Iar în ziua aceea, frații mei, avuțiile voastre, relațiile voastre, aliații voştri, partizanii voştri nu vă vor fi de niciun folos. (Un vuiet de protest se ridică, iute dominat de glasul şeicului.) Cu adevărat, frații mei, bogăția unui om nu stă în ce posedă el, ci în ceea ce lasă în urma lui. Şi ce oare posedăm noi, frații mei? Ce vom lăsa în urma noastră?...

patrie?... Care?... O istorie?... Care?... Monumen
?... Unde sunt ele? în numele strămoşilor voştri, arăți-mi-le... în fiecare zi, suntem târâți prin noroi, când
suntem târâți în fața tribunalelor. În fiecare zi, tancuri ce peste picioarele noastre, ne răstoarnă căruțele, ne arg casele şi trag fără somație asupra copiilor noştri.
«fiecare zi, lumea întreagă asistă la nenorocirea noas

Brațul mi se destinde şi degetul mare apasă tasta

caofonului, ejectând caseta. Şoferul e uluit de gestul
u. Cu ochii ieşiți din orbite şi cu gura căscată, strigă:

Ce faci?

t: — Nu-mi plac predicile.

Cum? se sufocă el de indignare. Nu crezi în lumnezeu?

Nu cred în sfinții lui.

— Frâna pe care o pune e atât de puternică, încât, având de din față blocate, maşina patinează pe o distanță de o zece metri înainte de a rămâne nemişcată de-a mezişul drumului.

— Tu de unde dracu vii? mârâie şoferul, livid de fu

«Cum îndrăzneşti să ridici mâna asupra şeicului arwan?

— Am dreptul...

— N-ai niciun drept! Te afli în maşina mea. Şi nici aici un tru, nici altundeva, n-am să îngădui ca un gunoi rbos ca tine să ridice laba asupra şeicului Marwan!...

acum, ai să cobori din maşina mea şi ai să dispari din a ochilor mei.

— N-am ajuns încă la destinație.

— Eu, da. Terminus! Ori ieşi de bunăvoie din maşiâmea, ori te scot eu smulgându-ți pielea de pe fund cu liniile goale.

Spunând asta, trânteşte o înjurătură, se apleacă spre

portiera din dreptul meu, o deschide bodogănind şi începe să mă împingă afară.

— Şi nu care cumva să dea naiba să mai ieşi în calea mea, fiu de târfă, mă amenință el.

Închide la loc portiera cu o pocnitură arțăgoasă, manevrează greoi ca să întoarcă maşina şi o ia înapoi spre Bethleem într-un vacarm disonant de pocnituri.

În picioare în mijlocul drumului, mă uit uluit după el cum se îndepărtează.

Mă aşez pe o piatră şi aştept să treacă vreun vehicul. Nevăzând nimic, mă scol şi îmi continui drumul pe jos până ce mă ajunge din urmă un căruțaş, ceva mai sus.

Yasser se clatină pe picioare când mă descoperă în pragul morii, unde doi adolescenți zoresc în jurul teascului supraveghind pârâiaşele groase de ulei de măsline care cad în cascadă în bazin.

— Ia te uită! spune el, între două îmbrățişări apăsate. Chirurgul nostru, în carne şi oase. De ce nu ne-ai anunțat că vii? Aş fi trimis pe cineva să te întâmpine la sosire.

Entuziasmul lui pare prea stânjenit pentru a fi credibil.

Îşi consultă ceasul, se întoarce spre adolescenți şi le strigă că o să lipsească puțin şi că se bizuie pe ei ca să termine treaba. Mă ia apoi de braț şi mă împinge spre o

camionetă veche parcată sub un copac, la poalele movilei.

— Să ne întoarcem acasă. Leila va fi încântată să te revadă... Dacă nu cumva ai văzut-o mai înainte.

— Yasser, îi spun, să n-o luăm pe ocolite. N-am nici timp, nici chef. Am venit cu un scop precis, l-am bruscat eu, trăgând nădejde să-l încolțesc. Știu că Sihem era la tine acasă, la Bethleem, în ajunul atentatului.

«— Cine ți-a spus? îşi pierde el cumpătul, aruncând
Iviri îngrozite spre moară.
„Mint scoțând scrisoarea din buzunarul cămăşii.
Sihem mi-a spus în ziua aceea.
2 Un spasm se face simțit la nivelul pomeților lui. În
„Te în sec înainte de a bâigui:
— N-a stat mult. A fost doar o vizită-fulger ca să ne
binețe. Leila găsindu-se la fiica noastră, la En Kerem.
— voit nici măcar să ia o ceaşcă de ceai şi a plecat, un rt de ceas mai târziu. Nu venise la Bethleem pentru
V În vinerea aceea, şeicul Marwan era aşteptat la Moşea cea Mare. Soția ta voia ca el s-o binecuvânteze, ia după ce i-am văzut poza în ziar am înțeles.
Mă ia pe după umeri în felul luptătorilor şi-mi mărişeşte:

— Suntem foarte mândri de ea.

Ştiu că a spus-o ca să mă menajeze, sau poate ca să „Îmblânzească. Yasser nu ştie să dea dovadă de sânrece; cel mai mărunt element neprevăzut îl destabiliza.

— Mândri că ați trimis-o la moarte?

„— La moarte?... tresare el de parcă ar fi fost muşcat.

— Sau că v-ați descotorosit de ea, dacă preferi...

— Nu-mi plac formulele astea.

De acord, reformulez întrebarea: Ce mândrie poasimți cineva când trimite oameni la moarte pentru ca i s-a trăiască liberi şi fericiți?

Îşi ridică mâinile în dreptul pieptului ca să mă roage iobor tonul din cauza vecinătății celor doi adolescenți, i face semn să-l urmez în spatele camionetei. Are un

— rs febril; tot timpul se împiedică, îl hărțuiesc:

— Şi apoi, de ce?

— De ce, ce anume?

Frica lui, starea de mizerie, veşmintele jegoase, obrazul neras şi ochii urduroşi mă fac să simt cum creşte înăuntrul meu o mânie brutală, tot mai mare. Trupul îmi vibrează din creştet până în tălpi.

— De ce? bombăn eu, vexat de propriile mele cuvinte, de ce să fie sacrificați unii pentru fericirea celorlalți?

În general, cei care aleg să-şi dăruiască viața pentru salvarea celor care se pitulează în cotloane sunt cei mai buni, cei mai curajoşi. Atunci de ce să fie privilegiată jertfa celor drepți pentru a le permite celor mai puțin drepți să le supraviețuiască? Nu ți se pare că asta înseamnă degradarea speciei umane? Ce va mai rămâne din ea, peste câteva generații, dacă întotdeauna cei mai buni sunt cei chemați să-şi ia adio şi să iasă din scenă pentru ca poltronii, ipocriții, şarlatanii şi ticăloşii să continue să prolifereze ca şobolanii?

— Amin, nu te mai pot urmări. Lucrurile s-au desfăşurat mereu aşa din noaptea timpurilor. Unii mor pentru mântuirea celorlalți. Tu nu crezi în mântuirea celorlalți?

— Nu atunci când îmi condamnă mântuirea mea. Or, voi mi-ați spulberat mie viața, mi-ați distrus căminul, mi-ați terminat cariera şi ați făcut praf tot ce am clădit, piatră cu piatră, cu sudoarea frunții mele. De la o zi la alta, visele mele s-au prăbuşit ca un castel din cărți de joc. Tot ce se afla la îndemâna mea a dispărut. S-a năruit!

N-a mai rămas nimic... Am pierdut totul pentru nimic.

V-ați gândit cumva la durerea mea atunci când ați sărit în sus de bucurie aflând că ființa pe care o iubeam cel mai mult pe lume s-a detonat într-un restaurant la fel de

încărcat de copii cum era ea de căptuşită de dinamită? Iar tu vrei acum să mă faci să cred că trebuie să mă

socotesc cel mai fericit dintre oameni pentru că soția mea te o eroină, că şi-a dăruit viața, confortul, dragostea mea fără măcar să mă consulte sau să mă pregătească pentru ce e mai rău? Ce păream eu să fiu, când refuzam să admit ceea ce toată lumea ştia? Un încornorat! Păream a fi un nenorocit de încornorat. Un om care se acoperea de ridicol până în vârful unghiilor, asta păream. Păream a îi un bărbat pe care soția îl înşela din plin, în vreme ce el se deşela muncind ca un animal pentru a-i face viața cât mai plăcută cu putință.

— Cred că ai greşit interlocutorul. Eu n-am nimic de-a face cu povestea asta. Nu eram la curent cu intențiile lui Sihem. Eram departe de a o crede în stare de o asemenea inițiativă.

— Mi-ai spus că erai mândru de ea.

— Ce vrei să-ți spun? Nu ştiam că nu eşti la curent.

— Crezi că aş fi încurajat-o să se dea în spectacol în felul ăsta dacă aş fi descoperit măcar o fărâmă din ce i. Avea de gând?

— Sunt cu adevărat jenat, Amin. Iartă-mă dacă cu

am... dacă am... în sfârşit, nu mai pricep nimic. Eu... nu ştiu că să zic.

— În cazul ăsta, taci. Astfel măcar nu rişti să spui prostii.

10

yasser mă întristează. Descumpănit, cu gâtul vârât în gulerul soios, de parcă ar aştepta să-i cadă cerul în cap, se preface că se concentrează asupra drumului ca să nu fie nevoit să-mi înfrunte privirea. În mod absolut evident, mă fiu pe o pistă greşită. Yasser nu e genul de om pe care poți conta dacă ai dat de bucluc – şi încă şi mai puțin somul cu care să te asociezi la pregătirea unui masacru.

Trecut de şaizeci de ani, nu e altceva decât o zdreanță cu ochi sleiți şi gura căzută, în stare să dea ochii peste cap

„Doar ce m-aş încrunta la el. Dacă spune că nu ştie nimic despre atentat, înseamnă că aşa e. Yasser nu-şi asumă iciodată riscuri. Nu-mi amintesc să-l fi văzut bombănind sau suflecându-şi mânecile ca să se ia la harța cu cineva. Ba, dimpotrivă, e mult mai prompt în a se retrage în cochilie aşteptând ca lucrurile să se aranjeze decât să lase să se întrevadă vreun semn de protest. Teama lui iluzorie de

polițişti şi supuşenia oarbă în fața autorității statului l-au redus la cea mai simplă expresie a supravie
țuirii – să muncească fără odihnă ca un ocnaş pentru a fo scoate la capăt şi să considere la fiecare înghițitură de

pâine că dă cu tifla ghinionului. Aşa că, privindu-l cum stă chircit asupra volanului, cu gâtul zbârcit şi profilul jalnic, simțindu-se deja vinovat că s-a nimerit în calea mea, îmi dau seama cu adevărat de caracterul smintit al încercării mele. Dar cum aş putea stinge vâlvătaia care îmi străpunge măruntaiele? Cum să mă uit într-o oglindă fără să-mi ascund fața, cu amorul-propriu făcut harcea-parcea şi cu îndoiala care, în ciuda faptului împlinit, continuă să-şi bată joc de durerea mea. De când căpitanul Moshe m-a lăsat să mă confrunt cu mine însumi, e cu neputință să închid ochii fără să dau nas în nas cu zâmbetul lui Sihem. Era atât de tandră şi de prevenitoare, părând că se adapă la izvorul buzelor mele când, cu brațul meu petrecut pe după talia ei, stând în grădina noastră, îi povesteam zilele frumoase care ne aşteptau, planurile mărețe pe care le făceam pentru ea. Încă îi mai simt degetele strângându-le pe ale mele cu o admirație şi o convingere de neclintit. Credea din toate puterile într-un viitor luminos şi punea suflet în ce

făcea de fiecare dată când eu oboseam. Eram atât de fericiți, atât de încrezători unul în celălalt. Prin ce blestem monumentul pe care-l ridicam în jurul ei s-a năruit, aidoma unui castel de nisip şters de valuri? Cum aş mai putea crede după ce am mizat cu tot ansamblul certitudinilor mele pe un jurământ în mod tradițional sacru şi care se dovedeşte la fel de puțin fiabil ca făgăduiala cea mai mincinoasă? Tocmai pentru că nu am niciun răspuns am venit la Bethleem ca să-l provoc pe diavol, la rândul meu sinucigaş pentru că sunt de neconsolat şi gol.

Yasser îmi dă explicații cum că trebuie să-şi lase camioneta la un garaj, ulicioara care duce până la el acasă fiind inaccesibilă maşinilor. E uşurat că a găsit în sfârşit ceva să-mi spună, fără riscul de a face vreo gafă. Îi dau

oie să-şi lase rabla unde voieşte. Dă din cap şi o ia raid pe o arteră forfotind de lume, eliberat parcă de o poară insuportabilă. Străbatem un cartier haotic înainte e a ieşi pe o esplanadă colbuită unde un negustor de
igărui se străduieşte să țină muştele la distanță de buțile lui de carne. Garajul cu pricina e în colțul unei azi înguste, în fața unei curți pline de cutii prăpădite
de cioburi. Yasser claxonează de două ori şi trebuie să

ştepte câteva minute bune până ce se aud zăvoarele tră îndu-se. O poartă largă vopsită într-un albastru urât lisează scârțâind. Yasser manevrează camioneta penui a o aduce cu botul spre un soi de curte interioară şi e strecoară abil între carcasa unei macarale pitice şi un chicul 4x4 desfigurat. Un paznic şleampăt şi cărunt ne filută ridicând o mână obosită, închide la loc poarta şi e întoarce la treburile lui.

Aici era înainte un antrepozit dezafectat, mă inferează Yasser ca să schimbe vorba. Adel, fiul meu, l-a rupărat pe o nimica toată. Avea de gând să investeasbani în mecanică. Dar ai noştri sunt atât de descurcăi şi se sinchisesc atât de puțin de uzura rablelor lor, cât falimentul le-a stricat rapid planurile. Adel a piert mulți bani în afacerea asta. Până ce se vor ivi alte căzii, şi-a transformat antrepozitul în loc de parcare ntru riverani.

O jumătate de duzină de maşini stau în aşteptare
— colo. Unele sunt scoase din uz, cu cauciucurile sparşi parbrizele deteriorate. Atenția mi-este atrasă de o u-şină cu capacitate mare parcată ceva mai la o parte, rită de soare. E un Mercedes model vechi de culoare m, pe jumătate acoperit cu o prelată.
— E a lui Adel, îmi mărturiseşte mândru Yasser urărindu-mi privirea.

— Când a cumpărat-o?

— Nu-mi mai aduc aminte.

— De ce e imobilizată? E maşină de colecţie?

— Nu, dar Adel nefiind aici, nimeni nu umblă cu ea.

În capul meu se ciocnesc nişte voci. Mai întâi cea a căpitanului Moshe – şoferul autocarului Tel-Aviv-Nazareth spune că soția ta s-a urcat într-un Mercedes model vechi de culoare crem —, peste care se suprapune brusc cea a lui Naveed Ronnen – şi socrul meu are una la fel.

— Unde e Adel?

— Ştii cum sunt ăştia cu afacerile. Într-o zi aici, mâine în altă parte, umblând după vreun chilipir.

Chipul lui Yasser s-a zbârcit iarăşi.

La Tel-Aviv, mi se întâmplă rareori să primesc rude acasă, dar Adel îmi făcea adesea vizite. Tânăr, dinamic, voia cu orice preț să reuşească. Nu avea încă şaptesprezece ani când mi-a propus să mă asociez cu el pentru a pune la cale o afacere în telefonie. Văzându-mi reticența, a revenit ceva mai târziu spre a-mi înfăţişa un al doilea proiect. Voia să se lanseze în reciclarea pieselor de schimb pentru maşini. Mi-am bătut tare mult capul ca să-i explic că eram chirurg şi că nu aveam altă vocație. Pe atunci, venea pe la mine de fiecare

dată când era în trecere prin Tel-Aviv. Era un băiat grozav şi amuzant, pe care Sihem îl adoptase fără dificultate. Visa să întemeieze o întreprindere la Beirut de la care să se lanseze în cucerirea pieții arabe, în special a pieții pe care o reprezentau monarhiile din
Golful Persic. Dar, de mai bine de un an, nu l-am mai văzut.

— Atunci când Sihem a venit la tine acasă, Adel era împreună cu ea?

Yasser îşi netezeşte nervos şaua nasului.

— Habar n-am. Eram la moschee pentru rugăciunea e vineri când a sosit. Nu l-a găsit decât pe nepotul meu
„Am, care păzea casa.

— Spuneai că n-a stat nici măcar la o ceaşcă de ceai.

— Un fel de a vorbi.

— Dar Adel?

— Nu ştiu.

— Issam ştie?

— Nu l-am întrebat.

— Issam o cunoştea pe soția mea?

— Presupun că da.

— Şi de când? Sihem n-a pus niciodată piciorul la Beteem, şi nici tu, nici Leila, nici nepotul tău n-ați venit la

tine acasă.

Yasser se încurcă; mâinile i se frământă în gesturi nesărate.

— Să ne întoarcem acasă, Amin. O să discutăm dere toate astea cu mintea limpede şi cu un ceai bun însă.

Lucrurile se complică şi mai mult acasă. O găsim pe ila bolnavă în pat, cu o vecină la căpătâi. Are pulsul b. Propun să fie dusă la dispensarul cel mai apropiat, asser refuză şi încearcă să-mi explice că sora mea de te urmează un tratament, că ceea ce o aduce în starea ta sunt pilulele pe care le înghite în cantitate mare în care zi. Ceva mai târziu, când Leila a ațipit, îi spun lui sser că țin să stau de vorbă cu Issam.

— De acord, zice el deloc încântat, mă duc să-l caut.
cuieşte la două case mai încolo.

Cam peste vreo douăzeci de minute, Yasser se înapcă, urmat de un băiețel cu ten măsliniu.

— E bolnav, mă avertizează Yasser.

— În cazul ăsta, n-ar fi trebuit să-l aduci.

— Având în vedere cum stau lucrurile... bombăne el, plictisit.

Issam nu-mi spune mare lucru. Se pare că bunicul lui l-a

învățat bine lecția înainte de a mi-l prezenta. Potrivit spuselor lui, Sihem venise singură. Voia nişte hârtie şi un stilou ca să scrie. Issam a rupt o foaie dintr-un caiet.

Când Sihem a terminat de scris, i-a întins o scrisoare şi l-a însărcinat s-o ducă la poştă în numele ei; ceea ce el a şi făcut. Issam observase un bărbat la colțul străzii atunci când ieşise. Nu-şi aminteşte cum arăta, dar nu era cineva din cartier. Când Issam s-a întors de la poştă, Sihem plecase, iar necunoscutul dispăruse.

— Erai singur acasă?

— Da. Bunica era la En Kerem, la mătuşa mea. Bunicul era la moschee. Eu îmi făceam lecțiile păzind casa.

— O cunoşteai pe Sihem?

— Am văzut nişte fotografii de-ale ei în albumul lui Adel.

— Ai recunoscut-o imediat?

— Nu imediat. Dar mi-am adus aminte când mi-a spus cine era. Nu voia să vadă pe nimeni în mod deosebit, voia doar să scrie o scrisoare înainte să plece.

— Cum era?

— Frumoasă.

— Nu de asta îți vorbesc. Părea grăbită sau ceva de genul ăsta?

Issam stătu să se gândească.

— Părea într-o stare normală.

— Şi asta e tot?

Issam îşi consultă bunicul din ochi; nu mai scoate o vorbă.

Mă întorc violent spre Yasser şi-l bruschez:

— Spui că n-ai întâlnit-o; Issam nu ne spune nimic în lus față de ceea ce ştiam deja; atunci ce te face să afirmi a soția mea se afla la Bethleem pentru ca şeicul Marwan
— o binecuvânteze?

— Până şi ultimul țânc din oraş ți-ar spune-o, replică
1. Tot Bethleemul ştie că Sihem trecuse pe acolo în ajuul atentatului. A devenit de acum icoana oraşului. Unii e jură chiar că au vorbit cu ea şi că au sărutat-o pe frun

Astea sunt pe la noi reacții curente. Un martir înseamă uşa deschisă spre tot soiul de fabulații. Se poate ca
conurile să exagereze, dar, după cum povesteşte toată lumea, Sihem a fost binecuvântată de şeicul Marwan în vinerea aceea.

— S-au întâlnit la Moscheea cea Mare?

— Nu în timpul rugăciunii. Mult mai târziu, după ce toți fidelii s-au întors la ei acasă.

— Înțeleg.

A doua zi, la prima oră, mă înfățişez la Moscheea cea Mare. Câteva persoane aflate la rugăciune îşi termină prosternările peste pernele mari care umplu podeaua sălii; alții, fiecare în colțul său, citesc din Coran. Mă descalț în pragul sanctuarului şi intru. Un bătrân se face mic i ătunci când îl întreb dacă există vreun responsabil căruia să mă pot adresa, jignit că e deranjat când se află la rugăciune. Caut în jurul meu pe cineva care să mă ghideze.

— Da? se aude parcă explodând o voce în spatele meu.

E un tânăr cu chip emaciat, foarte înalt, cu ochi adânci şi nas coroiat. Îi întind o mână pe care n-o strânge. Chipul meu nespunându-i nimic interesant, e intrigat de intruziunea mea.

— Doctor Amin Jaafari.

— Da?...

— Sunt doctorul Amin Jaafari.

— Am auzit. Cu ce vă pot fi de folos?

— Numele meu nu vă spune nimic?

Schițează o strâmbătură evazivă:

— Nu înțeleg.

— Sunt soțul lui Sihem Jaafari.

Cucernicul personaj face ochii mici spre a cugeta la vorbele mele. Deodată, fruntea i se încruntă căpătând câteva riduri, iar tenul îi devine cenuşiu. Îşi duce mâna la inimă şi exclamă:

— Dumnezeule! Unde mi-era capul?

Şi se pierde în scuze.

— Sunt de neiertat.

— Nu e nimic grav.

Îşi desface brațele spre a mă strânge la piept.

— Frate Amin, e o cinste şi un privilegiu să te cunosc. Mă duc să-l anunț imediat pe imam. Sunt sigur că va fi încântat să te primească.

Mă roagă să-l aştept în sală, se grăbeşte spre minbar — amvonul moscheii —, ridică o draperie care dă spre o anticameră ascunsă şi se face nevăzut. Cei câțiva bărbați aflați la rugăciune, care citeau rezemați de ziduri, mă privesc curioşi. Nu mi-au auzit numele, dar au băgat de seamă cum şi-a schimbat fidelul brusc atitudinea mai înainte de a o şterge ca să-şi vestească stăpânul. Un bărbos gras îşi lasă Coranul din mână ca să mă cerceteze cu o lipsă de jenă care mă face să mă simt stingherit.

Am senzația că văd un colț al draperiei înălțându-se şi căzând la loc, dar nimeni nu se iveşte dindărătul minbarului. Cinci minute mai târziu, fidelul se înapoiază, vizibil descumpănit.

— Îmi pare rău. Imamul nu e aici. Trebuie că a ieşit fără ca eu să-l văd.

Îşi dă seama că ceilalți credincioşi trag cu ochiul; uitându-se urât la ei, îi sileşte să-şi întoarcă privirile.

— Se va întoarce pentru rugăciune?

— Desigur... apoi, din nou stăpân pe sine, adaugă: Nu ştiu unde s-a dus. S-ar putea să nu se întoarcă decât peste câteva ceasuri.

— Nu e nimic, am să-l aştept aici.

Fidelul aruncă descumpănit o privire spre minbar înghițind în sec:

— Nu e sigur că se va înapoia înainte de căderea nopții.

— Asta nu e o problemă. Voi avea răbdare.

Depăşit de situație, îşi înalță brațele şi se retrage.

Mă instalez în poziție de fachir la piciorul unei coloane, iau o carte de comentarii asupra Coranului şi o deschid pe genunchi. Fidelul apare din nou, se preface că stă de vorbă cu un bătrân, se învârte de colo-colo prin sala mare,

făcându-mă să mă gândesc la o felină în cuşcă; apoi iese în stradă.

Trece o oră, apoi încă una. Spre amiază, trei bărbați tineri, iviți Dumnezeu ştie de unde, se apropie de mine % după salamalecurile cuvenite, îmi aduc la cunoştință că prezența mea în moschee e inutilă şi mă roagă să părăsesc locul.

— Vreau să-l văd pe imam.

— Este suferind. Nu s-a simțit bine azi-dimineață. Nu se va înapoia decât peste câteva zile.

— Sunt doctorul Amin Jaafari.

— Bine, mă întrerupe cel mai scund, un tânăr de vreo treizeci de ani cu pometi proeminenți şi o frunte brăzda „Fă de cicatrice. Acum, duceți-vă acasă.

— Nu mai înainte de a sta de vorbă cu imamul.

— Vă vom anunța noi de îndată ce se va simți mai bine.

— Ştiți unde să mă găsiți?

— La Bethleem totul se ştie.

Mă împing de la urmă cu grijă, dar ferm, spre ieşire, aşteaptă să-mi pun pantofii şi mă escortează în tăcere până la colțul străzii.

Doi dintre cei trei bărbați care m-au însoțit continuă să

mă fileze în timp ce mă întorc în centrul oraşului. În mod fățiş. Ca să-mi arate că mă supraveghează şi că n-am interesul să mă întorc de unde am plecat.

E zi de târg. Piața forfoteşte de lume. Mă duc într-o cafenea cu lumină chioară, comand o cafea neagră fără zahăr şi, izolat îndărătul unui geam mânjit de urme de degete şi de murdărie de muşte, supraveghez bazarul aflat în stare de fierbere. În sala plină de mese rudimentare şi de scaune care scârțâie, nişte bătrâni se plictisesc sub privirea morocănoasă a unui barman înghesuit îndărătul tejghelei. Alături de mine, un bărbat de vreo cincizeci de ani, curat îmbrăcat, trage din narghilea. Mai încolo, nişte tineri joacă zgomotos domino. Mă pitulez aici până la ceasul rugăciunii. Când răsună chemarea muezinului, decid să mă întorc la Moscheea cea Mare, trăgând nădejde să-l surprind astfel pe imam în plină oficiere.

Sunt oprit la intrarea în cartier de cei doi bărbați care mă filau în cursul dimineții. Nu sunt bucuroşi să mă vadă iarăşi şi nu mă lasă să mă apropii de sanctuar.

— Nu e bine ce faci, doctore, îmi spune cel mai înalt.

Mă întorc acasă la Leila ca să aştept ceasul următor de rugăciune. De data asta, un al treilea bărbat li se

lătură îngerilor mei păzitori, care sunt agasați de îndătnicia mea. E bine îmbrăcat, scund, dar solid, cu o musață fină şi un ghiul argintat pe deget. Mă roagă să-l ur
— ez într-o străduță care se înfundă, iar acolo, la adăpost
? e indiscreții, mă întreabă unde voiam să ajung.

— Cer să-l văd pe imam.

— Cu ce treabă?

— Ştiți foarte bine de ce mă aflu aici.

— Poate, dar dumneata nu ştii unde pui piciorul.

Amenințarea e limpede; ochii lui încearcă să-i străungă pe ai mei.

— Pentru Dumnezeu, doctore, spune el, cu nervii
„E încordați. Fă ce ți se spune: întoarce-te acasă.

Mă lasă acolo şi pleacă, urmat de tovarăşii lui. Mă înrc la domiciliul lui Yasser şi aştept rugăciunea de la asul asfințitului – maghreb-vi – hotărât să-l încolțesc imam. Kim mă sună între timp. O liniştesc, făgăduin
U-i s-o sun la rândul meu înainte de a se face seară.

Soarele dispare încetişor la orizont. Zgomotele străzii domolesc. O briză uşoară se strecoară în curtea intedară încinsă de dogoarea după-amiezii. Yasser se înarce acasă cu câteva minute înainte de rugăciune. E sâit când dă de mine în casa lui, dar uşurat când află că îi rămân să-mi petrec

noaptea acolo.

La chemarea muezinului, ies în stradă şi mă îndrept re moschee pentru a treia oară la rând. Paznicii laşului nu mă aşteaptă să ajung la sălaşul lor; mi-o iau ainte şi mă iau prin surprindere la un grup de case ai încolo. Sunt cinci la număr. Doi stau de pază la ea Atul ulicioarei, ceilalți trei mă îmbrâncesc sub o poarmare.

— Nu te juca cu focul, doctore, îmi spune un vlăjgan alt lipindu-mă de zid.

Mă zbat ca să scap din strânsoare; muşchii lui că ai lui Hercule nu cedează. În întunericul care se coboară, ochii lui aruncă flăcări menite să înspăimânte.

— Numărul tău nu face impresie nimănui, doctore.

— Soția mea l-a întâlnit pe şeicul Marwan în Moscheea cea Mare. E motivul pentru care vreau să-l văd pe imam.

— Ți s-au spus baliverne. Nu te vrem aici.

— Prin ce vă deranjez?

Întrebarea mea îl amuză şi-l enervează totodată. Se apleacă peste umărul meu şi-mi şopteşte la ureche:

— Eşti pe cale să faci o dezordine babană în oraş.

— Ia vezi cum vorbeşti, îl somează cel scund cu pometi proeminenți şi cu fruntea cu cicatrice, care mi se adresase

deja la moschee. Nu suntem la mahala.

Necioplitul îşi potoleşte zelul şi se dă un pas înapoi. Trimis la locul lui, stă de-o parte şi nu se mai clinteşte. Cel scund îmi explică pe un ton conciliant:

— Doctore Amin Jaafari, sunt sigur că nu îți dai seama de jena pe care prezența dumitale o suscită la Bethleem. Oamenii au devenit aici foarte susceptibili. Dacă stau liniştiți, o fac pentru a nu răspunde la provocări. Israelienii nu caută decât un pretext pentru a ne profana integritatea şi a ne supune regimului de ghetou. Noi ştim asta şi încercăm să nu comitem eroarea pe care ei abia o aşteaptă. Iar dumneata eşti pe cale să le faci jocul...

Se uită țintă în ochii mei.

— Noi nu avem nimic de-a face cu soția dumitale.

— Totuşi...

— Te rog, doctore Jaafari. Încearcă să mă înțelegi.

— Soția mea l-a întâlnit în acest oraş pe şeicul Marwan.

i

— Aşa spune lumea, într-adevăr, dar nu e adevărat, icul Marwan n-a mai venit pe la noi de foarte multă feme. Aceste zvonuri încearcă să-l pună la adăpost de imscade. De fiecare

dată când doreşte să ia cuvântul
* ceva, zvonurile încep să circule, afirmându-se că se à la Haif a, la Bethleem, la Janin, în Gaza, la Nussereith.
Ramallah, cam peste tot în acelaşi timp pentru a încururmele şi a-i proteja deplasările. Serviciile israelienent pe urmele lui. Ele au desfăşurat un contingent de în
rmatori ca să dea alarma de cum scoate nasul afară. Cu pl. ani în urmă, a scăpat ca prin minune de o rachetă teghidată lansată dintr-un elicopter. Am pierdut astfel mieroase figuri de seamă ale luptei noastre. Aminteşte-ți
xm a fost luat ca țintă şeicul Yassin, la vârsta lui înainta şi țintuit cum e într-un scaun pe rotile. Noi suntemători să veghem asupra puținilor lideri care ne mai că
— N, doctore Jaafari. Iar purtarea dumitale nu ne ajută...
v îmi pune o mână pe umăr şi continuă:

— Soția dumitale e o martiră. Îi vom fi veşnic recupscători. Dar asta nu ne îngăduie să-i tulburăm sacrifi să-l şi nici să punem pe cineva în pericol. Noi respectăm urerea dumitale, respectă şi dumneata lupta noastră.

TVreau să ştiu...

— E prea devreme, doctore Jaafari, mă întrerupe el pe ton categoric. Te rog, întoarce-te la Tel-Aviv.
Le face semn oamenilor lui să dispară.

Rămaşi singuri, el şi cu mine, îmi cuprinde gâtul cu îndouă mâinile, se înalță pe vârful picioarelor, mă să
„Tită cu voracitate pe frunte şi pleacă fără să se întoarcă.

11

fiyf im se năpusteşte spre uşă de îndată ce
aude sunând. Îmi deschide pe loc, fără să
mai întrebe cine e la uşă.

— Dumnezeule mare! exclamă ea. Unde ai fost?

Se asigură că mă țin bine pe picioare, că nici hainele, ci chipul meu nu au urme de violență şi-mi arată domâinilor:

— Bravo! Datorită ție am revenit la vechile şi bunele ele obiceiuri: îmi rod unghiile.

— N-am găsit niciun taxi la Bethleem, iar din cauza pnctelor de control niciun clandestin nu mi-a propus mă ducă.

— Ai fi putut să mă chemi pe mine. Aş fi venit după
e.

— Nu te-ai fi descurcat să găseşti drumul. Bethleemul un orăşel tare încâlcit. Un soi de camuflaj intră în vioare de cum se face noapte. Nu ştiam unde să-ți spun vii.

— Bine, zice ea dându-se la o parte ca să mă lase să ec,

eşti întreg, iar asta e deja foarte mult.

A instalat o masă pe terasă şi a pus tacâmurile.

— Am făcut câteva cumpărături cât ai lipsit tu. N-ai cinat, sper, pentru că ți-am pregătit un mic ospăț.

— Mor de foame.

— Excelentă veste, spune ea.

— Am transpirat mult azi.

— Bănuiam eu... Baia e disponibilă.

Mă duc în cameră ca să-mi iau trusa de toaletă.

Stau cam douăzeci de minute sub jetul fierbinte al duşului, cu mâinile lipite de perete, cu spatele încovoiat şi cu bărbia în piept. Şiroitul apei pe corp mă destinde. Îmi simt muşchii cum se decontractează, iar respirația mi se domoleşte. Kim vine îndărătul perdelei de la duş ca să-mi întindă un halat. Pudoarea ei exagerată mă face să zâmbesc. Mă usuc cu ajutorul unui prosop mare, îmi frec zdravăn brațele şi picioarele, îmbrac halatul prea larg al lui Benjamin şi mă duc după ea pe terasă.

Abia m-am aşezat, că sună cineva la uşă. Ne uităm unul la altul, Kim şi cu mine, intrigați.

— Aştepți pe cineva? o întreb.

— După câte ştiu, nu, zice ea, ducându-se să deschidă.

Un tip înalt, cu o kippa pe cap şi îmbrăcat într-un tricou, aproape că o îmbrânceşte pe Kim ca să intre.

Aruncă o privire rapidă peste capul ei, mă priveşte şi spune:

— Sunt vecinul de la 38. Am văzut lumină, aşa că am venit să-l salut pe Benjamin.

— Benjamin nu e aici, îi răspunde Kim, agasată de lipsa lui de politețe. Sunt sora lui, doctor Kim Yehuda.

— Sora lui? Nu v-am văzut niciodată.

— Mă vedeți acum.

El încuviințează dând din cap, îşi întoarce iarăşi privirea spre mine.

— Bine, zice, sper că nu v-am deranjat.

Nu e nimic.

Duce un deget la tâmplă în chip de salut şi se retrae. Kim iese ca să-l vadă plecând înainte de a închide şa.

— Nu e lipsit de tupeu, mormăie ea întorcându-se la aşa.

Începem să mâncăm. Zumzetele nopții se accentuează jurul nostru. Un fluture de noapte enorm dă roată neeşte becului agățat de frontonul casei. Pe cer, unde ăştia poveşti romanțioase s-au diluat odinioară, o lună ai-nou se ascunde într-un nor. Pe deasupra zidului und care împrejmuieşte locuința, se pot vedea luminile rusalimului, cu minaretele

sale şi cu clopotnițele biseriilor pe care le desparte acum zidul acela sacrilegiu, mirabil şi urât, născut din incoerența oamenilor şi din inrigibilele lor răutăți. Şi totuşi, în pofida afrontului pe e i-l aduce Zidul tuturor discordiilor, Ierusalimul cel estigurat nu se lasă doborât. E tot acolo, cuibărit între lândețea câmpiilor şi rigoarea deşertului, aflându-şi suravieţuirea în izvoarele vocațiilor sale eterne la care nici egii de odinioară, nici şarlatanii de astăzi n-au avut acs. Deşi crunt lovit de abuzurile unora şi de martirajul elorlalți, el continuă să-şi păstreze credința – în seara
Sta mai mult ca niciodată. Parcă s-ar reculege în mijlocul chilor, parcă ar redobândi întreaga însemnătate a profelor acum când oamenii se pregătesc să meargă la culca
Liniştea se doreşte a fi o oază de pace. Briza foşneşte frunzişuri, încărcată de tămâie şi de miresme cosmice.
% de ajuns să ciuleşti urechea pentru a percepe pulsul zeior, e de ajuns să întinzi mâna pentru a le culege mila, e e ajuns să ai prezență de spirit pentru a te contopi cu ei.

Am iubit mult Ierusalimul când eram adolescent, înțeam acelaşi fior atât în fața Domului Stâncii, cât şi

la poalele Zidului Plângerii şi nu puteam rămâne nesimțitor la tihna care emana din bazilica Sfântului

Mormânt.

Treceam dintr-un cartier în altul ca de la o fabulă a evreilor askenazi la o poveste beduină, cu acelaşi sentiment de fericire, şi nu aveam nevoie să fiu un contestatar de conştiință pentru a-mi retrage încrederea în teoriile pe marginea armelor şi în predicile virulente. Nu trebuia decât să-mi înalț privirea spre fațadele aflate împrejur pentru a mă opune la tot ceea ce le putea ştirbi imuabila maiestate. Şi astăzi încă, împărțit între orgasmul unei odalisce şi discreția unei sfinte, Ierusalimul duce dorul entuziasmului şi e însetat după admiratori, resimțind din greu zarva progeniturilor sale, trăgând nădejde, în pofida tuturor greutăților, că o schimbare va elibera mentalitățile de chinul lor obscur. Rând pe rând Olimp şi ghetou, muză şi concubină, templu şi arenă, el suferă că nu-i poate inspira pe poeți fără ca pasiunile să degenereze şi, cu moartea în suflet, se fărâmițează după toane, aşa cum se spulberă rugăciunile sub blestemul tunurilor...

— A mers bine? mă întrerupe Kim.

— Ce anume?

— Ziua ta.

Mă şterg la gură cu un şervețel.

— Nu se aşteptau să mă vadă venind, spun eu.

Acum, când s-au pomenit cu mine, nu mai ştiu pe unde să scoată cămaşa.

— Chiar aşa?... Şi care ți-e de fapt tactica?

— Nu am niciuna. Neştiind cu ce să încep, mă strecor cum se poate.

Îmi toarnă nişte apă minerală. Mâna îi tremură.

— Crezi că vor ceda?

— Habar n-am.

— În cazul ăsta, unde vrei să ajungi?

— Ei sunt cei care trebuie să-mi spună, Kim. Eu nu t nici polițist, nici ziarist de investigații. Dau pe dinară de mânie, iar mânia asta m-ar da gata dacă aş sta brațele încrucişate. Ca să fiu sincer, nu ştiu exact ce cau. Ascult de ceva ce e înăuntrul meu şi care mă conice după cum îi e voia. Nu ştiu încotro merg şi puțin
i pasă. Dar te asigur că mă simt deja mai bine acunând am lovit cu piciorul în muşuroi. Să-i fi văzut când i dat peste mine în drum... înțelegi ce vreau să zic?

— Nu prea, Amin. Manevrele tale nu prevestesc niic bun. După părerea mea, te înşeli asupra persoanei, e un psiholog ai tu nevoie, nu de un îndrumător, de un ru. Oamenii aceia nu sunt datori să-ți dea socoteală.

i Mi-au omorât soția.

Sihem s-a omorât ea singură, Amin, îmi spune ea xretişor, ca şi cum s-ar teme că mi-ar putea trezi vechii emoni. Ea ştia ce făcea. Îşi alesese soarta. Nu e acelaşi lucru.

Cuvintele lui Kim mă scot din minți.

Mă ia de mână.

— Dacă tu nu ştii ce vrei, de ce te încăpățânezi să acdnezi orbeşte? Nu asta e direcția cea bună. Să admitem a oamenii aceia catadicsesc să te întâlnească, ce crezi că i putea scoate de la ei? Ți-ar spune că soția ta a murit pentru o cauză dreaptă şi te-ar invita să faci la fel. Sunt ameni care au renunțat la lumea asta, Amin. Adu-ți minte ce-ți spunea Naveed; aceştia sunt martiri în aşteptare, aşteaptă doar semnalul pentru a se nimici. Te asigur că ai ales o cale greşită. Hai să ne întoarcem aşa A şi să lăsăm poliția să acționeze, îmi trag mâna dintr-a ei.

— Nu ştiu ce e cu mine, Kim. Sunt perfect lucid, dar

Bimt o nevoie teribilă să nu fac decât după capul meu.

Am senzația că nu mă voi putea resemna cu moartea soției mele decât după ce îl voi fi avut în fața mea pe gunoiul care a făcut-o să-şi piardă minții. Nu mă interesează ce voi

avea să-i spun sau să-i reproşez. Vreau doar să-i văd mutra, să pricep ce are în plus față de mine... E
greu de explicat, Kim. Se petrec atâtea lucruri în mintea mea. Uneori mi-e o ciudă de moarte pe mine însumi. Alteori, Sihem îmi apare mai rea decât toate ticăloasele la un loc. Trebuie să ştiu care dintre noi doi a greşit față de celălalt.

— Şi crezi că vei găsi răspunsul la oamenii aceia.

— Nu ştiu!

Strigătul meu răsună în liniştea aceea ca o detunătură. Kim a rămas încremenită pe scaun, cu o cârpă de bucătărie la gură, cu ochii holbați.

Îmi ridic mâinile în dreptul umerilor ca să mă liniştesc:

— Îți cer iertare... Toată chestia asta evident mă depăşeşte. Dar trebuie să mă laşi să fac ce am chef să fac. Dacă mi se întâmplă ceva, e poate ceea ce la urma urmei caut.

— Îmi fac griji pentru tine.

— Nu mă îndoiesc nicio secundă, Kim. Mi-e ruşine uneori că mă port în felul ăsta, dar totuşi refuz să mă cuminţesc. Şi cu cât încercați voi să mă faceți să fiu rezonabil, cu atât mai puțin am eu chef să-mi revin... Mă poți oare înțelege?

Kim pune cârpa alături de ea fără să răspundă. Buzele îi tremură o clipă lungă înainte de a rosti cuvintele.

Respiră adânc, mă priveşte cu ochi încărcați de durere şi îmi spune:

— Am cunoscut pe cineva, cu mult timp în urmă. Era un băiat obişnuit, numai că mi-a plăcut de cum l-am

văzut. Era drăguț şi tandru. Nu ştiu cum a făcut, dar după o perioadă de flirt, a reuşit să devină pentru mine centrul lumii. Mă aprindeam de fiecare dată când îmi zâmbea, iar dacă îmi făcea mutre uneori, trebuia să casc
? bine ochii ca să văd limpede în jurul meu. L-am iubit ne
spus de mult. Câteodată, când eram în culmea fericirii, îmi puneam întrebarea asta cumplită: şi dacă mă ca pe
răsi? îmi vedeam pe dată sufletul despărțit de trup. Fără
el, eram terminată. Cu toate astea, într-o seară, fără preaviz, şi-a azvârlit lucrurile într-o valiză şi a ieşit din via
ța mea. După aceea, ani la rând, am trăit cu impresia că sunt un înveliş gol, uitat pe undeva ca după o năpârlire. Un înveliş transparent suspendat în gol. Apoi s-au scurs alți ani, iar eu mi-am dat seama că mă aflam tot
acolo, că sufletul meu nu m-a părăsit şi, dintr-odată, mi-am venit în fire.

Degetele ei le acoperă pe ale mele, le frământă.

— Ce vreau să spun e simplu, Amin. Degeaba ne aşteptăm

noi la ce e mai rău, răul ne va lua mereu prin surprindere. Iar dacă, din păcate, ni se întâmplă să cădem până atingem fundul, va depinde de noi, şi doar de noi.
să rămânem acolo sau să urcăm iarăşi la suprafață. Între cald şi frig nu e decât un pas. Problema e să ştii unde să pui piciorul. E foarte uşor să derapezi. O mică grabă, şi dai cu nasul în şanț. Dar să fie oare acesta sfârşitul lumii? Nu cred. Pentru a fi din nou în avantaj, e de ajuns doar să te resemnezi.

Afară, o maşină se opreşte în scârțâit de frâne; se trântesc nişte portiere şi zgomotul unor paşi acoperă țârâiturile nopții. Cineva bate tare la uşă; apoi se aude soneria. Kim se duce să deschidă. E poliția pe care o însoțeşte vecinul de la 38. Ofițerul e un bărbat blond, mai în
(Vârstă, fragil şi curtenitor; e escortat de trei agenți, m-ar

mați până-n dinți. Se scuză că ne deranjează şi cere să ne vadă actele. Ne ducem fiecare în camerele noastre ca să căutăm documentele cu pricina, urmați îndeaproape de polițişti.

Ofițerul ne controlează cărțile de identitate şi pe cele profesionale, zăboveşte la ale mele.

— Sunteți israelian, domnule Jaafari?

— Asta vă ridică vreo problemă?

Mă măsoară, iritat de întrebarea mea, ne înapoiază documentele şi i se adresează lui Kim:

— Sunteți sora lui Benjamin Yehuda, doamnă?

— Da.

— Fratele dumneavoastră e o veche cunoştință. Nu s-a întors încă din Statele Unite?

— Este la Tel-Aviv. Pentru pregătirea unui forum.

— E adevărat, am uitat. Am auzit că a fost operat de curând. Sper că se simte bine acum...

— Fratele meu n-a pus niciodată piciorul într-un bloc operator, domnule ofițer.

Acesta dă din cap, o salută şi le face semn oamenilor săi să-l urmeze în stradă. Înainte de a închide uşa, îl auzim pe vecinul de la 38 spunând că nu l-a auzit niciodată pe Benjamin vorbindu-i de vreo soră. Portierele se trântesc iarăşi şi maşina demarează ca din puşcă.

— Domneşte încrederea, îi spun eu lui Kim.

— Şi încă cum! spune ea, întorcându-se la masă.

Nu închid ochii toată noaptea. Când fixând tavanul mai-mai să-l fac să crape, când trăgând din a-nu-ştiu-câta țigară, rumeg până la sațietate cuvintele lui Kim, fără să le dau de gust. Kim nu mă înțelege: ce e mai grav e că nici eu nu ştiu

mai mult decât ea. Totuşi, nu mai suport să mi se dea lecții. Nu vreau să ascult decât acel lucru care mi s-a instalat în minte şi mă trage, împotriva vom

i mele, spre singurul tunel care îmi oferă o geană de lujtină la ceasul la care toate celelalte ieşiri mă resping, Dimineața, foarte devreme, profit de somnul lui Kim a să părăsesc tiptil casa şi sar într-un taxi spre Bethle
m. Moscheea cea Mare e aproape pustie. Un credincios, re rânduia nişte cărți într-o bibliotecă improvizată, nu e când să mă prindă din urmă. Străbat ca o vijelie sala
e rugăciune, ridic draperia din spatele minbarului şi
ce au într-o încăpere rudimentară unde un tânăr purtând în kamis alb şi având pe cap o tocă citeşte din Coran. Stă
«ezat în poziție de fachir pe o pernă, având în față o măuță joasă. Credinciosul vine îndărătul meu, mă apucă
e umăr: eu îl dau la o parte şi mă întorc cu fața spre imamul care, deranjat de intruziunea mea, îşi roagă to
„Uşi discipolul să stea liniştit. Acesta se retrage morăind. Imamul îşi închide cartea ca să se uite la mine.
privirea lui e încărcată de mânie.
r Nu se intră aici ca la moară.
*, îmi pare rău, dar e singurul mijloc de a vă vorbi.

— Ăsta nu e un motiv.

— Am nevoie să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— În legătură cu ce?

I Eu sunt doctorul...

— Ştiu cine eşti. Eu am cerut să fii ținut la distanță de oschee. Nu înțeleg ce speri să afli la Bethleem şi nu

cred că prezența dumitale printre noi e o idee bună.

Aşază Coranul pe un minuscul suport alături de el şi se scoală. E mic de statură, ascetic, dar ființa lui emană o energie şi o determinare deosebite.

Ochii lui, de un negru impresionant, stăruie asupra

alor mei.

— Nu eşti binevenit printre noi, doctore Jaafari. De

.1 asemenea, nu ai dreptul de a intra în acest sanctuar fără

să fi făcut abluțiuni şi fără să te fi descălțat, mai adaugă el, ştergându-şi cu degetul colțurile gurii. Dacă îți pierzi capul, păstrează măcar o aparență de corectitudine. Aici e un lăcaş de cult. Iar noi ştim că dumneata eşti un credincios recalcitrant, aproape un renegat, că nu practici calea strămoşilor şi nici nu te conformezi principiilor lor, şi că te-ai desolidarizat de multă vreme de

Cauza lor, optând pentru o altă naționalitate... Mă înşel

cumva?

În fața tăcerii mele, schițează o strâmbătură de dispreț şi rosteşte pe un ton sentențios:

— Aşadar, nu văd despre ce am putea discuta.

— Despre soția mea!

— A murit, mi-o întoarce el, sec.

— Dar eu încă nu m-am resemnat cu această pierdere.

— Asta e problema dumitale, doctore.

Ariditatea tonului şi caracterul lui expeditiv mă destabilizează. Nu izbutesc să cred că un om presupus a fi apropiat de Dumnezeu poate fi atât de îndepărtat de oameni, atât de insensibil la durerea lor.

— Nu-mi place modul în care îmi vorbiți.

— Există enorm de multe lucruri care nu îți plac, doctore, şi nu cred că asta te scuteşte de ceva. Nu ştiu cine s-a ocupat de educația dumitale; dar am o certitudine: n-ai fost la şcoala cea bună. Pe de altă parte, nimic nu te autorizează să iei aerul ăsta jignit sau să te situezi deasupra muritorilor de rând; nici reuşita dumitale socială, nici bravura soției dumitale care, în treacăt fie zis, nu te înalță nicidecum în stima noastră. Pentru mine, nu eşti decât un biet nefericit, un nenorocit de orfan fără credință şi fără mântuire care rătăceşte ca un somnambul în plină lumină. Chiar dacă ai

merge pe apă şi tot nu te-ai curăța de afrontul pe care îl în

carnezi. Căci adevăratul bastard nu e cel care nu-şi cunoaşte tatăl, ci acela care nu-şi cunoaşte reperele. Dintre toate oile râioase, el e cel mai de plâns şi cel care plânge cel mai puțin.

— Mă măsoară din ochi, gata să muşte:

> Acum, pleacă. Aduci ghinion lăcaşului nostru.

— Vă interzic...

— Afară!

Î Brațul i se întinde spre draperie, tăios ca un paloş.

— Încă un lucru, doctore: între a te integra şi a te deze, integra, spațiul de manevră e atât de îngust încât cel mai mărunt exces ar putea să denatureze totul.

— Vizionar iluminat!

— Instruit, precizează el.

— Vă credeți învestit cu o misiune divină.

— Orice curajos e învestit cu asemenea misiune. Altiel n-ar fi decât vanitos, egoist şi nedrept.

Bate din palme. Discipolul, care în mod vădit asculta la uşă, revine să mă apuce de umăr. Îl resping arțăgos şi mă întorc spre imam.

— Nu voi părăsi Bethleemul înainte de a fi întâlnit un

responsabil din mişcarea voastră.

— Pleacă de aici, te rog, îmi spune imamul, luându-şi cartea de pe suport.

Se aşază iarăşi pe pernă şi îşi vede de ale lui de parcă nici n-aş mai fi de față.

Kim mă sună pe mobil. E foarte afectată de modul în care am şters-o de lângă ea. Ca s-o fac să mă ierte, consimt să vină după mine la Bethleem şi îi dau întâlnire într-un service de la intrarea în oraş. Ne ducem apoi acasă la sora mea de lapte, care nu şi-a revenit după ultima ei recidivă de boală.

Convinşi că oamenii imamului aveau să se manifeste, rămânem la căpătâiul Leilei. Vine şi Yasser, ceva mai târziu. O găseşte pe Kim îngrijind-o pe soția lui şi nu încearcă să înțeleagă dacă e vorba despre o prietenă a mea sau de un medic chemat de urgență. Ne retragem într-o încăpere ca să stăm de vorbă. Pentru a mă împiedica să-i stric ultima parte a zilei, îmi înşiră pericolele care îi pândesc teascul, datoriile care se adună, şantajul la care îl supun creditorii. Îl ascult până ce începe să gâfâie. La rândul meu, îi povestesc discuția mea expeditivă cu imamul. Se mulțumeşte să dea din cap, cu fruntea brăzdată de o cută adâncă. Prudent, nu

riscă să facă vreun comentariu, însă atitudinea imamului față de mine îl nelinişteşte serios.

Seara, văzând că nu se întâmplă nimic, iau hotărârea să mă întorc la moschee. Doi bărbați îmi cad în spate pe o ulicioară. Primul mă apucă de guler şi îmi seceră picioarele cu o lovitură de picior; al doilea mă izbeşte cu genunchiul în şold şi imediat mă prăbuşesc la pământ, îmi apăr încheietura rănită punându-mi mâna la subsuoară şi, cu fața ascunsă îndărătul brațului, mă ghemuiesc pentru a mă apăra de loviturile care încep să plouă asupra mea din toate părțile. Cei doi bărbați se înverşunează împotriva mea făgăduindu-mi să mă linşeze chiar acolo, dacă mă mai prind dând târcoale. Încerc să mă scol sau să mă târăsc spre o poartă mare; ei mă trag de picioare spre mijlocul şoselei şi mă lovesc în spate şi peste picioare. Cei câțiva gură-cască de pe stradă bat pe dată în retragere, lăsându-mă în seama furiei agresorilor. Printre contorsiuni şi strigăte, ceva îmi străfulgera în cap şi-mi pierd cunoştința...

Când îmi revin în simțiri, dau peste un stol de copii în jurul meu. Unul mă întreabă dacă nu cumva am

urât, un altul îi răspunde că probabil eram beat – cu ții se dau înapoi dintr-un salt când mă ridic în capul aselor.

S-a făcut noapte. Mă clatin pe picioare rezemându-mă e ziduri, cu picioarele ca de cârpă şi capul vâjâindu-mi.
unt nevoit să mă dedau la adevărate acrobații ca să
„Ung la casa cumnatului meu.
— Doamne-Dumnezeule! urlă Kim.
Împreună cu Yasser, mă ajută să mă întind pe o bană tapițată şi începe să-mi desfacă nasturii de la cămaşă, uşurată să constate că, în afară de contuzii şi de julii, corpul meu nu prezintă nici urme de armă albă, nici me de armă de foc. După ce mi-a acordat primele îngrijiri, pune mâna pe telefon ca să cheme poliția —
asser e pe punctul de a face infarct. Îi spun lui Kim că
! ci vorbă de aşa ceva şi că nu am de gând nici s-o şterg, ai ales după bătaia soră cu moartea care mi-a fost adinistrată. Ea protestează, îmi spune că m-am țicnit şi a imploră s-o urmez neîntârziat la Ierusalim; refuz ca
Teoric să părăsesc Bethleemul. Kim îşi dă seama că sunt cu totul orbit de ură şi că nimic nu mă va face să renunț ideea mea fixă.

A doua zi, cu trupul făcut parcă zob şi şchiopătând, a reîntorc la moschee. Nimeni nu vine să mă azvârle iară. Unii credincioşi, văzându-mă că nu mă ridic pent rugăciune, cred că sunt un întârziat mintal.

Seara, sună cineva la Yasser acasă ca să-i spună că vor era să mă ia peste o jumătate de ceas. Kim mă avertiează că e cu siguranță vorba de o capcană; mie puțin Îmi pasă. Am ostenit să-l tot bravez pe diavol şi să nu mă aleg decât cu lovituri de copită din partea lui; vreau a-l văd pe el în întregime, chiar de-ar fi să sufăr din pricina asta câte zile voi mai avea.

Mai întâi vine la Yasser acasă un puştan. Îmi cere să-l urmez până în piață, unde preia ştafeta un adolescent. Acesta mă plimbă îndelung printr-un cartier cufundat în beznă; îl bănuiesc că ne face să ne învârtim în cerc ca să mă deruteze pe mine. Ajungem în cele din urmă la o prăvălie dărăpănată. Un bărbat ne aşteaptă lângă oblonul de metal pe jumătate lăsat. Îi dă drumul băiatului şi mă pofteşte să vin după el în interiorul clădirii.

La capătul unui coridor plin de lăzi goale şi de cutii sparte, un al doilea bărbat îi ia locul primului. Străbatem o curticică pentru a pătrunde mai apoi într-un patio luminat cu economie. Într-o încăpere goală, mi se cere să mă dezbrac şi să pun pe mine un trening şi nişte espadrile noi. Omul îmi explică: e vorba de măsuri de securitate, pentru că Shin Beth* ar putea să-mi fi ataşat o drăcovenie electronică

miniaturizată capabilă să-i furnizeze coordonatele mele în orice clipă; totodată, se asigură că nu am microfoane sau alte chestii de soiul ăsta asupra mea. Un ceas mai târziu, vine să mă ia o camionetă. Sunt legat la ochi şi sunt pus să stau culcat pe podea. După ce am făcut o sumedenie de ocolişuri, aud scârțâind o poartă pentru vehicule, care se închide apoi în urma camionetei. Începe să latre un câine, iute făcut să tacă de un glas bărbătesc. Nişte brațe mă ridică, îmi scot legătura de pe ochi. Mă aflu într-o curte mare la capătul căreia nişte siluete înarmate mă aşteaptă cu un aer hotărât. Preț de o clipă, un fior îmi trece pe şira spinării; mi-e dintr-odată teamă şi mă simt ca un şobolan prins în cursă.

Şoferul camionetei mă apucă de cot şi mă împinge spre o casă aflată la dreapta. Nu mă însoțeşte mai

parte. Un vlăjgan înalt cu o înfățişare de Hercule de ălci mă pofteşte să intru într-o sală mare îmbrăcată în
evoare de lână, unde un tânăr în kamis negru brodat la îneci şi la guler îmi deschide larg brațele.

— Frate Amin, e un privilegiu să te primesc în moesta mea locuință, zice el cu un uşor accent libanez.

„Chipul lui nu-mi spune absolut nimic. Nu cred să-l l-ai fi

întâlnit sau zărit până acum. E frumos, are ochi de uloare deschisă şi trăsături fine pe care le alterează o ustață prea bogată pentru a fi adevărată; nu cred că are ai mult de treizeci de ani.

Se apropie de mine şi mă strânge la piept bătându-mă şor cu palma pe spate în felul mujahedinilor.

— Frate Amin, prietenul meu, destinul meu. Tu nu oți şti cât mă simt de onorat.

Socot că e zadarnic să-i reamintesc de snopeala pe are zbirii lui mi-au administrat-o în ajun.

— Vino, îmi zice el luându-mă de mână, ia loc pe banasta, lângă mine.

Mă uit la colosul care face de strajă la uşă. Printr-o imerceptibilă mişcare din cap, gazda mea îi face semn să lece.

— Îmi pare rău pentru cele întâmplate ieri, îmi mărriseşte el, dar recunoaşte că ai cam căutat-o.

— Dacă ăsta e prețul pe care trebuie să-l plătesc ca să le întâlnesc, mi se pare că nota e destul de piperată.

Râde.

— Alții înaintea ta n-au scăpat aşa de ieftin, îmi mărturiseşte el cu un dram de aroganță. Trecem prin moente când nimic nu trebuie lăsat la întâmplare. Cea mai

mică slăbiciune poate face să cadă totul, îşi suflecă poalele kamisului şi se aşază cu picioarele crucişate pe un covoraş împletit din pai.

— Durerea ta mă mişcă până în fundul sufletului, frate Amin. Dumnezeu mi-e martor că sufăr la fel de mult ca tine.

— Mă îndoiesc. Astea sunt lucruri care nu se împart în mod echitabil.

— Şi eu mi i-am pierdut pe ai mei.

— Iar eu nu am suferit pentru ei la fel de mult ca tine.

Strânge din buze:

— Înțeleg...

— Asta nu e o vizită de curtoazie, îi spun.

— Ştiu... Ce pot face pentru tine?

— Soția mea a murit. Dar, înainte de a se duce să se detoneze în mijlocul unui grup de şcolari, a venit în acest oraş ca să-şi întâlnească sfătuitorul. Sunt extrem de furios că a preferat nişte integrişti în locul meu, mai adaug, incapabil să-mi rețin mânia pe cale să pună stăpânire pe mine ca un val întunecat. Şi sunt de două ori furios, când îmi dau seama că nu pricep nimic din toate astea. Recunosc că sunt mult mai furios pentru faptul că n-am simțit că se pregăteşte ceva decât pentru restul. Soția mea islamistă? Şi

de când, mă rog? Asta nu vrea să-mi intre nicidecum în cap. Era o femeie modernă. Îi plăcea să călătorească şi să înoate, să-şi soarbă citronada pe terasa unor bufete mici, şi era prea mândră de părul ei ca să şi-l ascundă sub basma... Ce i-ați putut povesti pentru a face din ea un monstru, o teroristă, o integristă sinucigaşă, tocmai pe ea care nu suporta să audă gemând nici măcar un cățel?

E descumpănit. Operația de seducție, pe care cu siguranță a pus-o la punct ceasuri întregi înainte de a mă primi, pare să dea greş. Nu se aştepta la reacția mea şi nădăjduia ca prin rocambolesca punere în scenă organizată în jurul venirii mele, apoi prin „răpirea" făcută cu

voia mea, să mă fi impresionat îndeajuns ca să mă pună în poziție de vulnerabilitate. Nici eu nu înțeleg de unde îmi vine insolența asta agresivă care face să-mi tremure lâinile fără să-mi afecteze glasul, care face să-mi bată
nima tare fără să-mi încovoaie genunchii. Prins catr-un cleşte între precaritatea situației mele şi furia pe
Care zelul semeț al gazdei şi deghizamentul de rost-gust o stârnesc în mine, optez pentru temeritate, imt nevoia să-i arăt limpede acestui şefuleț de operetă
a nu mă tem de el, simt nevoia să-i arunc în față dezistul şi

veninul pe care smintiții de soiul ăsta le trezesc ființa mea.

Şeful musulman îşi frământă îndelung degetele, neiind cum să înceapă.

— Nu apreciez brutalitatea reproşurilor tale, frate x, spune el până la urmă, însoțindu-şi vorbele cu un f tat. Dar pun toate astea pe seama durerii.

— Poți să le pui unde pofteşti.

Chipul i se împurpurează.

— Te implor, fără grosolănii. Nu le suport. Mai cu sea A nu în gura unui eminent chirurg. Am acceptat să te imesc dintr-un motiv simplu: să-ți explic o dată pen

totdeauna că nu serveşte la nimic să te dai în specta

„1 în oraşul nostru. Aici, nu e nimic pentru tine. Voiai întâlneşti un responsabil din mişcarea noastră. S-a făt. Acum, ai să te întorci la Tel-Aviv şi ai să pui o cruce gste întrevederea asta. Încă ceva: eu n-am cunoscut-o personal pe soția ta. Nu acționa sub flamura noastră, dar

am apreciat gestul, îşi înalță spre mine privirea incandescentă.

— O ultimă remarcă, doctore. Tot vrând să le semeni

„Ților tăi adoptivi, pierzi discernământul alor tăi. Un ismist este un militant politic. El nu are decât o singură

ambiție: să instaureze un stat teocratic în țara sa şi să se bucure din plin de suveranitatea şi de independența lui...
Un integrist este un jihadist până la capăt. El nu crede în suveranitatea statelor musulmane şi nici în autonomia lor. Pentru el, acestea sunt state vasale care vor fi chemate să se dizolve în profitul unui singur califat. Căci integristul visează la o ouma unică şi indivizibilă care s-ar întinde din Indonezia până în Maroc pentru a supune sau a distruge Occidentul, în lipsa convertirii lui la Islam...
Noi nu suntem nici islamişti, nici integrişti, doctore Jaafari. Noi nu suntem decât fiii unui popor jefuit şi batjocorit, care se bat cu ce au la îndemână pentru a-şi redobândi patria şi demnitatea, nici mai mult, nici mai puțin.

Se uită o clipă la mine ca să vadă dacă am asimilat;
apoi, recufundându-se în contemplarea propriilor unghii de o curățenie imaculată, continuă:

— N-am cunoscut-o pe soția ta şi regret acest lucru.
Soția ta ar fi meritat să i se sărute picioarele. Ceea ce ne-a oferit, prin sacrificiul ei, ne reconfortează şi ne instruieşte, înțeleg că te simți înşelat. E din cauză că încă nu ți-ai dat seama de însemnătatea actului ei. Pentru moment, orgoliul tău de soț se lasă greu. Într-o bună zi, va sfârşi prin a lăsa nasul în jos, iar atunci ai să vezi mai limpede şi mai departe.

Dacă soția ta nu ți-a spus nimic în legătură cu lupta ei, asta nu înseamnă că te-a trădat. Nu avea nimic să-ți spună. Nu avea de dat socoteală nimănui.

Din moment ce se lăsa în seama lui Dumnezeu... Nu-ți cer s-o ierți – ce poate însemna iertarea unui soț când ai primit harul lui Dumnezeu? îți cer să dai pagina mai departe. Foiletonul continuă.

— Vreau să ştiu de ce, zic eu prosteşte.

— De ce ce anume? Asta e povestea ei; o poveste care nu te priveşte.

— Eram soțul ei.

— Ea nu ignora acest lucru. Dacă n-a vrut să-ți spulă nimic, înseamnă că a avut motivele ei. În felul ăsta, te-a descalificat.

a Prostii! Avea obligații față de mine. Nu-ți părăseşti astfel soțul. În orice caz, nu pe mine. Nu i-am greşit niciodată. Şi tocmai viața mea a aruncat-o în aer. Nu loar pe a ei. Viața mea şi pe aceea a şaptesprezece peroane pe care nu le cunoştea nicidecum. Şi mă mai înebi de ce vreau să ştiu? Ei bine, vreau să ştiu totul, tot

1 devărul.

— Care? Al tău sau al ei? Acela al unei femei care şi-a al

seama unde se situa datoria ei sau acela al unui bărbat care crede că e suficient să întoarcă spatele unei drapxe ca să se spele pe mâini? Care adevăr vrei să-l cunoşti.

octore Amin Jaafari? Acela al arabului care crede că vând un paşaport israelian a ieşit din impas? Cel al migrantului african, prin excelență la îndemână, căru
a i se ridică osanale cu orice prilej şi care e poftit la toate recepțiile simandicoase ca să li se arate oamenilor cât
Suntem de toleranți şi de plini de grijă? Adevărul cuiva
are, întorcându-şi cămaşa pe dos, crede că-şi schimbă ielea şi că a reuşit cea mai perfectă transformare? Acesta este adevărul pe care îl cauți sau este cel de care fugi?... Dar pe ce planetă trăieşti tu, domnule! Suntem
şntr-o lume care se sfâşie în fiecare zi lăsată de Dumnețeu. Ne petrecem serile adunându-ne morții, iar diminețile, îngropându-i. Patria noastră e violată în fel şi chip, copiii noştri nu-şi mai amintesc ce înseamnă şcoala, fețele noastre nu mai visează de când feții-frumoşi preferă în locul lor Intifada, oraşele noastre se prăbuşesc sub maşinăriile cu şenile, iar sfinții noştri patroni nu mai ştiu
funde le este capul; iar tu, pur şi simplu pentru că stai

bine mersi la căldurică în cuşca ta aurită, refuzi să vezi în

ce iad trăim. E dreptul tău, la urma urmei. Fiecare îşi conduce barca după cum are chef. Dar, să avem iertare, nu veni să pui întrebări acelora care, scârbiți de impasibilitatea şi de egoismul tău, nu şovăie să-şi dea viața pentru a te trezi pe tine la realitate... Soția ta a murit pentru mântuirea ta, domnule Jaafari.

— Vorbeşti de mântuire? îl tutuiesc eu la rândul meu. Tu eşti cel care are nevoie de ea... îndrăzneşti să-mi vorbeşti de egoism, mie căruia mi-a fost răpită ființa cea mai dragă din lume?... Cutezi să mă amețeşti cu poveştile tale de bravură şi de demnitate când tu stai în colțul tău trimițând la moarte femei şi copii?

Deschide ochii: trăim pe aceeaşi planetă, fratele meu, numai că nu trăim sub acelaşi acoperiş. Tu ai ales să ucizi, eu am ales să salvez. Cel care este duşman pentru tine, pentru mine este un pacient. Nu sunt nici egoist, nici indiferent şi am tot atâta amor-propriu ca oricine. Vreau doar să-mi duc existența fără să fiu obligat să o răpesc pe a altora. Nu cred în profețiile care privilegiază supliciul în detrimentul bunului-simț. Gol am venit pe lume, gol am s-o părăsesc; ceea ce posed nu-mi aparține. După cum nici viața altora nu-mi aparține. Toată nefericirea oamenilor vine de la această neînțelegere: ceea ce Dumnezeu îți dă cu împrumut,

tu trebuie să ştii să înapoiezi. Niciun lucru de pe pământ nu-ți aparține cu adevărat. Nici patria de care vorbeşti, nici mormântul care te va transforma în pulbere între pulberi.

În tot acest timp, degetul meu l-a lovit ritmic. Războinicul-şef nu se clinteşte. Mă ascultă până la capăt, privindu-şi unghiile, fără să catadicsească să-şi şteargă urmele pe care i le lasă saliva mea pe față.

După o lungă tăcere, care mi s-a părut interminabilă, mişcă uşor dintr-o sprânceană, respiră adânc şi îşi înalță în sfârşit ochii spre mine.

— Sunt năucit de ceea ce am auzit acum, Amin, şi asta îmi frânge inima şi sufletul. Oricare ar fi durerea ta, nu ai dreptul să arunci astfel de blasfemii. Îmi vorbeşti de soția ta, dar nu mă auzi când îți vorbesc de patria ta.

Dacă tu refuzi să ai o patrie, nu-i obliga pe ceilalți să renunțe la a lor. Cei care o cer cu orice preț, îşi oferă viața zi de zi şi noapte de noapte. Pentru ei, nici vorbă să piară în disprețul pentru ceilalți şi pentru ei înşişi. Pentru ei, e sau decența] sau moartea, sau libertatea sau mormântul, sau demnitatea sau groapa comună. Şi nicio durere, nicio jale nu-i va împiedica să se bată pentru ceea ce ei consideră, pe bună dreptate de altfel, ca fiind esența existenței: onoarea.

„Fericirea nu e răsplata virtuții. Ea este virtutea însăşi”.

Bate din palme. Uşa se deschide şi namila îşi face apariția. Discuția s-a încheiat.

Înainte de a mă lăsa să plec, mai adaugă:

— Simt multă mâhnire pentru tine, doctore Jaafari. E limpede că nu avem acelaşi drum. Chiar de am petrece luni şi ani încercând să ne înțelegem, niciunul dintre noi doi nu va vrea să-l asculte pe celălalt. Înutil aşadar să mai spunem ceva. Întoarce-te le ține acasă. Nu mai avem nimic să ne spunem.

12

lyf im avea dreptate; ar fi trebuit să-i dau scri
f soarea lui Naveed; s-ar fi folosit de ea mai
S \. Cu folos decât mine. Nu greşea nici când
«mă punea în gardă față de mine însumi, căci, dintre toarte elementele neverosimile, eu eram cel mai puțin uşor de admis. Mi-a trebuit timp ca să recunosc acest lucru
evident. Am avut un noroc incredibil că am scăpat nei. Vătămat – fireşte, cam pleoştit, nu neapărat neatins, dar i pe picioare. Eşecul acestei aventuri mă va urmări vreme f

îndelungată, la fel de tenace ca un caz de conştiinţă, la fel de mârşav ca o farsă. Până la urmă, la ce rezultat m-a condus toată povestea asta? N-am făcut altceva decât să mă învârt în cerc în jurul unei iluzii, aidoma unui fluture de noapte în jurul unei luminiţe, mai degrabă obsedat de ispitele curiozităţii decât fascinat de lumina mortală a făcliei. Trapa pe care mă chinuiam s-o ridic nu mi-a dat la iveală niciun secret; doar mi-a azvârlit drept în faţă — izul ei stătut şi pânzele ei de păianjen.

Nu mai simt nevoia să merg mai departe. Acum, când am văzut cu propriii mei ochi cum arată un şef de luptă şi un creator de sinucigaşi, strânsoarea

demonilor mei s-a domolit. Am decis să stopez tot circul: mă întorc la Tel-Aviv.

Kim respiră uşurată. Conduce maşina în tăcere, cu mâinile crispate pe volan de parcă ar vrea să se asigure astfel că nu are halucinaţii, că într-adevăr mă aduce acasă. De dimineaţă începând, se fereşte să scoată o vorbă de teamă să nu facă vreo gafă, să nu mă vadă că mă răzgândesc brusc. S-a trezit înainte să se crape de ziuă, a împachetat totul fără zgomot ca să nu mă trezească decât atunci când va fi isprăvit de strâns, când maşina va fi

pregătită şi majoritatea lucrurilor deja în portbagaj.

Părăsim cartierele evreieşti, cu ochii ațintiți drept înainte. Nici vorbă să privim la dreapta sau la stânga, sau să zăbovim pe undeva; o simplă neatenție ar putea să strice totul. Kim n-are ochi decât pentru panglica şoselei care goneşte în fața ei, drept spre poarta de ieşire. Eliberată de chinga nopții, ziua se anunță radioasă. Un cer imaculat se întinde leneş, încă sub povara somnului tihnit. Oraşului parcă îi vine greu să se dea jos din pat. Câțiva matinali ies din penumbră, furişați, cu ochii cârpiți de vise neterminate; se strecoară pe lângă ziduri ca nişte umbre întunecate. Zgomote rare țâşnesc ici-colo, trădând fie un oblon metalic care se ridică, fie o maşină care demarează. Un autocar huruie greoi reîntorcându-se la autogara. La Ierusalim, oamenii sunt foarte prudenți dimineața; din superstiție: în general, primele acțiuni şi gesturi ale zorilor modelează restul zilei.

Kim profită de circulația fluidă pentru a rula repede, foarte repede. Nu-şi dă seama de nervozitatea ei. Parcă ar încerca să-mi preîntâmpine schimbările de dispoziție, parcă s-ar teme să nu mă răzgândesc şi să mă decid să mă reîntorc la Bethleem.

Nu îşi schimbă poziția spatelui decât atunci cându-l
mele cartiere mărginaşe ale oraşului dispar din oglinda retrovizoare.

— Mergi mai încet că nu e nicio grabă, îi spun eu.

Îşi retrage piciorul de pe pedala acceleratorului ca şi am, dintr-odată, tocmai şi-ar fi dat seama că păşise este ce nu trebuie. În realitate, ceea ce o deranjează e ocea mea nefericită. Mă simt atât de ostenit, de mizerabil. Ce mă dusesem să descopăr la Bethleem? O mică inciună pentru a putea drege ce-a mai rămas din imaginea mea? O umbră de demnitate la ceasul când nimic aau-mi mai reuşeşte? Exhibarea mâniei mele în piața publică pentru ca să se ştie cât de silă îmi e de acele gunoaie care mi-au spart visul făcându-l țăndări aşa cum ispargi un abces?... Să admitem că oamenii n-ar avea ochi decât pentru durerea şi dezgustul meu, că s-ar da la o parte din calea mea, că şi-ar pleca toți capetele sub privirea mea... şi apoi? Ce va schimba asta? Ce rană va cauteriza, ce fractură va vindeca?... în sinea mea, nici

măcar nu sunt sigur că vreau să ajung la rădăcina nenorocirii mele. Fireşte, nu mă tem să mă iau la bătaie, dar cum să încrucişez spada în ducl cu nişte fantome? Sare în ochi că nu sunt în măsură s-o fac. Nu ştiu nimic despre

aşa-numiții guru şi despre zbirii lor. Toată viața am întors cu îndărătnicie spatele diatribelor unora şi uneltirilor altora, cramponat de ambițiile mele ca un jocheu de calul său. Am renunțat la tribul meu, am acceptat să mă separ de mama, am făcut concesie după concesie spre a nu mă consacra decât carierei mele de chirurg; nu aveam timp să mă interesez de traumatismele care minează apelurile la reconcilierea a doua popoare alese care au preferat să facă din pământul binecuvântat al lui Dumnezeu un teren al ororii şi al furiei. Nu-mi amintesc să fi

aplaudat lupta unora sau să o fi condamnat pe aceea a altora, găsind că toți aveau o atitudine nechibzuită şi întristătoare. Niciodată nu m-am simțit implicat, în niciun mod, în conflictul sângeros care într-adevăr nu face decât să pună față-n față, în spatele uşilor închise, victimele şi țapii ispăşitori ai unei Istorii scelerate mereu gata să recidiveze. Am cunoscut atâtea ostilități demne de dispreț, încât singurul mijloc de a nu semăna cu aceia care trag sforile este de a nu le practica la rândul meu. Între a întinde şi celălalt obraz şi a înapoia loviturile, eu am ales să le vin în ajutor pacienților. Exercit cea mai nobilă meserie umană şi n-aş vrea pentru nimic în lume să pun în pericol mândria pe

care mi-o insuflă. Prezența mea la Bethleem n-a fost până la urmă decât o fugă, dar înainte; pseudovitejia mea n-a fost decât o diversiune.

Cine sunt eu ca să pretind să cunosc triumful acolo unde serviciile competente o dau în bară în fiecare zi? Am în fața mea o organizație care funcționează ca unsă, rodată în urma anilor de uneltiri şi de acțiuni armate, care îi ține în şah pe cei mai fini copoi ai polițiilor secrete. Nu îi pot opune decât frustrările mele de soț dus de nas, o furie bine alimentată fără ecou real. Iar în acest ducl, nu există niciun loc pentru stările sufleteşti şi încă şi mai puțin pentru înduioşare; doar tunurile, centurile cu explozivi şi capcanele au căutare, şi vai de ventrilocii cărora li se blochează mecanismele – va fi un ducl nemilos şi lipsit de reguli în care şovăielile sunt fatale, iar erorile ireparabile, un ducl în care scopul îşi generează propriile sale mijloace, în care scăparea nu intră în discuție, suplinită din plin de zăpăceala revanşelor şi a morților spectaculoase. Or, eu am avut întotdeauna o sfântă oroare de tancuri şi de bombe, nevăzând în ele decât forma cea mai reuşită a tot ce are specia umană mai rău. N-am

nimic de-a face cu lumea pe care am profanat-o la Betleem; nu îi cunosc ritualurile, habar n-am de exigențele

ei şi nu mă cred deloc în măsură să mă familiarizez cu ele. Urăsc războaiele şi revoluțiile, ca şi toate istoriile asea cu violențele mântuitoare care se învârt la nesfârşit jurul propriului ax ca nişte şuruburi, antrenând gene

„Ații întregi în aceleaşi absurdități ucigaşe fără ca acest lucru să declanşeze un declic în mintea lor. Eu sunt chirurg; mi se pare că există şi aşa destulă suferință în trupurile noastre pentru ca nişte oameni sănătoşi la trup şi la minte să mai ceară şi alte dureri la tot pasul.

— Mă laşi la mine acasă, îi spun lui Kim atunci când clădirile moderne din Tel-Aviv încep să sclipească în reverberațiile din zare.

— Trebuie să-ți iei ceva lucruri de acasă?

— Nu, vreau să mă întorc la mine.

ş. Se încruntă.

— E prea devreme.

— Asta e casa mea, Kim. Mai devreme sau mai târziu, va trebui să mă întorc acolo.

Kim îşi dă seama de gafă. Cu o mână agasată, îşi alungă o şuviță care i-a căzut peste ochi.

— Nu asta voiam să-ți spun, Amin.

— N-ai spus-o cu răutate.

Mai rulează câteva sute de metri muşcându-şi buzele.

— E vorba tot de blestematul ăla de semn pe care n-ai ştiut să-l înțelegi, nu e aşa?

Nu-i răspund.

Un tractor se hâțână pe povârnişul unui dâmb. Băiatul care îl conduce e nevoit să se țină bine de volan ca să nu fie aruncat. Doi câini roşcați îl însoțesc de-o parte şi de alta a maşinăriei, unul cu botul la nivelul solului, celălalt mai distrat. O căsuță se iveşte dindărătul unui

gard viu, mică şi prăpădită, înainte ca un grup de copaci s-o ascundă vederii cu dexteritatea unui prestidigitator. Ogoarele îşi reiau cavalcada nebună peste câmpie; anotimpul se anunță minunat.

Kim aşteaptă să poată depăşi un convoi militar, după care revine la atac:

— Nu te-ai simțit bine la mine acasă?

Mă întorc spre ea; preferă să se uite drept înainte.

— N-aş mai fi stat nici măcar o secundă în plus, Kim, şi tu ştii bine lucrul ăsta. Apreciez mult prezența ta alături de mine. Numai că am nevoie să mă distanțez un pic pentru a trece în revistă ultimele zile, cu capul limpede.

Kim se teme mai ales că o să-mi fac vreun rău, că n-am să suport să rămân doar eu cu mine însumi, că am să

sfârşesc prin a ceda frământării care mă obsedează. Mă crede pe marginea depresiei, gata-gata să fac un gest definitiv. Nu e nevoie să mi-o mărturisească; totul în ea trădează profunda-i neliniște: degetele ei care bat darabana pe orice, buzele care i se strâmbă întruna, ochii care i feresc de îndată ce ai mei devin stăruitori, felul în care îşi drege glasul de fiecare dată când are ceva să-mi spună... Mă întreb cum izbuteşte să nu piardă firul şi să mă urmeze pas cu pas cu o vigilență atât de susținută.

— De acord, admite ea. Te las la tine acasă şi trec diseară să te iau. Vom cina la mine.

Glasul îi este stingherit.

Aştept cu răbdare să se întoarcă spre mine pentru a-i spune:

— Am nevoie să rămân singur câtva timp.

Se preface că stă pe gânduri, apoi, cu gura deformată, întreabă:

— Până când?

— Până ce toate astea se vor aranja.

— Riscă să țină mult.

— Nu sunt atins chiar în halul ăsta, te asigur. Simt dar nevoia să-mi eliberez mintea.

— Foarte bine, spune ea cu o urmă de mânie prost ascunsă.

Şi apoi, după un lung moment de tăcere:

— Pot măcar să vin să te văd?

— Te voi suna de îndată ce va fi cu putință.

Susceptibilitatea ei încasează greu lovitura.

— N-o lua în nume de rău, Kim. Nu tu eşti implica A. Ştiu, e tare complicat să mă justific, dar tu înțelegi erfect ce încerc să-ți spun.

— Nu vreau să te izolezi, asta e tot. Cred că nu eşti că în măsură să-ți revii singur. Şi nu țin să-mi muşc puținele degete care mi-au mai rămas.

— Mi-ar părea rău.

„De ce nu l-ai lăsa pe profesorul Menach să te examineze? E un eminent psihiatru şi îți e bun prieten.

— i. Mă voi duce să-l consult, ți-o promit, dar nu în starea mea actuală. Am nevoie mai înainte să mă recompun

? e mine însumi. Asta m-ar aduce într-o mai bună condiştie de a asculta.

Mă lasă acasă, nu îndrăzneşte să mă însoțească în interiorul casei. Înainte de închide grilajul după mine, îi zâmbesc. Îmi aruncă o căutătură tristă.

— Încearcă să nu-ți laşi semnul să-ți strice existența.

<Amin. Cu timpul, asta te uzează, iar mai apoi nu vei mai putea să te ocupi de tine însuți fără să te fărâmițezi printre degete ca o mumie putredă.

Demarează, fără să-mi mai aştepte reacția.

Când zgomotul Nissanului dispare şi mă pomenesc singur, gata să-mi înfrunt casa şi tăcerea ei, îmi dau seama de amploarea singurătății mele; Kim îmi lipseşte deja... Sunt iarăşi singur... Nu-mi place să te las singur, îmi spusese Sihem în ajunul plecării ei spre Kafr Karma.

Şi, dintr-odată, totul îmi revine în minte. În clipa în care mă aştept cel mai puțin la asta. Sihem îmi pregătise în seara aceea o masă regească; numai mâncărurile după care mă dau în vânt. Cinaserăm la lumina lumânărilor, doar noi doi, în salon. Ea nu mânca, se mulțumea doar să ciugulească delicat din farfurie. Era atât de frumoasă şi totodată atât de îndepărtată. „De ce eşti tristă, dragostea mea?", o întrebasem eu. „Nu-mi place să te las singur, dragul meu", îmi răspunsese ea. „Trei zile nu e mult", îi spusesem eu. „Pentru mine, e o veşnicie", îmi mărturisise ea. Asta era mesajul ei; semnul pe care nu m-am priceput să-l înțeleg. Dar cum aş fi putut bănui abisul care se ascundea îndărătul strălucirii ochilor ei, cum aş fi putut ghici rămas-

bunul dindărătul unei asemenea generozități, din moment ce în noaptea aceea mi se dăruise ca niciodată până atunci?

Mai trece încă o veşnicie în care tremur în fața casei până ce sunt în stare să-i trec pragul.

Menajera tot n-a venit. Încerc să dau de ea la telefon şi nimeresc regulat peste robot. Mă hotărăsc să iau lucrurile în mână. Casa e în starea în care au lăsat-o oamenii căpitanului Moshe; camerele întoarse cu sus-n jos, sertare azvârlite pe podea, cu conținutul împrăştiat, dulapuri golite, etajere răsturnate, mobile mutate din loc, uneori întoarse. Între timp, praful şi frunzele moarte au năpădit peste tot datorită geamurilor sparte şi ferestrelor pe care am uitat să le închid. Grădina e în paragină; e plină de cutii goale de bere, de ziare şi

e tot felul de obiecte pe care tipii care au vrut să mă neeze zilele trecute le-au lăsat în urma lor pentru a-şi mpensa astfel lovitura ratată. Chem un geamgiu pe 1are-l cunosc; spune că are deocamdată treabă şi proite să treacă înainte să se facă noapte. La rândul meu, cep prin a face ordine în toate încăperile; adun luurile de pe jos, ridic ce era răsturnat, pun la loc etarele şi sertarele, separ obiectele deteriorate de cele

re nu sunt. Când vine geamgiul, tocmai dau pentru feltima oară cu mătura. Mă ajută să scot sacii de dus la unor, se duce să examineze ferestrele în timp ce eu

„A retrag la bucătărie ca să fumez şi să beau o cafea, poi se întoarce cu un blocnotes unde şi-a notat diverele intervenții care-l aşteaptă.

i Uragan sau vandalism? mă întreabă el.

Îi ofer o ceaşcă de cafea pe care o acceptă cu dragă inlă. E un roşcovan solid cu o față plină de pistrui peste are se lățeşte o gură mare, are umeri rotunzi şi moi şi iste picioare scurte care se termină rapid în nişte panofi milităreşti crestați. Îl cunosc de ani de zile; l-am opeat pe taică-său în două rânduri.

Avem ceva de lucru, mă informează el. Douăzeci pl. trei de ochiuri de geam de înlocuit. Ar trebui să ceri şi ijutorul unui tâmplar; ai două ferestre distruse şi nişte obloane de reparat.

— Cunoşti vreunul serios?

< Stă pe gânduri închizându-şi pe jumătate un ochi.

— E unul care nu e deloc rău, da nu ştiu dacă e disponibil imediat. Eu pornesc treaba de mâine. Am tras mult azi şi-s frânt. Am trecut doar pentru deviz. Eşti de acord?

Mă uit la ceas.

— De acord, pe mâine.

Geamgiul îşi înghite cafeaua dintr-o sorbitură, îşi pune la loc blocnotesul într-un ghiozdănaş cu chingi uzate şi apoi pleacă. Mă temeam că va repune pe tapet atentatul deoarece, în mod evident, ştia cine se află îndărătul acțiunii; n-a fost aşa. Şi-a notat ce avea de făcut şi asta a fost tot. Mi s-a părut admirabil cum a procedat.

După plecarea lui, fac un duş şi cobor în oraş. Un taxi mă duce mai întâi la garajul unde mi-am lăsat maşina înainte de plecarea la Ierusalim, apoi, bine instalat la volan, o iau drept spre mare. Circulația densă mă obligă să opresc într-un parking în fața Mediteranei. Perechi şi familii se plimbă paşnic de-a lungul esplanadelor. Iau cina într-un mic restaurant discret, mai iau câteva beri într-un bar din celălalt capăt al străzii, apoi mă duc să stau pe plajă până la o oră târzie din noapte. Zgomotul valurilor îmi insuflă un soi de plenitudine. Mă întorc acasă un pic amețit, dar cu mintea debarasată de multă zgură.

Ațipesc în fotoliu, îmbrăcat, cu pantofii în picioare — somnul m-a înhățat între două fumuri de țigară. Mă trezeşte pocnetul unei ferestre, făcându-mă să tresar. Îmi dau seama

că sunt scăldat în sudoare. Cred că am visat urât, dar e cu neputință să-mi aduc aminte ce anume.
Mă scol clătinându-mă. Mi se strânge inima; fiori îmi zgârie spinarea. Cine e acolo? O uşă-fereastră e deschisă la etaj, perdeaua se umflă sub bătaia vântului. Nu e nimeni sub balcon. Închid obloanele şi mă reîntorc în salon, însă prezența persistă, vagă şi apropiată totodată.
Simt că mă ia mai tare cu fiori. E desigur Sihem sau fantoma ei, sau poate că se întorc amândouă... Sihem...
spațiul se umple treptat de prezența ei. După câteva bătăi de inimă, casa e toată plină de prezența ei, nelăsându-mi decât un minuscul colțişor de aer ca să nu mă sufoc. Totul se transformă în stăpâna locurilor: lustrele.

modele, vergelele perdelelor, consolele, culorile... Taurile ea le alesese şi tot ea le agățase pe pereți. Parcă
văd dându-se înapoi câțiva paşi, cu un deget sprijinit
! bărbie, aplecând capul la dreapta, apoi la stânga, pen
„U a fi sigură că rama stă drept. Sihem avea un simț asțit al detaliului. Nu lăsa nimic la voia întâmplării şi
„A în stare să stea ore întregi să se întrebe asupra amâasamentului unei pânze sau asupra cutei unei drapei. Din living până în bucătărie, din încăpere în încăpe

% am sentimentul c-o urmez pas cu pas. Scene aproape
cale se substituie amintirilor. Pe canapeaua din piele, ihem se odihneşte. Colo, îşi aplică pe unghii delicate
aturi de lac trandafiriu. Fiecare ungher păstrează ceva în umbra ei, fiecare oglindă reflectă un crâmpei din
* aginea ei, fiecare cută povesteşte despre ea. Nu trezie decât să întind mâna pentru a culege un râset, un
uspin, o dâră din parfumul ei... Mi-ar plăcea să-mi dă
eşti o fetiță, îi spuneam la începuturile dragostei noase... Blondă sau brună? mă întreba ea roşind. O vreau să
Mătoasă şi frumoasă. Culoarea ochilor ei, cea a părului nu contează. Vreau să aibă ce e mai adânc în privirea ta şi gropițele tale din obraji, pentru ca zâmbind să fie portretul tău aidoma... Ajung în salonul de la etaj, cu mobilă tapisată în
Catifea roşu-închis la culoare, cu perdele lăptoase la ferestre şi cu două fotolii impunătoare în mijlocul unui frumos covor persan peste care veghează o masă din sticlă şi metal cromat. O bibliotecă mare din lemn de cireş ocu
pe o întreagă latură a încăperii, de la un capăt la altul, încărcată de cărți alese cu grijă şi de bibelouri aduse din țări îndepărtate. Încăperea asta era turnul nostru de fildeş, al lui Sihem şi al meu. Nimeni altcineva nu era invitat acolo. Era

colțul nostru intim, ascunzişul nostru minunat. Veneam acolo uneori ca să fim în comuniune cu

tăcerile noastre şi să ne reâmprospătăm simțurile alterate de zgomotele fiecărei zile. Luam câte o carte sau puneam muzică şi ne lăsam în voie. Citeam cu acelaşi interes din Kafka sau din Khalil Gibran, ascultam cu aceeaşi gratitudine Oum Kalsoum sau Pavarotti... Brusc, simt fiori în întreg trupul, din creştet până în tălpi. Îi simt suflul în scobitura cefei, dens, cald, gâfâind, fiind sigur că mi-ar fi de ajuns să mă întorc pentru a da nas în nas cu ea, pentru a o surprinde în picioare în baletul tumultuos al undelor ei, strălucitoare, cu ochi imenşi, mai frumoasă decât în visele mele cele mai nebuneşti...

Nu mă întorc.

Părăsesc salonul de-a-ndărătelea, până ce suflul i se pierde în curentul de aer, mă întorc în camera mea ca să aprind toate lămpile cu abajur şi toate celelalte lumini spre a conjura umbrele, mă dezbrac, mai fumez o ultimă țigară, înghit două somnifere şi mă bag în pat.

Fără să sting lumina.

A doua zi, mă pomenesc în salonul de la etaj, cu fața lipită de geam, pândind să văd cum se crapă de ziuă.

Cum de am revenit în locul ăsta bântuit? De bunăvoie sau ca un somnambul? Habar n-am.

Cerul Tel-Aviv-ului se întrece pe sine; nu se zăreşte nici urmă de nor. Luna a rămas cât o cojiță. Cele din urmă stele ale nopții se topesc uşor în lumina opalescentă a răsăritului. De cealaltă parte a porții, vecinul de vizavi îşi curăță de zor parbrizul maşinii. E mereu primul în picioare în cartier. Fiind gerantul unuia dintre restaurantele cele mai şic din oraş, ține să se ducă în hală înaintea concurenților. Ni se întâmpla uneori să facem schimb de saluturi în întuneric, el pregătindu-se să meargă în piață, eu întorcându-mă de la spital. De

când cu atentatul, se poartă de parcă nici n-aş fi existat reodată.

Geamgiul vine cam pe la nouă, într-o furgonetă decolorată. Ajutat de doi băieți plini de coşuri pe față, îşi descarcă materialul şi plăcile de sticlă cu o precauție de artificier. Mă anunță că tâmplarul nu are să întârzie nici țel să apară. Acesta debarcă într-adevăr peste câteva clipe, dintr-o camionetă cu prelată. E un bărbat înalt şi uscățiv, cu chipul brăzdat şi cu privirea gravă. Îmbrăcat într-o salopetă uzată până la urzeală, cere să-i arăt ferestrele

distruse. Geamgiul se însărcinează să i le arate. Eu rămân la parter, aşezat într-un fotoliu, bând cafea şi fumând. M-am gândit o clipă să mă duc să-mi dezmorțesc picioarele şi mintea într-un părculeț nu departe de casă.
E frumos afară, iar soarele învăluie într-o lumină aurie arborii din jur, dar riscul ca o întâlnire neplăcută să-mi strice ziua mă convinge de contrariul.

Naveed Ronen îmi telefonează în jur de unsprezece, între timp, tâmplarul a luat cu el în camionetă ferestrele pe care trebuie să le repare la atelier. Cât despre geamgiu şi cele două ajutoare, au urcat la etaj şi îşi văd de treabă fără să-i simt.

— Ce mai faci, frățioare? îmi lansează Naveed, mulțumit să dea de mine la telefon. Eşti amnezic sau doar distrat? Pleci, vii, dispari, apoi reapari, şi nici măcar o singură dată nu te gândeşti să-l suni pe dragul tău amic pentru a-i lăsa coordonatele ca să dea de tine.

— Care anume? Chiar tu recunoşti că nu stau locului.
Râde.

— Asta nu e o piedică. Şi eu mă mişc mult, dar nevastă-mea ştie exact pe unde să dea de mine când vrea să mă bată la puncte. Cum s-au petrecut lucrurile la Ierusalim?

— De unde ştii că am fost la Ierusalim?

— Sunt polițist... (după un râs uşor). Am sunat acasă la Kim şi mi-a răspuns Benjamin. El e cel care mi-a spus unde sunteți.

— Cine ți-a spus că m-am întors?

— L-am sunat pe Benjamin şi mi-a răspuns Kim...

Eşti mulțumit de răspuns?... Bine, te sun pentru că Margaret ar fi încântată dacă ai veni să cinezi la noi acasă. Nu te-a văzut de o veşnicie.

— Nu în seara asta, Naveed. Am nişte reparații de făcut acasă. De altfel, o echipă de geamgii se află acum la mine, iar azi-dimineață a venit şi tâmplarul.

— Atunci, mâine.

— Nu ştiu dacă am să termin până atunci.

Naveed îşi drege glasul, stă un pic pe gânduri, apoi îmi propune:

— Dacă e mult de muncă, la tine acasă, îți pot trimite nişte ajutoare.

— E vorba doar de mici reparații. E deja destulă lume pe aici.

Naveed îşi drege iarăşi glasul. E un tic care i se declanşează de fiecare dată când e încurcat.

— Doar n-au să stea toată noaptea.

— Nu, dar e cam la fel. Îți mulțumesc că m-ai sunat, transmite-i, te rog, toate gândurile mele bune lui Margaret.

Spre prânz, Kim nedând niciun fel de semn de viață, înțeleg că ea e cea care cu siguranță a apelat la Naveed ca să vadă dacă mai sunt în viață.

Tâmplarul îmi aduce ferestrele înapoi, le instalează singur, verifică buna lor funcționare de față cu mine. Mă pune să semnez o factură, își încasează banii şi se retrage, cu chiştocul de țigară stins în colțul gurii. Geamgiul

i ucenicii lui au plecat de mult. Îmi regăsesc casă, tihna ei de convalescentă şi tainele penumbrelor ei; mă urc în salonul de la etaj ca să-mi înfrunt fantomele. Nu mişcă înimic prin colțuri. Mă afund într-un fotoliu cu fața spre fereastra proaspăt refăcută şi mă uit cum cade noaptea pe o ghilotină peste oraş, însângerând zarea.

:» * Sihem zâmbeşte din rama ei, deasupra unei stații stereo. Are un ochi mai mare decât celălalt, poate din cauza zâmbetului forțat. Zâmbim mereu fotografului când acesta e convingător – chiar dacă nu punem suflet în zâmbet. E o fotografie veche, una dintre primele ei foto

grafii de după căsătorie. Îmi amintesc că o făcuse pentru paşaport. Sihem nu prea ținea cu adevărat să mer

gem în altă parte pentru luna de miere. Ştia că mijloacele mele băneşti erau limitate şi prefera să investim într-un apartament mai puțin lugubru decât cel pe care-l ocupam la periferie.

Mă ridic şi mă duc să mă uit mai de aproape la poză.
La stânga mea, pe o etajeră încărcată de discuri, e un album de fotografii îmbrăcat în piele. Îl iau, aproape maşinal, mă întorc în fotoliu şi încep să-l frunzăresc. N-am nicio emoție deosebită. E ca şi cum aş frunzări o revistă magazin aşteptându-mi rândul la dentist. Pozele defilează pe sub ochii mei, captive ale clipei în care au fost făcute, reci precum hârtia lucioasă pe care se etalează, lipsite de orice încărcătură afectivă susceptibilă să mă înduioşeze...
Sihem sub un parasol, cu fața mascată de enormi ochelari de soare, la Charm-el-Cheikh; Sihem pe Champs-Elysées la Paris; noi doi pozând alături de unul din soldații din garda Majestății Sale britanice; împreună cu nepotul meu Adel în grădină; la o serată mondenă; la o recepție în onoarea mea; împreună cu bunica ei la ferma de la
Kafr Karma; unchiul ei Abbas încălțat cu cizme din

cauciuc, cu picioarele până la genunchi în îngrăşământ;
Sihem în fața moscheii din cartierul ei natal la Nazareth...

Îmi frunzăresc în continuare amintirile, fără să zăbovesc asupra lor. E ca şi cum aş da paginile unei vieți anterioare, ale unei afaceri clasate... Apoi o fotografie îmi atrage atenția. Îl înfățişează pe nepotul meu Adel râzând, cu mâinile în şolduri, în fața unei moschei din Nazareth. Mă întorc, revin la poza lui Sihem din fața moscheii copilăriei ei. E o fotografie recentă, făcută cu mai puțin de un an în urmă, o ştiu pentru că îi recunosc geanta pe care i-o cumpărasem pentru ziua ei de naştere, în ianuarie. În dreapta, se vede capota unei maşini roşii şi un țânc ghemuit în fața unui cățel. Mă întorc la poza lui Adel. Maşina roşie e tot acolo, țâncul şi cățelul la fel. E vorba aşadar de două poze făcute în acelaşi moment, probabil pe rând de cei doi figuranți. Am nevoie de ceva timp până să admit că Sihem se ducea regulat la Nazareth când şedea la bunica ei. Îşi adora oraşul natal. Dar Adel? Nu-mi amintesc să-l fi întâlnit acolo. Nu era mediul lui. Venea adesea să ne vadă la Tel-Aviv, când afacerile îl făceau să plece din Bethleem, dar de aici până la a mi-l închipui la Nazareth... Mi se strânge inima. O vagă stare neplăcută pune stăpânire pe mine. Cele două fotografii mă sperie, încerc să le găsesc o scuză, un motiv, o ipoteză; degeaba.

Soția mea nu ieşea niciodată cu cineva apropiat fără ca eu

să ştiu. Îmi spunea întotdeauna la cine se afla, pe cine întâlnise, cine o sunase la telefon. E adevărat că îl aprecia pe Adel pentru umorul şi spontaneitatea lui, dar ca să-l întâlnească în afara casei, altundeva decât la Tel-Aviv, fără să-mi vorbească despre acest lucru, asta nu făcea parte din obiceiurile ei.

Coincidența asta mă obsedează. Vine după mine la restaurant, îmi strică cina. Mă interceptează acasă. Mă ține

! treaz în ciuda a doua somnifere... Adel, Sihem... Sihem. Adel... Autocarul Tel-Aviv-Nazareth... A pretextat o urgență şi s-a dat jos din autocar ca să se urce într-o maşină care venea din urmă... Un Mercedes model mai vechi, de culoare crem... Identic cu acela zărit în antrepozitul dezafectat din fbethleem... îi aparține lui Adel, mi-a mărturisit mândru Yasser... Sihem la Bethleem, ultima escală înainte de atentat... Prea multe coincidențe dăunează întâmplării.

Dau la o parte aşternuturile. Deşteptătorul arată ora cinci dimineața. Mă îmbrac, mă duc la maşină şi o iau înspre Kafr Karma.

Nu găsesc pe nimeni la fermă. Un vecin îmi spune că bunica a fost evacuată la spitalul din Nazareth şi că nepotul ei Abbas era cu ea. La spital, nu sunt lăsat să văd pacienta

transportată de urgență la blocul operator. Hemoragie cerebrală, mă informează o infirmieră. Abbas se află în sala de aşteptare, pe jumătate adormit pe o bancă. Nici măcar nu se ridică atunci când mă vede. Aşa e firea lui; e ursuz şi încordat. Celibatar la cincizeci şi cinci de ani, n-a părăsit niciodată ferma, n-are încredere în femei şi în orăşeni, de care se fereşte ca de ciumă, şi preferă să muncească până cade, decât să fie nevoit să stea la masă cu cineva care nu miroase a brazdă şi a sudoare. E un necioplit zdravăn ca un stejar, cu buze subțiri şi cap tare. E încălțat în nişte cizme mânjite de noroi, cămaşa îi e albită de transpirație la subsuori, are nişte pantaloni aspri şi oribili, croiți parcă dintr-o prelată. Îmi explică succint că a găsit-o pe bunică zăcând pe jos, cu gura deschisă, că se află acolo de ceasuri întregi şi că a uitat să dea drumul câinilor. Atacul suferit de bunică mai mult îl sâcâie decât îl întristează.

Aşteptăm în sală până ce vine un medic să ne anunțe că intervenția s-a terminat. Starea bunicii e stabilă, dar

şansele ei de a scăpa sunt minime. Abbas cere permisiunea de a se întoarce la fermă.

— Trebuie să mă duc să dau de mâncare la pui, mormăie el, fără să dea prea mare atenție celor spuse de medic.

Sare într-o camionetă ruginită şi o ia cu viteză spre Kafr Karma. Mă iau după el la volanul maşinii mele. Abia după ce şi-a isprăvit diversele treburi de la fermă, adică spre sfârşitul zilei, îşi dă seama că sunt tot acolo.

Recunoaşte că a văzut-o în mai multe rânduri pe Sihem în compania băiatului din poză. Prima dată, când Abbas s-a întors la salonul de coafură ca să-i înmâneze portmoneul pe care ea îl uitase pe scaunul camionetei. Acolo o surprinsese pe Sihem discutând cu acel băiat. La început, Abbas nu se gândise la ceva rău. Dar mai apoi, revăzându-i împreună în diverse locuri, începuse să aibă bănuieli. Abia când băiatul din fotografie îndrăznise să umble creanga pe lângă fermă, Abbas îl ameninţase că-i sparge capul cu hârleţul. Sihem luase în nume de rău incidentul. De atunci nu mai pusese piciorul la Kafr Karma.

— Nu se poate, îi spun eu. Sihem şi-a petrecut cele două Aid cu bunica ei.

— Nu s-a mai întors aici de când l-am pus eu la punct pe derbedeu, dacă-ţi spun...

Apoi, luându-mi inima-n dinţi, îl întreb care fusese natura relaţiilor dintre soţia mea şi băiatul din fotografie. La început uimit de naivitatea întrebării mele, mă măsoară cu un rânjet înciudat şi mormăie:

— Ai nevoie de un desen sau ce vrei?

— Măcar ai o dovadă?

— Sunt semne care nu înşală. Nu era nevoie să-i surprind unul în brațele celuilalt. Felul lor de a se strecura pe lângă ziduri mi-a fost de ajuns.

— De ce nu mi-ai spus nimic?

— Pentru că nu m-ai întrebat nimic. Şi apoi, eu îmi văd doar de treburile mele.

În clipa aceea, l-am detestat cum n-am mai detestat pe nimeni niciodată.

Mă întorc la maşină şi demarez fără să mai arunc nici măcar o privire în retrovizor. Apăsând acceleratorul până la capăt, nici măcar nu văd pe unde umblu. Că ratez un viraj sau intru din plin într-o remorcă, niciun pericol nu
mă opreşte. Cred că este exact ceea ce îmi doresc, dar şoseaua e crunt de pustie. Cine visează prea mult uită să mai
trăiască, îi spunea maică-mea lui tata. Tata n-o auzea. Nu-şi dădea seama nici de nefericirea ei de femeie iubitoare, nici de singurătatea ei de tovarăşă de viață. Exista între ei un soi de perete invizibil, la fel de subțire ca o lentilă, dar care îi ținea la antipozi unul de altul. Tatăl meu nu avea ochi decât

pentru tabloul lui, acelaşi, la care picta atât iarna, cât şi vara, pe care îl supraâncarcă până ce dispărea sub retuşări înainte de a-l reproduce ca atare pe un alt şevalet, mereu acelaşi până la cel mai neînsemnat detaliu, sigur fiind că îşi înalță Madonna încătuşată la rangul Giocondei şi că ea îi va deschide larg toate orizonturile umplând de lauri prestigioasele săli în care avea el să expună. Şi pentru că nu mai vedea altceva decât consacrarea aceea imposibilă, ajunsese să nu mai remarce nimic altceva în jurul lui, nici frustrările unei soții neglijate, nici supărarea unui patriarh decăzut... Poate că asta mi se întâmplase şi mie cu Sihem.

Ea era tabloul meu, consacrarea mea cea mai mare. Nu vedeam decât bucuriile pe care ea mi le dădea şi nu bănuiam niciuna dintre mâhnirile ei, niciuna dintre slăbiciunile ei... Nu o trăiam cu adevărat, nu – altfel aş fi idealizat-o mai puțin, aş fi izolat-o mai puțin. Acum, când stau să mă gândesc, cum aş fi putut s-o trăiesc din moment ce nu încetam s-o visez?

13

omnule Jaafari, strigă cineva de-a lungul unei

interminabile înşiruiri de galerii subterane...
Domnule Jaafari... Vocea cavernoasă se di
luează în bâiguielile mele, se îndepărtează şi se apropie
Într-un laitmotiv de neînvins, când insistentă, când speriată. Un hău mă aspiră, mă toacă; mă răsucesc cu încetinitorul printre tenebre. Apoi vocea mă ajunge din
urmă, încearcă să mă readucă la suprafață... Domnule Jaafari... Un fulger străbate opacitatea în care mă aflu, îmi arde ochii ca o floretă incandescentă.
— Domnule Jaafari...

Îmi vin în fire, simțindu-mi capul ca într-un cleşte.

Un bărbat este aplecat deasupra mea, cu o mână la spate, cu cealaltă în aer la câțiva centimetri de fruntea mea. Chipul lui emaciat pe care-l prelungeşte o bărbie în formă de pâlnie nu-mi spune absolut nimic. Încerc să-mi dau seama unde mă aflu. Sunt întins pe un pat, îmi simt gâtul uscat cu totul, trupul dezarticulat. Tavanul, deasupra mea, amenință să mă îngroape. Închid ochii pentru a stăvili amețeala care mă leagănă într-un ruliu seducător, mă străduiesc să-mi revin în simțiri.

să-mi regăsesc reperele. Încet, recunosc pe peretele din față tabloul ieftin care reproduce Floarea soarelui pictată de

Van Gogh, tapetul fanat, fereasta tristă ce dă spre acoperişurile unei fabrici...

— Ce se întâmplă? întreb eu, înălțându-mă într-un cot.

— Cred că sunteți bolnav, domnule Jaafari.

Cotul îmi alunecă şi recad pe pernă.

— Stați în camera asta de două zile şi n-ați ieşit de aici nici măcar o singură dată.

— Cine sunteți?

— Gerantul hotelului, domnule. Menajera...

— Ce doriți?

— Să ne asigurăm că vă simțiți bine.

— De ce?

— Ați venit la noi în urmă cu două zile. Ați închiriat această cameră şi v-ați închis înăuntru încuind cu cheia de două ori. Li se mai întâmplă clienților noştri să procedeze astfel, dar...

— Mă simt bine.

Gerantul se ridică, slugarnic. Nu ştie cum să interpreteze răspunsul meu, dă ocol patului şi se duce să deschidă geamul. Un val de aer proaspăt se revarsă în încăpere, mă şfichiuie. Respir adânc până ce sângele îmi pulsează în tâmple.

Gerantul netezeşte cuvertura la picioarele mele, cu un

gest maşinal. Mă priveşte cu atenție, îşi drege vocea tuşind la adăpostul mâinii şi spune:

— Avem un medic bun, domnule Jaafari. Dacă doriți, îl putem chema.

— Sunt medic, zic eu prosteşte, ieşind din pat. Genunchii mi se ciocnesc; nu izbutesc să mă țin pe picioare şi mă las să cad pe marginea patului, cu obrajii în

[alme. Gerantul e jenat de goliciunea mea abia ascunsă e un slip. Îngaimă ceva ce nu înțeleg şi părăseşte carnea mergând de-a-ndărătelea.

Ideile mi se reaşază, unele după altele; memoria îmi evine dintr-odată. Îmi amintesc că am părăsit Kafr arma mergând cu viteză mare, că am căpătat o amenă pentru exces de viteză în dreptul localității Afula şi fă am rulat până la Tel-Aviv într-o stare neobişnuită.
oaptea m-a surprins în momentul în care am intrat în
eraş. M-am oprit în fața primului hotel de pe drum. Nici
u se punea problema să mă întorc acasă ca să regăsesc
Minciunile unei întregi vieți. Pe drum, n-am făcut decât
nsă protestez împotriva lumii şi împotriva mea, cu pedala acceleratorului apăsată până la refuz, vibrând la scrâşnetele feroce ale cauciucurilor care răsunau în mine precum

urletele apocaliptice ale unei hidre. Era ca şi cum mă înverşunam să trec dincolo de zidul sunetului, să pulverizez punctul dincolo de care nu mai există nicio întoarcere, să mă dezintegrez în fărâmițarea amorului-propriu. Nimic nu-mi mai părea în măsură să mă rețină undeva, să mă reconcilieze cu ziua de mâine. Care zi de mâine? Există cumva zi după sperjur, resurecție
după afront? Mă simțeam atât de neînsemnat şi atât de ridicol încât ideea de a mă înduioşa asupra sorții mele m-ar fi data gata dintr-odată. Când glasul lui Abbas mă ajungea din urmă, ambalam motorul făcându-l să urle.
Nu voiam să aud nimic, în afară de mugetele roților la virajele luate în viteză şi fierea care îmi rodea măruntaiele cu voracitatea unui acid. Nu-mi găseam nicio scuză, nu-mi căutam vreuna, nu meritam niciuna. Mă lăsam cu totul stăpânit de ciuda care mă voia doar pentru ea, care voia s-o întrupez până la rădăcina părului, până în vârful unghiilor.

Hotelul e puchinos. Firma lui din neon stă să cadă.
Am luat o cameră fără mofturi aşa cum cineva îşi tratează o boală nefăcând mofturi. După un duş fierbinte, m-am dus să cinez într-un local, apoi să mă îmbăt criță într-un bar sordid. Mi-au trebuit câteva ceasuri până să nimeresc

drumul spre hotel. Ajuns în cameră, m-am cufundat în abis pe nesimțite.

Sunt nevoit să mă reazăm de pereți ca să ajung la baie. Membrele mele nu mă ascultă decât pe jumătate.

Greața îmi dă târcoale, vederea mi se înceţoşează, înfometarea mă roade; am impresia că mă mişc în vată. Am dormit două zile în încăperea aia fetidă fără vise şi fără amintiri; m-am macerat două nopți în nişte aşternuturi amintind de un giulgiu... Dumnezeule! Oare ce se întâmplă cu mine?

Oglinda îmi arată o înfățişare chinuită pe care o barbă în formare o desfigurează şi mai mult. Cearcăne măslinii îmi accentuează albul ochilor, scobindu-mi ceva mai mult obrajii. Parcă aş fi un dement ieşit din delir.

Îmi potolesc setea direct de la țeava robinetului, bând îndelung, mă strecor sub duş şi stau nemişcat sub jetul de apă până ce-mi redobândesc o aparență de echilibru.

Gerantul se întoarce şi zgreapță la uşă ca să verifice dacă n-am recăzut cumva în comă etilică. E uşurat când mă aude mormăind şi pleacă târşâindu-şi paşii. Mă îmbrac şi, încă mahmur, părăsesc hotelul ca să mă duc să-mi refac forțele mâncând ceva.

Am ațipit pe o bancă într-un părculeț însorit, legănat de

foşnetul frunzişului.

Când m-am trezit, se făcuse seară. Nu ştiu unde să mă duc, ce să fac cu singurătatea mea. Mi-am uitat telefonul mobil acasă, la fel şi ceasul. Mi se face brusc teamă de o confruntare cu mine însumi. Nu mai am

credere în omul care n-a fost în stare să vadă cum i se regăteşte nenorocirea. Totodată, nu mă simt pregătit să uport privirea celorlalți. E bine că mi-am uitat mobilul, mi spun. Mă imaginez cu greu stând de vorbă cu cine a în starea în care mă aflu. Kim ar risca să-mi agraveze uferința; Naveed mi-ar putea oferi pretextul care nu trebuie. Şi totuşi liniştea mă omoară. În parcul acela pusiu, mă simt singur pe lume, aidoma unei epave abandonate de valuri pe un țărm funest.

Mă întorc la hotel, îmi dau seama că mi-am uitat trusa de toaletă şi pilulele. Telefonul, pe noptieră, mă sfidează. Dar pe cine să sun? Şi cât e ceasul? încăperea e plină de respirația mea gâfâită. Nu mi-e bine; simt că alunec inexorabil undeva...

Iată-mă în stradă. Subit. Nu-mi amintesc cum am părăsit hotelul, nu ştiu de când umblu creanga prin cartier.

Nicio fereastră nu veghează prin preajmă. Doar duduitul

vreunui motor izbucneşte în depărtare, apoi noaptea îşi reintră în drepturi asupra celor ce dorm... Colo, lângă chioşc, e o cabină telefonică. Paşii mă duc într-acolo mânu militari; mâna mea apucă receptorul; degetele mele formează un număr. Oare pe cine sun? Ce am să-i spun?
Soneria sună la capătul firului, de cinci ori, de şase ori, de şapte ori. Un declic, şi o voce adormită mormăie:
„Alo? Cine e acolo? Ai idee cât e ceasul? Eu unul merg înâine la muncă...” Recunosc vocea lui Yasser. Sunt surprins să dau de el la capătul firului. De ce el?

— Sunt Amin...

Pauză, apoi vocea hârâită a lui Yasser se face mică:

— Amin? S-a întâmplat ceva grav?

— Unde e Adel? mă aud pe mine spunându-i.

— E trei noaptea, ce naiba.

— Unde e Adel?

— De unde vrei să ştiu? Cu siguranță acolo unde are treburi. Nu l-am mai văzut de săptămâni întregi.

— Ai de gând să-mi spui unde e sau trebuie să vin să-l aştept la tine acasă?

— Nu, exclamă el, mai ales nu care cumva să vii la Bethleem. Tipii de zilele trecute te caută. Spun că i-ai

înşelat, că Shin Beth te-a trimis.

— Yasser, unde e Adel?

O altă pauză, mai lungă decât cea de dinainte, apoi Yasser lasă să-i scape, plictisit:

— Janin... Adel e la Janin.

— Nu e cel mai bun loc pentru investiții în afaceri. Yasser. Janin e distrus şi pârjolit.

— Ascultă, te asigur că, potrivit ultimelor veşti, era la Janin. N-am niciun motiv să te mint. Îți voi da de veste de cum se întoarce, dacă vrei... Pot să ştiu despre ce e vorba? Ce-a făcut fiul meu ca să mă suni la o asemenea oră?

Închid telefonul.

Nu ştiu de ce, dar mă simt ceva mai bine.

Paznicul de noapte nu e deloc încântat să fie dat jos din pat la trei noaptea – hotelul se închide la miezul nopții, iar eu mi-am uitat codul de intrare. E un tânăr cu înfățişare famelică, probabil un universitar care-şi petrece nopțile veghind somnul altora pentru a-şi putea plăti studiile. Îmi deschide lipsit de orice chef, caută cheia camerei mele şi n-o găseşte nicăieri.

— Sunteți sigur că ați lăsat-o la recepție înainte de a ieşi?

— De ce să mă încarc cu grija unei chei?

Se vâră iar în spatele biroului de la recepție, scotoceşte

printre hârțoagele şi revistele ilustrate care zac peste

tot în jurul unui telefon cu fax şi al unui xerox, se ridică, îngaimă:

— E ciudat.

Stă pe gânduri ca să-şi aducă aminte unde stau dublurile cheilor, nu izbuteşte să se trezească de tot.

— Ați căutat prin buzunare, domnule?

— Îți spun că nu e la mine, zic eu ducându-mi mâna la buzunar.

Brațul îmi înlemneşte: cheia e în buzunarul meu. O scot cu un gest jenat. Paznicul de noapte îşi reține un suspin, vizibil oripilat. Lasă să treacă de la sine şi-mi urează noapte bună.

Liftul era în pană, urc pe o scară îngustă până la etajul cinci pentru a-mi da apoi seama că aveam camera la trei, apoi mă întorc.

Nu aprind lumina în încăpere.

Mă dezbrac, mă întind pe pat fără să dau la o parte aşternuturile, fixez tavanul care, treptat, mă aspiră într-un hău negru.

Începând cu a cincea zi, îmi dau seama că mintea mă lasă încetul cu încetul. Reflexele o iau înaintea intențiilor,

stângăciile mele le agravează. Ziua, stau zăvorât în cameră, ghemuit pe scaun sau întins pe pat, cu ochii daţi peste cap de parcă aş încerca să-mi prind de-a-ndoaselea gândurile ascunse, căci idei ciudate mă hărţuiesc necontenit – mă gândesc să las vânzarea vilei pe seama unei agenţii imobiliare, să fac o cruce peste trecut şi să mă exilez în Europa sau în Statele Unite... Noaptea, ies ca o pasăre de pradă să iau la rând tripourile rău famate, sigur fiind, în acele locuri unde n-am mai pus niciodată până atunci piciorul, că n-am să nimeresc peste vreo cunoştinţă sau peste vreun fost coleg. Penumbra din acele baruri îmbâcsite de fum şi de efluvii râncede îmi

insuflă un straniu sentiment de invizibilitate. În pofida unei promiscuităţi bazate pe beţivi scandalagii şi pe femei cu priviri seducătoare, nimeni nu-mi dă atenţie. Mă aşez la o masă într-un ungher, unde fetele ameţite de băutură nu se încumetă, şi trag liniştit la măsea până ce mi se spune că s-a făcut ora de închidere. Plec atunci să trag un somn după beţie în acelaşi parc, pe aceeaşi bancă, şi nu mă întorc la hotel decât în zori.

Apoi, într-o braserie, totul îmi scapă de sub control. Mânia, pe care o simţeam crescând în mine de zile întregi,

dă până la urmă pe dinafară. Nu mă aşteptam la aşa ceva. Cu susceptibilitatea mea exacerbată/ştiam că, mai devreme sau mai târziu, am s-o dau în bară. Deja vorbele mele se voiau a fi brutale, replicile expeditive;
nu aveam răbdare, reacționam foarte urât când vreo privire zăbovea asupra mea. Fără nicio îndoială, deveneam un alt om, imprevizibil şi fascinant totodată. Dar în seara aia, la braserie, m-am întrecut pe mine însumi. Mai întâi, nu mi-a plăcut locul unde am fost instalat. Voiam un loc discret, dar nu mai erau locuri disponibile. Am bombănit, apoi am cedat. După aia, chelnerița îmi spune că nu mai aveau ficat la grătar. Pare sinceră, totuşi zâmbetul ei îmi displace.

— Vreau ficat la grătar, mă încăpățânez eu.

— Îmi pare rău, nu mai avem.

— Nu e treaba mea. Am citit pe meniul afişat afară că serviți ficat la grătar şi pentru asta am intrat, nu pentru altceva.

Strigătele mele întrerup clinchetul furculițelor. Clienții se întorc spre mine.

— Ce-aveți de mă priviți aşa? le urlu eu.

Gerantul apare imediat. Face uz de tot farmecul lui profesional pentru a mă calma; curtoazia lui de fațadă

Îmi dezlănțuie toți demonii. Pretind să mi se aducă pe dată ficat la grătar. Un val de indignare se face auzit în sală. Cineva sugerează pe şleau să fiu dat afară. E un domn de o anumită vârstă cu înfățişare de polițist sau de militar în civil. Îl invit să mă dea el însuşi afară. Ac
ceptă cu plăcere şi mă apucă de gât. Chelnerița şi gerantul se opun brutei. Un scaun se răstoarnă cu zgomot, apoi alte zgomote de mobile se alătură invectivelor. Apare şi poliția. Ofițer e o doamnă blondă cu piept bogat, cu un nas grotesc şi ochi arzători. Bruta îi explică în ce fel a degenerat situația. Declarațiile îi sunt întărite de mărturia chelneriței şi de cele ale unei bune părți din clientelă. Doamna în uniformă mă scoate în stradă, cere să-mi vadă actele. Refuz să i le înfățişez.

— E complet beat, bombăne un agent.

— Îl luăm pe sus, decide ofițerul.

Sunt împins într-o maşină şi sunt dus la secția de poliție cea mai apropiată. Acolo sunt silit să dau la iveală actele, să-mi golesc buzunarele şi sunt închis într-o celulă unde doi bețivi sforăie de mama focului.

Un ceas mai târziu, vine să mă ia un agent. Mă duce să-mi recuperez lucrurile personale de la un ghişeu şi mă conduce apoi în holul de primire. Naveed Ronnen e acolo,

sprijinit de birou, cu o mutră lungă.

— Ia te uită, geniul meu cel bun, strig eu, dezagreabil.

Naveed îi face semn cu capul agentului să plece.

— Cum de-ai ştiut că am ajuns la pârnaie? Ți-ai pus băieții pe urmele mele, sau cum altfel?

— Nimic din toate astea, Amin, zice el cu voce obosită. Mă simt uşurat că te văd pe picioarele tale. Mă aşteptam la mai rău.

— Ca de pildă la ce?

— O răpire sau o sinucidere. Te caut de zile şi nopți întregi. De îndată ce Kim m-a înştiințat de dispariția ta, am transmis semnalmentele şi legăturile tale de rudenie la secțiile de poliție şi la serviciile spitaliceşti. Unde naiba ai fost?

— N-are importanță... Pot pleca? îl întreb pe ofițerul de poliție de la birou.

— Sunteți liber, domnule Jaafari.

— Mulțumesc.

Un vânt cald mătură strada. Doi polițişti stau de vorbă la o țigară, unul rezemat de zidul comisariatului, celălalt aşezat pe scărița unei dube de poliție.

Maşina lui Naveed e parcată lângă trotuarul din față, cu

farurile de poziție aprinse.

— Unde te duci aşa? mă întreabă el.

— Să-mi dezmorțesc picioarele.

— E târziu. Nu vrei să te duc acasă?

— Hotelul unde stau nu e departe...

— Cum aşa, hotelul? Nu mai nimereşti drumul spre casă?

— Mă simt foarte bine la hotel.

Naveed îşi trece o mână peste obraji, năuc.

— Unde e hotelul ăsta?

— Am să iau un taxi.

— Nu vrei să te însoțesc?

— Nu merită osteneala. Şi apoi, am nevoie să fiu singur.

— Să înțeleg cumva că...

— Nu e nimic de înțeles, i-o retez eu. Am nevoie să fiu singur, şi cu asta, basta. E totuşi limpede.

Naveed mă ajunge din urmă la colțul străzii. E nevoit să mă depăşească pentru a se aşeza de-a curmezişul drumului.

— Nu e bine ce faci, Amin, te asigur. Dacă ai vedea în ce hal ai ajuns...

— Fac oare ceva rău? Spune-mi unde greşesc?... Colegii tăi au fost infecți, dacă vrei să ştii. Sunt nişte rasişti.

De început, a început celălalt, dar eu sunt cel care are

mutra potrivită. Nu sunt de condamnat doar pentru că ies dintr-un comisariat de poliție. Am văzut destule pentru seara asta. Acum nu vreau decât să mă întorc la hotel. Doar nu-ți cer luna de pe cer, ce dracu! Ce e rău că vreau să fiu singur?

— Nu e niciun rău, spune Naveed, punându-mi mâna în piept ca să mă împiedice să înaintez. Numai că îți poți face rău izolându-te. Haide, trebuie să-ți vii în fire. Eşti pe cale să-ți pierzi mințile. Şi greşeşti crezând că eşti singur. Ai încă prieteni pe care te poți bizui.

— Mă pot bizui pe tine?

Întrebarea mea îl surprinde, îşi desface brațele şi spune:

— Desigur.

Îl privesc. Ochii lui nu se feresc, doar un muşchi îi tresare în partea de sus a pomeților.

— Vreau să trec de cealaltă parte a oglinzii, mormăi eu, de cealaltă parte a Zidului.

Se încruntă, se apleacă spre a se uita la mine mai de aproape.

— În Palestina?

— Da.

Face o mică strâmbătură, se întoarce spre cei doi polițişti care ne observă pe furiş.

— Credeam că ai rezolvat problema asta.

— Aşa credeam şi eu.

— Şi ce te-a făcut să revii?

— Să zicem că e o chestiune de onoare.

— A ta e intactă, Amin. Nu ne facem noi vinovați de nedreptatea care ni se face, ci doar de nedreptatea pe care noi o facem.

— Cam greu de înghițit hapul ăsta.

— Nu eşti obligat.

— Aici te înşeli.

Naveed îşi cuprinde bărbia între degetul mare şi arătător, cu sprâncenele încruntate. Nu mă vede deloc bine în Palestina, în starea mea depresivă, aşa că încearcă să găsească un mijloc mai subtil de a mă face să mă răzgândesc.

— N-ar fi o idee bună, zice el, rămas fără argumente.

— N-am altele.

— Unde vrei să te duci mai precis?

— La Janin.

— Oraşul e în stare de asediu, mă previne el.

— Şi eu sunt la fel... Nu mi-ai răspuns la întrebare. Mă pot bizui pe tine?

— Presupun că nimic nu te va face să asculți de vocea rațiunii.

— Ce înseamnă rațiunea?... Mă pot bizui pe tine, da sau nu?

E jenat şi îndurerat totodată.

Scotocesc prin buzunare, dau de un pachet de țigări mototolit, scot una şi o duc la gură. Îmi dau seama că nu mai am bricheta.

— N-am foc, se scuză Naveed. Ar trebui să te opreşti din fumat.

— Mă pot bizui pe tine?

— Nu văd cum. Te duci pe un teritoriu minat unde eu nu exercit nicio putere şi unde şansa mea nu mai înseamnă nimic. Nu ştiu ce cauți să dovedeşti. Nu e nimic pentru tine acolo. Se trage de peste tot, iar gloanțele

pierdute provoacă mai multe stricăciuni decât bătăliile puse la punct. Te previn, Bethleemul poate fi considerat o stațiune balneară față de Janin.

Îşi dă seama de gafă, încearcă s-o dreagă – e prea târziu. Ultima lui frază explodează în mine ca o petardă.

Mărul lui Adam mă izbeşte sec în gâtlej când îl încolțesc:

— Kim mi-a făgăduit să nu spună nimic, şi şi-a ținut

întotdeauna cuvântul. Dacă nu ea e cea care a vorbit, cum de ştii că am fost la Bethleem?

Naveed e doar necăjit. Chipul lui nu trădează nicio cedare lăuntrică.

— Ce-ai fi făcut în locul meu? spune el exasperat. Soția celui mai bun prieten al meu e o atentatoare sinucigaşă. Ne-a luat pe toți pe nepregătite, pe soț, pe vecini, pe rude. Voiai să ştii cum şi de ce? E dreptul tău. Dar e şi datoria mea.

Nu-mi revin.

Sunt năuc.

— Ia te uită! zic.

Naveed încearcă să se apropie de mine. Ridic ambele mâini ca să-l implor să rămână unde e, o iau pe prima stradă şi mă afund în noapte.

14

a Janin, rațiunea pare să fi dat chix şi să fi re

nunțat la orice încercare de a mai putea fi vre

& J odată ce a fost, regăsindu-şi zâmbetul. Pe aici, nimeni nu zâmbeşte. Buna dispoziție de odinioară a ridicat pânzele şi a şters-o de când lințoliile şi stindardele au vântul în pupă.

— Şi încă n-ai văzut nimic, spune Jamil ca şi cum mi-ar citi gândurile. Înfernul este o mângâiere față de ce se petrece aici.

Cu toate astea, am văzut destule lucruri de când am trecut de cealaltă parte a Zidului: cătunele în stare de asediu; puncte de control la fiecare drum de legătură între şosele; drumuri jalonate de maşini carbonizate, mitraliate de drone*; cohorte de damnați care-şi aşteaptă rândul pentru a fi controlați, îmbrânciți şi adesea trimişi îndărăt; simpli soldați încă imberbi care-şi pierd răbdarea şi care împart lovituri fără deosebire; femei care protestează neavând, pentru a se opune loviturilor date

cu patul puştii, decât mâinile goale învinețite; jeepurile brăzdând câmpiile, altele escortându-i pe coloniştii evrei care se duc la locurile lor de muncă aşa cum s-ar duce pe un teren minat...

— Cu o săptămână în urmă, adaugă Jamil, era sfârşitul lumii. Ai mai văzut până acum tancuri ripostând la praştii, Amin? Ei bine, la Janin, tancurile au deschis focul asupra unor puştani care le azvârleau pietre. Goliath îl călca în picioare pe David la fiecare colț de stradă.

Eram departe de a bănui că starea de descompunere era

atât de avansată, că speranțele erau atât de lipsite de orice bază. Nu ignoram nimic din animozitățile care alterau mentalitățile atât de-o parte, cât şi de cealaltă, din încăpățânarea pe care o afişau beligeranții, refuzând să se înțeleagă şi neascultându-şi decât ranchiuna ucigaşă; dar faptul că vedeam intolerabilul cu propriii mei ochi mă traumatiza. La Tel-Aviv eram pe o altă planetă. Ochelarii mei de cal îmi ascundeau esențialul dramei care îmi mistuie țara; onorurile care mi se aduceau ocultau conținutul veritabil al ororilor pe cale să transforme țara binecuvântată de Dumnezeu într-un loc al mizeriei de nedescâlcit, unde valorile fondatoare ale Umanului zac, cu măruntaiele revărsate, unde tămâia miroase urât precum promisiunile care sunt mai apoi reziliate, unde fantoma profeților îşi acoperă fața la fiecare rugăciune care se pierde în țăcănitul chiulaselor şi în strigătele de somație.

— Nu putem merge mai departe, mă previne Jamil.
Suntem practic pe linia de demarcație. De la curtea aia interioară demolată din stânga, începe locul de tir.

Îmi arată o grămadă de pietre înnegrite.

— Doi trădători au fost executați de Jihadul islamic, vinerea trecută. Trupurile lor au fost expuse aici. Erau

umflate ca nişte baloane.

Mă uit în jurul meu. Cartierul pare a fi evacuat. Doar o echipă a unei televiziuni străine filmează dărâmăturile, sub paza apropiată a ghizilor înarmați. O maşină 4x4
se iveşte nu ştiu de unde, înțesată de automate kalaşnikov, se năpusteşte drept înainte şi se face nevăzută la o cotitură într-un oribil scrâşnet de pneuri; norul de praf pe care-l lasă în urmă se împrăştie extrem de încet.

Se aud împuşcături răsunând nu departe, apoi e iarăşi linişte, o linişte plată, frustrantă.

Jamil dă îndărăt până la o piațetă rotundă, scrutează o stradă tăcută, ia în considerație alternativele posibile şi decide să nu ne asumăm riscuri inutile.

— Nu e semn bun, zice el, nu e deloc semn bun. Nu văd milițieni din brigăzile al-Aqsa. De obicei, sunt mereu trei-patru pe aici ca să ne ghideze. Dacă nu e nimeni, înseamnă că e o capcană pe aici, pe undeva.

— Unde locuieşte fratele tău?

— La câțiva metri mai încolo de moschee. Vezi acoperişurile dezmembrate din dreapta, e chiar în spatele lor. Dar ca să ajungem acolo, trebuie să străbatem cartierul, iar locul e infestat de trăgători izolați. Ce-a fost mai greu a trecut, dar continuă să fie periculos. Soldații lui

Sharon ocupă o bună parte din oraş şi închid principalele căi de acces. Nu ne vor lăsa nici măcar să ne apropiem din cauza vehiculelor capcană. Cât despre membrii miliţiilor noastre, sunt foarte nervoşi şi obişnuiesc să tragă înainte de a cere actele. Am ales o zi proastă pentru vizita la Khalil.

— Ce propui?

Jamil îşi trece vârful limbii peste buzele vinete.

— Nu ştiu. N-am prevăzut chestia asta.

Facem cale-ntoarsă până la piaţeta rotundă, ne intersectăm cu două maşini ale Crucii Roşii, le urmăm de la distanţă. Un obuz explodează în depărtare, apoi un al doilea. În văzduhul încărcat de praf, vâjâie o pereche de elicoptere, cu proiectilele gata de lansare. Noi înaintăm, cu precauţii, în urma celor două ambulanţe.

Grupuri întregi de case au fost rase de tancuri şi buldozere, când nu au fost spulberate cu dinamită. În locul lor au rămas îngrozitoare maidane încărcate de grămezi de dărâmături şi de fiare vechi contorsionate, printre care colonii de şobolani şi-au stabilit tabăra aşteptând să-şi consolideze imperiul. Şirurile de ruine mai povestesc şi despre străzile de odinioară reduse acum la tăcere şi care-şi înalţă faţadele estropiate în văzul lumii, purtând graffiţi-uri

mai incisive decât crăpăturile. Şi pretutindeni, ocolind printre gunoaie, în mijlocul carcaselor de maşini sfărâmate de tancuri, printre gardurile ciuruite de şarje de mitraliere, în scuarurile neîngrijite – pretutindeni, sentimentul retrăirii ororilor pe care le credeam abolite, având în plus cvasicertitudinea că vechii demoni au devenit atât de apropiați, încât niciun posedat n-ar vrea să se descotorosească de ei.

Cele două ambulanțe ajung la o tabără populată de spectre cu priviri rătăcite.

— Cei rămaşi teferi, îmi explică Jamil. Casele distruse au fost ale lor. Acum îşi caută refugiul aici.

Nu spun nimic; sunt înspăimântat. Mâna îmi tremură când apucă pachetul de țigări.

— Îmi dai şi mie una?

Cele două ambulanțe se opresc în fața unei clădiri unde se agită nişte mame, cu plozii strânşi ciorchine în

! urul fustelor. Şoferii sar jos, deschid portierele dând la voală provizii pe care încep să le distribuie pe rând, dând naştere unei mici îmbulzeli.

Jamil izbuteşte să o ia pe nişte scurtături, făcând «cale-ntoarsă de fiecare dată când o împuşcătură sau o

siluetă suspectă ne fac să înghețăm.

Ajungem în sfârşit în cartierele relativ cruțate. Milițieni în uniforme militare şi alții cu cagule se agită frenetic. Jamil îmi spune că trebuie să lăsăm maşina într-un garaj şi că de acolo nu ne vom mai putea bizui decât pe picioarele noastre zdravene.

Urcăm pe interminabile ulicioare forfotind de oameni furioşi până să întrezărim coliba lui Khalil.

Jamil bate la uşă de mai multe ori; niciun răspuns.

Un vecin ne spune că şi Khalil şi familia sa au plecat, cu câteva ore în urmă, spre Nablus.

— Ce ghinion! exclamă Jamil. A spus cumva unde, la Nablus?

— N-a lăsat informații... Ştia că urmează să vii?

— N-am putut să dau de el! spune Jamil, furios că a făcut tot drumul pentru nimic. Janin e izolat de restul lumii... Pot să ştiu de ce a plecat spre Nablus?

— Păi, a plecat, şi cu asta basta. Ce-ai vrea să facă aici? N-avem apă curentă, n-avem electricitate; nu mai e nimic de mâncare şi nu izbutim să închidem ochii nici ziua, nici noaptea. Eu unul, dacă aş fi avut pe undeva o rudă în stare să se ocupe de mine, aş fi făcut acelaşi lucru.

Jamil îmi mai cere o țigară.

— Ce ghinion! bombăne el. Nu cunosc pe nimeni la Nablus.

Vecinul ne invită să intrăm în casa lui să ne odihnim.

— Nu, mulțumesc, îi spun. Suntem grăbiți.

Jamil încearcă să reflecteze, dar decepția îi deformează gândurile. Se așază pe vine în fața ușii fratelui său, trage nervos din țigară, cu maxilarele crispate.

Se ridică dintr-un salt.

— Ce facem? zice. Eu nu pot sta să pierd vremea pe aici. Trebuie să mă întorc la Ramallah să înapoiez mașina proprietarului.

Sunt şi eu necăjit. Khalil era unicul meu reper. Potrivit ultimelor informații, Adel era găzduit în casa acestuia. Nădăjduiam să mă ducă până la el.

Suntem veri, Khalil, Jamil şi cu mine. Nu-l cunosc bine pe primul, care e cu zece ani mai mare decât mine, dar, când eram adolescenți, eram foarte apropiați, Jamil şi cu mine. Nu ne prea vedeam în ultima vreme, din cauza incompatibilității profesiilor noastre, eu chirurg la Tel-Aviv, iar el transportator la Ramallah, dar când i se întâmplă să se afle în trecere în zona unde locuiesc, Jamil nu scapă prilejul de a da o fugă până la mine acasă.

E un tată de familie cumsecade, afectuos şi dezinteresat. Mă stimează şi păstrează din complicitățile noastre de odinioară o nedezmințită afecțiune. Când i-am anunțat vizita mea, i-a cerut pe dată un concediu patronului său pentru a se ocupa de mine. Ştie de Sihem. Yasser i-a povestit despre şederea mea tumultuoasă la Bethleem şi i-a împărtăşit bănuielile care apasă asupra mea privind eventuala mea manipulare de către serviciile israeliene. Jamil nici n-a vrut să audă. M-a amenințat că nu-mi va mai vorbi niciodată dacă mă duc să mă instalez la altcineva acasă.

Am petrecut două nopți la Ramallah din pricina maşinii pe care un mecanic n-a reuşit s-o repare. Jamil a fost nevoit să facă apel la un alt văr pentru ca acesta să ne împrumute maşina sa, făgăduindu-i să i-o aducă înainte

de căderea serii. Socotea să mă lase acasă la fratele lui. Khalil, şi să se întoarcă imediat apoi.

— Există pe aici vreun hotel? îl întreb pe vecin.

— Desigur, dar cu toți ziariştii care se perindă pe aici, sunt pline. Dacă vrei să-l aştepți pe Khalil la mine acasă, nu mă deranjezi. Există mereu un pat disponibil la cel care e un bun credincios.

— Mulțumesc, îi spun, am să mă descurc.

Găsim o cameră liberă într-un soi de han, nu departe de casa lui Khalil. Omul de la recepție mă roagă să plătesc în avans înainte de a mă însoți la etajul doi ca să-mi arate o chichineață mobilată cu un pat prin care ies arcurile, o noptieră rudimentară şi un scaun metalic, îmi indică toaleta la capătul culoarului, o ieşire în caz de pericol utilă în orice situație, după care mă lasă în plata Domnului. Jamil a rămas în sala de aşteptare, îmi las sacul de voiaj pe scaun şi deschid fereastra care dă spre centrul oraşului. Foarte departe, bande de copii atacă cu pietre tancurile israeliene dispersându-se apoi sub tirul soldaților; bombele lacrimogene îşi deversează fumul albicios peste ulicioarele saturate de praf; o înghesuială se produce în jurul unui corp care tocmai a fost secerat... închid la loc fereastra şi mă duc după Jamil la parter. Doi ziarişti într-o ținută şleampătă dorm pe o canapea, cu echipamentul în neorânduială în jurul lor. Recepționerul ne informează că există un băruleț în fund, pe dreapta, dacă vrem să bem ceva sau să luăm o gustare. Jamil îmi cere permisiunea de a se întoarce la Ramallah.

— Am să trec din nou pe la Khalil pe acasă şi am să las vecinului adresa hotelului unde te va putea contacta de

îndată ce se va întoarce fratele meu.

— Foarte bine. Nu voi părăsi hotelul. De altfel, nu văd unde ți-ai putea dezmorți picioarele pe aici.

— Ai dreptate, stai liniştit în camera ta până ce vor veni să te caute. Khalil se va întoarce cu siguranță astăzi, sau cel mai târziu mâine. Nu lasă niciodată casa fără nimeni înăuntru.

Mă strânge la piept.

— Fără imprudențe, Amin.

După plecarea lui Jamil, mă duc la bar să fumez câteva țigări la o ceaşcă de cafea. Nişte adolescenți înarmați, cu capul înfăşurat într-o eşarfă verde şi cu pieptul acoperit de veste antiglonț, vin aici la rândul lor. Se instalează într-un colț unde vine după ei o echipă de la o televiziune franceză. Cel mai tânăr dintre aceşti membri ai miliției populare vine să-mi explice că e vorba despre un interviu şi mă invită amabil s-o iau din loc.

Mă urc în cameră şi deschid din nou fereastra spre luptele care se dau de către cei doi adversari față-n față.

Mi se strânge inima la spectacolul ce mi se oferă... Janin... Era oraşul mare al copilăriei mele. Pământurile tribale aflându-se la vreo treizeci de kilometri de aici, îl însoțeam

adesea pe tata când mergea în oraş ca să-şi ofere spre vânzare pânzele unor dubioşi negustori de artă.
La vremea aceea, Janin mi se părea la fel de misterios ca Babilonul, şi-mi plăcea să cred că rogojinile lui erau covoare zburătoare. Apoi, când pubertatea m-a făcut mai atent la unduirile din şolduri ale femeilor, am învățat să mă duc acolo singur ca un adult. Janin era oraşul visat al îngerilor dezgheţaţi, cu manierele lui de târg important care maimuțărea marile oraşe, cu gloata lui necontenită care amintea de bazare în zilele de Ramadan, cu prăvăliile cu înfățişare de peşteri ale lui Aii Baba unde

flecuştețele se străduiau să minimalizeze umbra penuriilor diverse, cu ulicioarele încărcate de parfumuri pe unde ştrengarii te duceau cu gândul la nişte prinţi desculţi; dar mai era şi latura pitorească, aceea care îi fascina pe pelerini într-o viaţă anterioară, mirosul de pâine pe care nu l-am mai regăsit nicăieri altundeva şi bonomia întotdeauna vioaie în pofida atâtor nenorociri...
Unde sunt acum acele mici tuşe care constituiau farmecul şi marca oraşului, care făceau ca pudoarea fetelor să fie la fel de mortală ca neruşinarea lor, iar bătrânii să fie venerabili în ciuda caracterului lor imposibil? Domnia absurdului a

distrus până şi bucuriile copiilor. Totul s-a năruit într-un cenuşiu nesănătos. Te-ai putea crede într-o colț uitat al limburilor infernului, bântuit de suflete moleşite, de ființe zdrobite, pe jumătate spectre, pe jumătate damnate, prinşi în lanțul vicisitudinilor ca nişte musculițe într-o dâră de clei, cu faciesul descompus, cu ochi dați peste cap, cu privirea întoarsă spre beznă, atât de nefericiți încât nici măcar soarele puternic de la As-Samirah nu izbuteşte să-i lumineze.

Janin nu mai e decât un oraş sinistrat, un imens loc distrus; nu spune nimic interesant şi pare la fel de insondabil ca zâmbetul martirilor săi ale căror portrete sunt afişate la fiecare colț de stradă. Desfigurat de multiplele incursiuni ale armatei israeliene, rând pe rând țintuit la stâlpul infamiei şi readus la viață spre a face ca plăcerea să dureze, el zace în blestemul lui, ajuns la capătul puterilor şi rămas fără incantații...

Cineva bate la uşă.

Mă trezesc. Camera e cufundată în întuneric. Ceasul meu arată ora 6 după-amiază.

— Domnule Jaafari, aveți o vizită, mi se anunță prin uşă.

Un băiat mă aşteaptă la recepție, încorsetat într-o ținută

pestriță. Trebuie să aibă cam optsprezece ani, dar încearcă să pară mai vârstnic. Chipul lui cu trăsături fine e brăzdat de firişoare de păr în dezordine pe care încearcă să le treacă drept barbă.

— Mă cheamă Abu Damar, se prezintă el cu gravitate. E numele meu de război. Sunt om de încredere. Khalil mă trimite să te duc la el.

Mă strânge la piept în felul mujahedinilor.

Îl urmez printr-un cartier în stare de efervescență în care trotuarele dispar sub straturi de moloz. Locurile au fost probabil recent evacuate de trupele israeliene, căci şoseaua surpată păstrează încă urmele muşcăturilor maşinilor cu şenile, ca un om supus la chinuri care poartă urmele proaspete ale calvarului îndurat. Un stol de țânci ne prinde din urmă cu un zgomot de cavalcadă şi se pierde pe o ulicioară vociferând.

Călăuza mea merge prea repede pentru mine; e silit să se oprească, din când în când, ca să mă aştepte.

— Nu e ăsta drumul, îi semnalez eu.

— Se face în curând întuneric, îmi explică el. Unele sectoare sunt interzise seara. Ca să nu fie neînțelegeri.
Suntem foarte disciplinați, aici, la Janin. Instrucțiunile sunt strict respectate. Altfel, nu am rezista.

Se întoarce spre mine şi adaugă:

— Atât timp cât eşti cu mine, nu rişti nimic. Aici e sectorul meu. Peste un an-doi, eu îl voi comanda.

Ajungem într-o fundătură lipsită de lumină. O siluetă înarmată stă de gardă în faţa unei portiţe. Băiatul mă împinge spre santinelă.

— E doctorul nostru, spune el, mândru că şi-a îndeplinit misiunea.

— Foarte bine/băiete, spune santinela. Acum te întorci la tine acasă şi uiţi de noi.

Băiatul e cam descumpănit de tonul fără echivoc al santinelei. Ne salută şi se grăbeşte să se facă nevăzut în întuneric.

Omul de gardă mă roagă să-l urmez într-o curte interioară unde doi soldaţi din miliţii îşi curăţă armele la lumina unei lanterne. Un bărbat înalt cu bustul strâns într-o haină de paraşutist stă pe pragul unei săli pline de paturi de campanie şi de saci de dormit.

E şeful. Cu chipul pătat şi ochii arzători, nu pare încântat să mă vadă.

— Vrei să te răzbuni, doctore? mă întreabă el direct.

Simţindu-mă bruscat, am nevoie de ceva timp ca să-mi

revin.

— Ce-ai spus?

— Ai auzit foarte bine, îmi replică el introducându-mă într-o încăpere ascunsă. Te trimite Shin Beth să dai cu piciorul în muşuroi ca să ne faci să ieşim din găurile noastre şi să ne laşi în voia dronelor.

— Fals.

— Gura, mă amenință el, catapultându-mă într-un perete. Stăm cu ochii pe ține de o bună bucată de timp. Trecerea ta prin Bethleem a fost foarte remarcată. Ce vrei de fapt? Să ți se taie beregata într-un şanț sau să fii spânzurat în piață?

Omul îmi inspiră dintr-odată o spaimă cumplită.

Îmi înfige țeava pistolului în şold şi mă sileşte să îngenunchez. Un milițian, pe care nu l-am văzut intrând, îmi trage mâinile la spate şi îmi pune cătuşe, fără urmă de brutalitate, ca şi cum ar fi vorba de un exercițiu. Sunt atât de surprins de felul cum evoluează lucrurile şi de

uşurința cu care am căzut în capcană încât îmi vine greu să cred ce mi se întâmplă.

Omul se aşază pe vine ca să se uite la mine de aproape:

— Terminus, doctore. Toată lumea coboară. N-ar fi trebuit

să împingi lucrurile până aici, pentru că, aici, noi n-avem răbdare cu ticăloşii şi nu le dăm voie să ne otrăvească existența.

— Am venit să-l văd pe Khalil. E vărul meu.

— Khalil a şters-o de cum a aflat de vizita ta. Doar nu e nebun. Îți dai seama de scandalul pe care l-ai provocat la Bethleem? Din cauza ta, imamul de la Moscheea cea
Mare a fost silit să se mute. Suntem constrânşi să ne amânăm toate operațiunile acolo, ca să vedem dacă nu cumva rețelele noastre au fost localizate. Nu ştiu de ce a acceptat Abu Mukaum să te întâlnească, dar a fost o inițiativă greşită. Şi el şi-a schimbat de atunci locul. Iar acum vii la Janin ca s-o iei aici de la capăt?

— Nu sunt manipulat.

— Ia te uită... Eşti arestat după atentatul comis de soția ta; apoi, trei zile mai târziu, eşti lăsat să pleci, uite-aşa, fără să fii urmărit şi fără niciun proces. Doar că nu ți-au cerut scuze pentru neplăcerile provocate. Pentru ce oare?
Pentru ochii tăi frumoşi? Să admitem că aşa e, am fi aproape ispitiți s-o credem, numai că până acum n-am mai avut de-a face cu aşa ceva. Niciodată vreun ostatic al serviciului Shin Beth n-a fost eliberat fără să-şi fi vândut sufletul diavolului.

— Vă înşelaţi...

Mă apucă de maxilare şi apasă ca să mă ţină cu gura deschisă.

— Domnul doctor e supărat pe noi. Soţia sa a murit din cauza noastră. Se simţea atât de bine în colivia ei

aurită, nu e aşa? Mânca bine, dormea bine, se distra bine.

Nu ducea lipsă de nimic. Şi iată că o bandă de descreieraţi o îndepărtează de la fericirea ei pentru a o trimite —

cum ziceai? la moarte. Domnul doctor trăieşte în vecinătatea unui război, numai că nu vrea să audă vorbindu-se despre el. Crede că nici soţia lui nu trebuie să se preocupe de război... Ei bine, domnul doctor greşeşte.

— Mi-au dat drumul pentru că nu aveam niciun amestec în atentat. Nu m-a recrutat nimeni. Vreau doar să înţeleg ce s-a petrecut. Pentru asta îl caut pe Adel.

— Totuşi, lucrurile sunt clare. Suntem în război. De-o parte sunt cei care au pus mâna pe arme; de partea cealaltă, cei care nu fac nimic. Mai sunt şi alţii care-şi fac învârtelile în numele Cauzei. Asta e viaţa. Dar atât timp cât fiecare îşi vede de treburile lui, nu e grav. Dificultatea începe atunci când cei care huzuresc vin să le facă morală acelora

care trăiesc în rahat până la gât... Soția ta îşi alesese tabăra. Fericirea pe care tu i-o propuneai mirosea a putred. Îi era silă de ea, pricepi? N-o voia. Se săturase să zacă să se bronzeze la soare în vreme ce norodul ei zăcea sub jugul sionist. Trebuie să-ți fac un desen ca să pricepi sau tu eşti cel care refuză să privească realitatea în față?

Se scoală, tremurând de furie, mă împinge cu genunchiul la perete şi iese încuind de două ori uşa în urma lui.

Câteva ceasuri mai târziu, cu căluş la gură şi legat la ochi, sunt aruncat în portbagajul unei maşini. Pentru mine, asta înseamnă sfârşitul. Mă vor duce pe un maidan şi mă vor executa. Dar, ceea ce mă deranjează este docilitatea cu care mă las în voia lor. Poate că un miel s-ar fi apărat mai bine. Închizându-se peste mine, capacul portbagajului mi-a confiscat bruma de stimă pe care

o pretindeam pentru persoana mea şi, totodată, m-a sustras restului lumii. Tot drumul parcurs, întreaga mea carieră mirobolantă, doar ca să sfârşesc în portbagajul unei maşini ca o boccea oarecare! Cum am putut cădea atât de jos? Cum am putut tolera să fiu tratat în modul ăsta fără să ridic un deget? Un sentiment de furie neputincioasă mă trimite departe, în trecut. Îmi amintesc de o dimineață în

care, ducându-mă cu şareta la unul dintre acei dentişti improvizaţi smulgători de dinţi, bunicul alunecase într-un hârtop şi răsturnase un catârgiu. Acesta se ridicase şi-l bodogănise pe bunicul cum îi venise la gură. Mă aşteptam să-l văd pe bătrânul patriarh înfuriindu-se la rândul lui, cuprins de acea furie care-i făcea pe recalcitranţii tribului să tremure, şi nu mică mi-a fost supărarea când mi-am dat seama că acela care pentru mine era ca un centaur, fiinţa pe care într-atât o stimam că aproape că o confundam cu o divinitate, se mulţumea acum să se piardă în scuze şi să-şi adune fesul pe care celălalt i-l smulgea din mână aruncându-l pe jos. Eram atât de trist, încât caria mea a încetat să mă mai doară.

Aveam vreo şapte-opt ani. Nu voiam să cred că bunicul ar putea accepta să fie umilit în felul ăsta. Îndignat şi neputincios, mă simţeam înjosit tot mai mult cu fiecare strigăt al catârgiului. Nu puteam face altceva decât să mă uit la idolul meu cum piere, aşa cum un căpitan îşi priveşte vaporul scufundându-se... Exact aceeaşi durere a pus stăpânire pe mine în clipa în care capacul portbagajului maşinii parcă m-a şters. Mi-e atât de ruşine că sufăr atâtea afronturi fără să mă clintesc, încât soarta care mă aşteaptă mă lasă complet rece; nu mai însemn nimic.

15

S

unt închis într-o pivniță opacă, fără ferestruică şi fără lumină.

— Nu e chiar ceea ce s-ar numi un hotel de cinci stele, îmi spune tipul cu haină de paraşutist, dar serviciul e impecabil. Nu încerca s-o faci pe şmecherul, n-ai nicio şansă să ieşi de aici. Dacă ar fi doar după mine, acum ai mirosi deja urât. Din păcate, țin de o ierarhie care nu împărtăşeşte întotdeauna stările mele sufleteşti.

A fost cât pe ce să mi se oprească inima în piept când a trântit uşa în urma lui.

Mă strâng ghemuit în jurul genunchilor şi nu mai mişc.

A doua zi, tipii vin după mine. Cu cătuşe la mâini, cu capul vârât într-un sac şi cu un căluş în gură, iată-mă din nou în portbagajul unei maşini. După un drum lung plin de hârtoape, sunt azvârlit jos. Sunt pus să stau în genunchi şi mi se scoate sacul. Primul lucru care îmi sare în ochi e un pietroi mânjit de cheaguri de sânge şi ciuruit de urme de gloanțe. Moartea, în locul acela, duhneşte tare. Probabil că au fost destui oameni executați aici.

Cineva îmi pune țeava unei puşti la tâmplă. „Ştiu că habar n-ai unde se află qaâba*, îmi spune acea persoană, dar o rugăciune e mereu bine să spunem”. Muşcătura metalului mă roade din creştet până în tălpi. Nu mi-e frică, dar totuşi tremur atât de tare, că dinții îmi clănțăne gata să se spargă. Închid ochii, fac apel la ultimele rămăşițe de demnitate şi aştept să se isprăvească odată... Ordinele răstite şi parcă scuipate dintr-un talkie-walkie mă salvează în extremis; li se dă ordin călăilor mei să amâne pe mai târziu scârboasa lor treabă şi să mă readucă la locul detenției.

Din nou beznă, numai că de data asta sunt singur pe lume, fără umbra unui paznic alături şi fără amintiri, în afară de spaima aceea grețoasă în măruntaie şi urma unei țevi de armă la tâmplă...

În ziua următoare, tipii vin iarăşi după mine. La capătul drumului, acelaşi pietroi mânjit, aceeaşi punere în scenă, aceleaşi ordine răstite şi scuipate prin walkie-talkie; înțeleg că e vorba de un vulgar simulacru de execuție, pricep că se încearcă să mă facă să clachez.

Apoi nu mai vine nimeni să mă sâcâie.

Şase zile şi şase nopți ținut închis într-o gaură de şoarece pestilențială, la voia puricilor şi a gândacilor, având drept

hrană supă rece şi chinuindu-mi vertebrele pe un pat nenorocit tare ca o piatră de mormânt!

Mă aşteptam la nişte interogatorii în forță, la nişte şedințe de tortură sau ceva de soiul ăsta; nici vorbă. Nişte adolescenți isterizați, care-şi etalează pistoalele-mitralieră ca pe trofee, sunt însărcinați să mă supravegheze. O

— Scris de asemenea Kaaba, edificiu cubic din centrul Marii Moschei de la Meca, spre care se întorc musulmanii pentru a se ruga. În peretele acestuia se află Piatra neagră adusă, potrivit Coranului, de către îngerul Gabriel lui Abraham. (N. T.)

M

singură dată, ca din întâmplare, îmi aduc ceva de mâncat, fără să-mi adreseze cuvântul, ignorându-mă trufaşi.

În a şaptea zi, un comandant, aflat sub bună escortă, îmi face o vizită în pivniță. E un bărbat tânăr, de vreo treizeci de ani, mai curând fragil, cu un chip ca o lamă de cuțit ars pe o parte, cu albul ochilor discutabil. Poartă o uniformă militară spălăcită şi un kalaşnikov de comando în bandulieră.

Aşteaptă să mă ridic în picioare, îmi strecoară revolverul lui în mână şi se trage doi paşi înapoi.

— E încărcat, doctore. Doboară-mă.

Eu pun pistolul jos.

— Doboară-mă, e dreptul tău. După asta, te vei putea întoarce acasă şi vei putea da pagina definitiv. Nimeni de aici nu se va atinge nici măcar de un fir de păr de-al tău.

Se apropie, îmi pune iarăşi revolverul în mână.

Refuz să-l iau.

— Contestator din motive de conştiinţă?

— Chirurg, îi spun.

Dă din umeri, îşi strecoară pistolul sub centiron şi îmi mărturiseşte:

— Nu ştiu dacă am reuşit, doctore, dar am vrut să trăieşti în trupul şi în mintea ta ura care ne roade. Am cerut un raport detaliat asupra ta. Se spune că eşti un om de bine, un eminent umanist şi că nu ai niciun motiv să le vrei oamenilor răul. Era aşadar greu pentru mine să mă fac înţeles fără să te sustrag rangului tău social şi fără să te târăsc în noroi. Acum, că ai atins cu vârful degetelor ticăloşiile de care reuşita ta profesională te cruţă, am o şansă să mă fac înţeles. Existenţa m-a învăţat că se poate trăi cu amor şi apă proaspătă, cu firimituri şi cu făgăduieli, dar că nu poţi niciodată

supraviețui cu totul afronturilor. Iar eu doar asta am cunoscut de când am venit pe lume. În fiecare dimineață, în fiecare seară. Doar asta am văzut toată viața mea.

Face un mic gest cu mâna. Un miliţian aruncă un sac la picioarele mele.

— Ți-am adus veşminte noi. Le-am plătit din buzunarul meu.

Nu izbutesc să-l urmăresc.

— Eşti liber, doctore. Ai cerut să-l întâlneşti pe Adel. Te aşteaptă afară, într-o maşină. Unchiul tău din partea bunicului ar dori să te primească în casa patriarhului. Dacă nu vrei să-l revezi, nu e grav. Îi vom spune că ai avut probleme care te-au reținut. Ți s-a pregătit o baie şi o cină îmbunătățită, dacă eşti de acord.

Rămân prudent, nemişcat.

Comandantul se aşază pe vine, deschide sacul şi-mi arată straiele şi o pereche de pantofi spre a-mi dovedi buna lui credință.

— Cum ai petrecut aceste şase zile, în subsolul ăsta împuțit? întreabă el ridicându-se, cu mâinile în şolduri, îndrăznesc să sper că ai învățat să urăşti. Altfel, experiența nu va fi servit la nimic. Te-am închis aici ca să guşti ura şi pofta de a o exercita. Nu te-am umilit doar de formă. Nu-mi

place să umilesc. Eu am fost umilit şi ştiu ce înseamnă asta. Toate dramele sunt posibile când amorul propriu e călcat în picioare. Mai ales când îți dai seama că nu ai mijloacele de a-ți susține demnitatea, că eşti un neputincios. Cred că cea mai bună şcoală a urii se situează în acest loc precis. Înveți cu adevărat să urăşti din clipa când devii conştient de neputința ta. E un moment tragic; cel mai atroce şi cel mai abominabil dintre toate.

Mă ia pe după umeri, arțăgos.

— Am vrut să înțelegi pentru ce am pus mâna pe arme, doctore Jaafari, pentru ce se aruncă puştanii împotriva tancurilor de parcă s-ar arunca să culeagă bomboane azvârlite, pentru ce sunt cimitirele noastre saturate, pentru ce eu vreau să mor cu arma în mână... pentru ce s-a dus soția ta să se detoneze într-un restaurant. Nu există cataclism mai mare decât umilința. E o nenorocire incomensurabilă, doctore. Îți răpeşte gustul de a mai trăi. Şi atâta timp cât zăboveşti să-ți dai sufletul, nu ai în minte decât o singură idee: cum să sfârşeşti demn după ce ai trăit mizerabil, orb şi gol?

Îşi dă seama că degetele lui mă strâng tare, îşi trage mâinile înapoi.

— Nimeni nu se alătură brigăzilor noastre de plăcere, doctore. Toți băieții pe care i-ai văzut, unii cu praştii, alții cu lansatoare de rachete, detestă războiul cum nici n-ai crede. Pentru că în fiecare zi, câte unul din ei e răpit în floarea vârstei de un tir inamic. Şi ei ar vrea să se bucure de un statut onorabil, să fie chirurgi, staruri ale muzicii, actori de cinema, să circule cu maşini frumoase şi să ronțăie lucruri nemaivăzute seară de seară. Problema e că lor li se refuză acest vis, doctore. Se încearcă să li se limiteze accesul numai la ghetouri, până ce vor ajunge să fie confundați cu acestea. De asta preferă să moară. Când visele sunt izgonite, moartea devine ultima salvare... Sihem înțelesese, doctore... Trebuie să-i respecți alegerea şi s-o laşi să se odihnească în pace.

Înainte de a se retrage, mai adaugă:

— Nu există decât două extreme în nebunia oamenilor. Clipa în care îți dai seama de neputința ta şi aceea în care devii conştient de vulnerabilitatea celorlalți. Trebuie să ne asumăm nebunia, doctore, sau s-o suportăm.

După care, se răsuceşte pe călcâie şi pleacă, cu locotenenții după el.

Rămân nemişcat în mijlocul celulei, în fața uşii larg

deschise care dă spre o curte interioară albă în lumina zilei. Razele de soare care ricoşează mi-ajung până în creier. Aud demarând mai multe maşini, apoi se lasă tăcerea. Mi se pare că visez, nu îndrăznesc să mă ciupesc ca să mă conving. Dacă e un nou simulacru?

O siluetă se profilează în cadrul uşii. O recunosc pe dată: îndesată, grăsună, cu umeri căzuți, cu picioare scurte şi uşor curbate – e Adel. Nu ştiu de ce, văzându-l că vine după mine în străfundul nopții mele, un suspin mă face să mă înfior din creştet până-n tălpi.

— Ammou? zice el, cu vocea sugrumată, înaintează spre mine cu paşi mici, de parcă s-ar aventura în bârlogul unui urs.

— Unchiule! Sunt eu, Adel... Mi s-a spus că mă căutai. Aşa că am venit.

— Nu te-ai grăbit prea tare.

— Nu mă aflam la Janin. Abia ieri seară mi-a ordonat Zakaria să mă întorc. Am sosit acum mai puțin de un ceas. Nu ştiam că vin pentru tine. Ce se întâmplă, ammou?

— Nu-mi mai spune unchi. Timpurile s-au schimbat de când te primeam la mine acasă şi te tratam ca pe fiul meu.

— Înțeleg, spune el, lăsând capul în jos.

— Ce poți înțelege tu, care n-ai încă douăzeci şi cinci de

ani? Uite în ce stare m-ai adus.

— N-am nicio vină. Nimeni n-are nicio vină. Nu voiam ca ea s-a se ducă să se detoneze, dar era hotărâtă. Nici măcar imamul Marwan n-a reuşit s-o convingă să n-o facă. Ea a spus că era palestiniană cu totul şi

că nu vedea de ce i-ar lăsa pe alții să facă ceea ce trebuia ea s-a facă. Îți jur că nici nu voia să discute. I-am spus că ne era mai utilă în viață fiind, decât moartă.

Ne ajuta mult la Tel-Aviv. Principalele noastre reuniuni le țineam în casa ta. Ne deghizam în instalatori sau în electricieni, veneam cu echipamente, în camionete de depanare, că să nu trezim bănuieli. Sihem îşi punea contul bancar la dispoziția noastră; vărsăm acolo banii pentru Cauză. Ea era pivotul secțiunii noastre la
Tel-Aviv…

— Şi la Nazareth…

— Da, şi la Nazareth, spune el fără urmă de tulburare.

— Şi unde vă țineați adunările, la Nazareth?

— Nu făceam adunări la Nazareth. O întâlneam acolo pentru chetă. După ce treceam pe la toți binefăcătorii noştri, Sihem era cea care îşi lua sarcina să ducă banii până la Tel-Aviv.

— Şi asta e tot?

— Asta e tot.

— Cu adevărat?...

— Ce vrei să spui?...

— Care era natura relațiilor voastre?

— Militantă...

— Doar militantă... cauza are un bun paravan.

Adel se scarpină în creştetul capului. E imposibil să-mi dau seama dacă e perplex sau dacă e încolțit. Lumina din spatele lui îi ascunde expresia chipului.

— Abbas nu e de aceeaşi părere, îi spun.

— Cine e ăsta?

— Unchiul lui Sihem. Cel care voia să-ți spargă capul cu târnăcopul la Kafr Karma.

— A! Țicnitul.

— E întreg la minte. Ştie perfect ce face şi ce spune... V-a văzut mergând pe furiş pe lângă zidurile Nazarethului.

— Şi ce-i cu asta?

— Spune că sunt semne care nu pot înşela.

În clipa asta precisă, simt că puțin îmi pasă de război, de cauzele drepte, de cer şi de pământ, de martiri şi de monumentele lor. E un miracol că încă mă mai țin pe

picioare. Înima îmi bate nebuneşte în piept; măruntaiele mi se scaldă în zeama corozivă a propriei lor descompuneri.
Cuvintele o iau înaintea angoasei, țâşnesc din străfundul ființei mele ca nişte flăcărui incendiare. Mi-e frică de fiecare cuvânt care îmi scapă, frică să nu se întoarcă precum un bumerang încărcat cu ceva care m-ar nimici pe dată.
Dar nevoia de a fi pe deplin lămurit e mai tare decât orice. Parcă aş juca la ruleta rusească, parcă nici nu m-aş sinchisi de soarta mea, deoarece momentul adevărului ne va delimita o dată pentru totdeauna. Puțin îmi pasă să ştiu începând de când anume a căzut Sihem pradă militantismului sinucigaş, dacă am greşit cumva, dacă am contribuit în vreun fel sau altul la moartea ei. Toate astea sunt respinse într-un al doilea plan. Ceea ce vreau eu în primul rând să ştiu, ceea ce contează cel mai mult pe lume pentru mine, este să aflu dacă Sihem mă înşela sau nu.

Adel pricepe până la urmă unde vreau să ajung. E jignit.

— Ce înțelegi prin asta? se sufocă el... Nu, nu se poate. Unde am ajuns?... Ce insinuezi?... Nu e adevărat!
Cum îndrăzneşti?

— Doar mi-a ascuns foarte bine ce punea la cale.

— Nu e acelaşi lucru.

— Este acelaşi lucru. Când minți, înşeli.

— Nu te-a mințit. Îți interzic...

— Tu, cutezi tu să-mi interzici...

— Da, ți-o interzic, urlă el; destinzându-se ca un arc. Nu-ți voi îngădui să-i pângăreşti memoria. Sihem era o femeie pioasă. Şi o femeie nu-şi poate înşela soțul fără a-L ofensa pe Dumnezeu. Lucrurile astea sunt lipsite de noimă. Când ai ales să-ți dăruieşti viața bunului Dumnezeu, înseamnă că ai renunțat la lucrurile vieții, la toate lucrurile din lumea asta, fără excepție. Sihem era o sfântă. Un înger. Aş fi fost damnat fie şi numai ridicându-mi prea mult privirea asupra ei.

Iar eu îl cred, Dumnezeule! îl cred. Vorbele lui mă salvează de îndoieli, de suferințe, de mine însumi, le sorb până la capăt, mă îmbib cu totul de ele. Pe cerul meu lăuntric, dâre de nori negri se estompează cu o viteză vertiginoasă lăsând locul curat. Un val de aer pătrunde în mine, alungă izul care duhnea înăuntrul meu, redă sângelui meu o nuanță mai puțin respingătoare, mai luminoasă. Doamne, Dumnezeule! Sunt teafăr; acum când readuc mântuirea omenirii la proporțiile mântuirii infinitezimalei mele persoane, acum când onoarea mea e cruțată, îmi uit

durerea şi furiile şi mă simt aproape ispitit să iert totul. Ochii mi se umplu de lacrimi, dar nu le las să strice această ipotetică împăcare cu mine însumi, această regăsire intimă pe care doar eu o sărbătoresc undeva în adâncul trupului şi minții mele. Dar e prea mult pentru un om care s-a simțit jupuit de viu; picioarele nu mă mai țin şi mă prăbuşesc pe aşternutul improvizat, cu capul în mâini.

Încă nu sunt gata să ies în curtea aceea interioară. E prea devreme pentru mine. Prefer să mai rămân puțin în celulă, cât să-mi vin în fire, să mă plasez în şirul acela de revelații care pornesc în toate direcțiile. Adel se aşază lângă mine. Brațul lui şovăie mult până să se

Încolăcească în jurul gâtului meu; gest care îmi repugnă, mă răscoleşte până în străfundurile mele, dar de care nu mă lepăd. Să fie remuşcare sau compasiune? În ambele cazuri, nu e ceea ce aştept. Oare chiar trebuie să aştept ceva de la un om ca Adel? M-ar mira acest lucru.

Avem concepții radical diferite în legătură cu ceea ce trebuie să aşteptăm unii de la alții. Pentru el, paradisul se găseşte la capătul vieții unui om; pentru mine, el se află la capătul mâinii lui. Pentru el, Sihem era un înger.

Pentru mine, ea era soția mea. Pentru el, îngerii sunt eterni;

pentru mine, ei mor de pe urma rănilor pe care li le facem noi... Nu, abia dacă avem să ne spunem ceva. E deja mare lucru că îmi percepe durerea. Suspinele lui mă zdruncină până în străfundul ființei mele.

Fără să-mi dau seama şi fără să mă pot justifica, mâna îmi fuge şi se duce s-o consoleze pe a lui... Apoi am stat de vorbă, am vorbit şi am tot vorbit de parcă am fi căutat să ne exorcizăm fiecare fibră a trupului. Adel nu venea pentru treburile lui la Tel-Aviv, ci pentru a alimenta financiar celula locală a Intifadei. Profita de notorietatea şi de ospitalitatea mea pentru a se plasa în afara oricărei bănuieli. Absolut din întâmplare, Sihem descoperise o servietă ascunsă sub pat. Căzuseră din ea documente şi o armă de dimensiuni mici. Adel înțelesese imediat, la înapoierea lui acasă, că ascunzătoarea lui fusese descoperită. Se gândise să dea alarma şi apoi să-şi piardă urma. Se gândise chiar să ucidă ca să nu lase nimic la voia întâmplării. Tocmai punea la cale „moartea accidentală" a lui Sihem, când ea a intrat în cameră cu un teanc de şekeli în mână. „Pentru Cauză", i-a spus ea.

Adel a lăsat să treacă vreo câteva luni până să consimtă să-i acorde încrederea. Sihem voia să i se alăture în mişcarea de rezistență. Celula o pusese la încercare, iar

ea fusese convingătoare. De ce mie nu-mi spusese nimic? Ce să-ți spună? Nu-ți putea spune nimic, nu avea dreptul s-ofacă. Nu ținea nici ca altcineva să se aşeze de-a curmezişul drumului ei. Şi apoi, astea sunt angajamente asupra cărora se păstrează tăcerea. Nu se strigă în gura mare jurăminte asupra cărora se cere a fi păstrat secretul absolut. Taică-meu şi cu mama mă cred băgat în afaceri. Amândoi aşteaptă să strâng avere ca să le răzbun sărăcia. Habar n-au de activitățile mele militante. Ei n-ar sta pe gânduri să-şi dea viața pentru Palestina... dar nu şi copilul. Nu e normal. Copiii reprezintă continuarea vieții părinților, bucățica lor de eternitate... Vor fi nemângâiați atunci când vor afla de moartea mea.

Sunt pe deplin conştient de imensa durere pe care le-o voi provoca, dar nu va fi decât o suferință printre atâtea altele la activul lor. Cu timpul, se vor resemna şi mă vor ierta. Sacrificiul nu le revine doar celorlalți. Dacă acceptăm ca totuşi copiii celorlalți să moară pentru ai noştri, trebuie să acceptăm ca atunci şi copiii noştri să moară pentru copiii celorlalți, altfel n-ar fi cinstit. Şi aici nu mai reuşeşti tu să ne înțelegi, ammou. Sihem era femeie înainte de a fi femeia ta. Ea a murit pentru ceilalți... De ce ea? De ce nu ea?... De

ce vrei tu ca
Sihem să rămână în afara istoriei poporului ei? Ce avea ea în plus sau în minus față de femeile care s-au jertfit mai înainte? Ăsta e prețul de plătit pentru a fi liber... Dar ea era liberă. Sihem era liberă. Dispunea de absolut totul. N-o privam de nimic. Libertatea nu e un paşaport care ți se eliberează la prefectură, ammou. A pleca unde vrei nu înseamnă libertate. A mânca pe săturate nu înseamnă reuşită. Libertatea e o convingere profundă; este mama tuturor certitudinilor. Or, Sihem nu era chiar atât de sigură că era demnă de norocul ei. Trăiați sub acelaşi acoperiş, vă bucurați de aceleaşi privilegii, dar nu priveați în aceeaşi direcție. Sihem era mai aproape de poporul ei decât de ideea pe care tu ți-o făceai

despre ea. Era poate fericită, dar nu suficient ca să-ți semene.
Nu îți purta pică pentru faptul că tu luai drept buni laurii cu care ceilalți te acopereau, dar nu scăldat în fericirea asta voia ea s-a te vadă, căci i se părea că avea o nuanță indecentă, un accent nepotrivit. Era ca şi cum ai fi făcut un grătar pe un teren pârjolit. Tu nu vedeai decât grătarul; ea vedea restul, dezolarea care îți denatura bucuriile jur-

împrejur. Nu era vina ta; cu toate astea, ea nu mai suporta să-şi asume daltonismul tău... N-am simțit nimic prefigurându-se, Adel.

Părea atât de fericită... Tu erai cel care voia atât de mult s-o facă fericită încât refuzai să priveşti ceea ce putea azvârli o umbră peste fericirea ei. Sihem nu voia o astfel de fericire.

O trăia ca pe un caz de conştiință. Singurul mod de a se disculpa era de a se alătura membrilor Cauzei. E un drum firesc atunci când provii din rândurile unui popor aflat în suferință. Nu există fericire fură demnitate şi niciun vis nu e posibil fără libertate... Faptul de a fi femeie n-o descalifică pe o militantă, nu o cruță. Bărbatul a inventat războiul; femeia e cea care a inventat rezistența. Sihem era fiica unui popor care rezistă. Era mai bine plasată pentru a şti ce făcea... Voia să merite să trăiască, ammou, voia să-şi merite imaginea din oglindă, să merite să râdă în hohote, nu doar să profite de şansele ei. Eu, la rândul meu, mă pot lansa în afaceri şi pot deveni bogat mai repede ca Onassis. Dar cum să accept să fiu orb pentru a fi fericit, cum să-mi întorc spatele mie însumi fără să-mi înfrunt propria negație? Nu poți stropi cu o mână floarea pe care o culegi cu cealaltă; nu îi înapoiezi grația trandafirului pe care-l pui într-o vază, ci îl denaturezi; crezi că îți înfrumusețezi salonul cu floarea, în

realitate nu faci decât să-ți desfigurezi grădina... Mă poticnesc de limpezimea logicii lui ca o musculiță de un geam transparent; îi văd limpede mesajul, dar e cu neputință să am acces la el.
Încerc să înțeleg gestul lui Sihem şi nu-i descopăr nici

conştiința, nici scuza. Cu cât mă gândesc mai mult la el, cu atât mai puțin îl admit. Cum a ajuns ea acolo? „Asta i se poate întâmpla oricui, recunoştea Naveed. Sau îți cade în cap ca o cărămidă, sau se agață înăuntrul tău ca un vierme solitar. După aia, nu mai priveşti lumea cu aceiaşi ochi".
Cu siguranță că Sihem îşi ducea ura în sinea ei dintotdeauna, cu mult înainte de a mă cunoaşte. Crescuse de partea celor oprimați, orfană şi arabă într-o lume care nu o iartă nici pe una, nici pe cealaltă. A fost desigur silită să-şi plece capul foarte mult, cu siguranță la fel ca mine, doar că ea nu şi l-a mai putut înălța. Povara anumitor concesii e mai grea decât povara anilor. Pentru a merge până acolo încât să se blindeze cu explozibil şi să se ducă spre moarte cu o asemenea determinare trebuie că ascundea în ea o rană atât de urâtă şi de atroce, încât îi era ruşine să mi-o dezvăluie; singurul mod de a scăpa de ea era de a se distruge pe sine odată cu rana, precum un posedat care se

aruncă din înaltul unei faleze pentru a-şi învinge astfel atât fragilitatea, cât şi demonul. E adevărat că îşi ascundea admirabil cicatricele —
poate că încercase să şi le machieze, fără succes; a fost de ajuns un simplu declic pentru a deştepta animalul care dormita înăuntrul ei. Oare când s-a produs acel declic? Adel nu a întrebat-o. Sihem nu ştia nici ea, probabil. O exacțiune în plus la televiziune, un abuz pe stradă, o insultă scăpată; un fleac declanşează ireparabilul când ai ura înăuntrul tău... Adel vorbeşte mereu, vorbeşte şi fumează ca un şarpe... îmi dau seama că nu-l mai ascult. Nu mai vreau să mai aud nimic. Lumea pe care mi-o înfățişează el nu mi se potriveşte. Moartea e aici un scop în sine. Pentru un medic, asta e culmea absurdului. Am adus atâția pacienți îndărăt de la porțile lumii de dincolo încât am sfârşit prin a mă considera un

zeu. Iar când un bolnav îmi scăpa printre degete pe masa de operație, redeveneam muritorul vulnerabil şi trist, rol pe care l-am refuzat mereu. Nu mă recunosc în ceea ce ucide; vocația mea se situează de partea a ceea ce salvează. Sunt chirurg. Iar Adel îmi cere să accept ca moartea să devină o ambiție, dorința cea mai scumpă, o legitimitate; îmi cere să

asum gestul soției mele, adică exact ceea ce vocația mea de medic îmi interzice până şi în cazurile cele mai disperate, până la eutanasie. Nu asta caut. Nu vreau să fiu mândru că sunt văduv, nu vreau să renunț la fericirea care m-a făcut soț şi iubit, stăpân şi sclav, nu vreau să îngrop visul care m-a făcut să trăiesc aşa cum nu voi mai trăi niciodată.

Dau la o parte sacul cu piciorul şi mă ridic.

— Hai să plecăm, Adel.

Se simte cam bruscat că l-am întrerupt, dar se ridică la rândul lui.

— Ai dreptate, ammou. Nu e locul cel mai potrivit ca să vorbim despre lucrurile astea.

— Nu vreau să mai vorbesc deloc despre ele. Nici aici, nici în altă parte.

Încuviințează.

— Unchiul tău din partea bunicului, Omr, ştie că te afli la Janin. A cerut să te vadă. Dacă n-ai timp, nu e grav.

Am să-i explic.

— Nu e nimic de explicat, Adel. Eu n-am renunțat niciodată la ai mei.

— Nu asta voiam să spun.

— Doar că ai gândit cu glas tare.

Se fereşte de privirea mea.

— Nu vrei să mănânci mai întâi ceva? Să faci o baie?

— Nu. Nu vreau nimic de la prietenii tăi. Nu le apreciez nici cinismul, nici igiena. Nu vreau nici veşmintele

lor, adaug eu, dând în lături sacul din calea mea. Trebuie să mă întorc la hotel să-mi iau lucrurile, dacă nu cumva au fost împărțite nevoiaşilor.

Lumina din curtea interioară îmi agresează ochii, dar soarele îmi face bine. Milițienii au plecat. Doar un tânăr zâmbitor se mai află, în picioare, lângă o maşină colbuită.

— E Wissam, spune Adel. Nepotul lui Omr.

Tânărul îmi sare de gât şi mă strânge cu putere la piept. Dându-mă îndărăt ca să-l pot privi, se ascunde în spatele zâmbetului, stingherit de lacrimile care îi umplu ochii. Wissam! L-am cunoscut pe vremea când plângea în scutece, o mână de copil, şi iată-l acum depăşindu-mă cu un cap în înălțime, cu mustață şi cu un picior deja în groapă la o vârstă la care toate devierile sunt înduioşătoare, în afară de cea pe care şi-a ales-o. Revolverul ascuns sub centiron îmi frânge inima.

— Îl duci mai întâi la hotel, îi ordonă Adel. Trebuie să-şi ia de acolo nişte lucruri. Dacă recepționerul a uitat ce-a făcut cu ele, îi împrospătezi memoria.

— Nu vii cu noi? se miră Wissam.

— Nu.

— Dar adineauri ziceai că vii.

— M-am răzgândit.

— De acord. Tu hotărăşti. Pe mâine, poate.

— Cine ştie?

Mă aştept să vină să mă îmbrățişeze. Dar Adel rămâne la locul lui, cu capul în jos, cu mâinile în şolduri, împingând o pietricică de colo-colo cu vârful pantofului.

— Pe curând, atunci, mai spune Wissam.

Adel ridică spre mine ochii plini de umbre.

Ah, privirea aceea!

La fel ca aceea pe care o ridicase spre mine Sihem, în dimineața în care am lăsat-o la autogara.

— Îmi pare cu adevărat rău, ammou.

— Şi mie...

Nu îndrăzneşte să se apropie. Nici eu nu-i vin în ajutor, nu mă duc înspre el. Nu vreau să-şi închipuie Dumnezeu ştie ce; țin ca el să ştie că rana mea e incurabilă.

Wissam îmi deschide portiera, aşteaptă să mă instalez şi fuge să se aşeze la volan. Maşina face o mişcare circulară în curticică, aproape că-l atinge pe Adel rămas încremenit în

gândurile lui şi ajunge în stradă. Aş avea chef să mai văd privirea aceea, s-o cercetez; dar nu mă întorc.
Mai departe, şoseaua se ramifică într-o sumedenie de ulicioare. Zgomotele oraşului mă ajung din urmă, agitația gloatelor mă amețește; îmi las capul pe spătarul scaunului şi încerc să nu mă gândesc la nimic.

La hotel mi se dau lucrurile şi mi se permite să fac o baie. Mă rad şi mă schimb, apoi îi cer lui Wissam să mă ducă să văd țara strămoşilor mei. Părăsim Janinul fără probleme. Luptele au încetat de câtva timp; o bună parte a armatei israeliene s-a retras. Mai multe echipe de televiziune cercetează dărâmăturile în sus şi-n jos căutând o oroare ce ar putea fi exploatată. Maşina străbate interminabile câmpuri înainte de a ajunge la drumul zdrențuit care duce la livezile patriarhului. Îmi las privirea să alerge peste câmpii ca un copil care aleargă după vise. Dar nu mă pot împiedica să mă gândesc la privirea lui Adel, la umbrele care o întunecă. Mi-a lăsat o stranie impresie, un soi de sentiment în berna. Îl revăd în picioare în curtea aceea interioară supraâncălzită. Nu e acel Adel pe care l-am cunoscut eu, amuzant şi generos; e altcineva, o persoană tragică, cineva condus de o ambiție oarbă care nu priveşte niciodată mai

departe de viitoarea masă, de viitoarea pradă, de viitorul măcel dincolo de care se află neantul alb, virgin, unde totul rămâne în suspensie sau trebuie presupus, îşi fumează ţigara de parcă ar fi ultima, vorbeşte despre el ca şi cum n-ar mai exista şi are în privire penumbra camerelor mortuare. Este evident, Adel nu mai ţine de ce e viu. A întors iremediabil spatele zilelor viitoare cărora refuză să le supravieţuiască de parcă s-ar teme să nu fie dezamăgit. Şi-a ales statutul care, după el, ar adera cel mai bine la profilul lui: statutul de martir. Aşa vrea să termine, făcând corp comun cu această cauză pe care o apără. Stelele funerare îi poartă deja numele, memoria alor săi e jalonată de faptele lui de arme. Nimic nu l-ar încânta mai mult decât zgomotul unei rafale de mitralieră; nimic nu l-ar aşeza pe un tron mai înalt decât faptul de a se afla în cătarea unui trăgător izolat. Dacă nu are nimic pe conştiinţă, dacă nu-şi reproşează nicidecum că a iniţiat-o pe Sihem la jertfa supremă, dacă războiul a devenit unica lui şansă de a accede la stima de sine însuşi, înseamnă că el însuşi a murit şi că n-aşteaptă decât să fie coborât în pământ pentru a se odihni în pace.

Cred că am ajuns la destinaţie. Parcursul a fost cumplit, dar n-am impresia că am ajuns la vreo concluzie, că am

descoperit vreun răspuns mântuitor. Dar, în acelaşi timp, mă simt eliberat; îmi spun că am ajuns la capătul durerilor mele şi că de acum încolo nimic nu va mai putea să mă ia pe nepregătite. Această dureroasă căutare a adevărului este propria mea călătorie inițiatică. Voi reconsidera oare ordinea lucrurilor de acum înainte, o voi repune în discuție, mă voi repoziționa în raport cu ea?
Desigur, dar nu voi avea sentimentul că voi contribui la ceva major. Pentru mine, singurul adevăr care contează

este acela care mă va ajuta într-o zi să-mi vin în fire asumându-mă şi să-mi regăsesc pacienții. Căci unica luptă în care eu cred şi care ar merita cu adevărat să facă pe cineva să sângereze pentru ea este aceea a chirurgului care sunt şi care constă în a reinventa viața acolo unde moartea a ales să opereze.

16

mr, decanul tribului, ultimul suflu al unei epopei care ne-a legănat şezătorile de odinioară... Omr, unchiul meu din partea bunicului, cel care a străbătut veacul ca o stea căzătoare, atât de agil că dorințele lui nu l-au putut niciodată ajunge din urmă... E aici, în curtea patriarhului, şi

îmi zâmbeşte. E
fericit să mă revadă. Chipul lui brăzdat de riduri severe freamătă de o bucurie atât de înduioşătoare că parcă ar fi aceea a unui copil care îşi regăseşte părintele după o lungă absență. De mai multe ori ha), a cunoscut gloria, onorurile şi numeroase țări, a călărit cai pur-sânge legendari prin ținuturi agitate. A luptat în trupele lui Lawrence al
Arabiei „acel Ibliss* cu față palidă venit din țările începețoşate ca să-i ridice la luptă pe beduini împotriva otomanilor şi să semene discordia printre mahomedani” —, a slujit în garda pretoriană a regelui Ibn Seud înainte de a se îndrăgosti de o odaliscă şi a fugi cu ea din peninsulă. Anii de cutreierare, apoi decăderea au învins cuplul.
Părăsit de muza lui, a mers de colo-colo din principat în

sultanat, în căutarea unei ocazii propice, s-a ținut ici-colo de tâlhării, s-a ocupat cu traficul de arme la Sanaa, a devenit negustor de covoare la Alexandria, după care a fost grav rănit apărând El Qods în 1947. Eu l-am cunoscut şchiopătând de pe urma unui glonte care-l lovise în genunchi, apoi, încovoiat peste un baston în urma unui infarct făcut în ziua când a văzut buldozerele israeliene devastând livezile patriarhului în profitul unei colonii

evreieşti. Azi îl găsesc teribil de diminuat, cu chipul cadaveric şi privirea stinsă; abia un mănunchi de oase uitate într-un scaun cu rotile.

I-am sărutat mâna şi am îngenuncheat la picioarele lui. Degetele lui subțiri mi s-au rătăcit prin păr, în timp ce încerca să-şi recapete suflarea ca să-mi spună cât îl umple de bucurie întoarcerea mea la vatra familiei. Mi-am pus capul pe pieptul lui, la fel ca odinioară când, copil răsfățat ce eram, veneam să cerşesc favorurile care mi-erau refuzate.

— Doctorul meu, îngaimă el cu glas tremurător, doctorul meu...

Faten, nepoata lui de treizeci şi cinci de ani, îi stă alături. N-aş fi recunoscut-o pe stradă. A trecut atâta timp.
O lăsasem puştoaică sperioasă, mereu gata să le caute nod în papură verilor ei înainte de a o lua la sănătoasa cât o țineau picioarele. Veştile care îmi parveneau sporadic la
Tel-Aviv o înfățişau ca pe o ghinionistă. Limbile rele au poreclit-o Văduva fecioară. Faten a avut nemaipomenit de mult ghinion. Primul ei soț a murit în cortegiul nupțial care s-a risipit în urma unui cauciuc care a explodat;
al doilea logodnic a fost ucis în urma unei altercații cu o patrulă israeliană, cu două zile înainte de noaptea nunții.
Imediat, diversele cumetre au bănuit-o că e damnată şi de

atunci niciun pretendent n-a mai bătut la uşa ei. E o

fată zdravănă şi mai necioplită, călită de corvezile casnice şi de austeritatea cătunelor devenit enclave. Îmbrățişarea ei e robustă, iar sărutarea sonoră.

Wissam mă debarasează de geanta de voiaj, apoi, când bătrânul consimte să-mi dea drumul mâinii, mă ia să-mi arate camera. Am adormit înainte să pun capul pe pernă.
Spre seară, se întoarce să mă trezească. Faten şi cu ei au pus masa sub bolta de viță. N-au făcut economie de mijloace. Bătrânul e aşezat în capul mesei, ghemuit în scaunul lui cu rotile; nu mă slăbeşte o clipă din ochi; e în al nouălea cer. Cinăm toți patru în aer liber. Wissam ne povesteşte lucruri amuzante de pe front până noaptea târziu. Lui Omr îi râd ochii, stă cu bărbia prăvălită în piept.
Wissam e o figură; îmi vine greu să cred că un băiat timid ca el poate da dovadă de un umor atât de straşnic.

Mă întorc în camera mea îmbătat de istorisirile lui.

Dimineața, la ceasul la care noaptea dă semne că îşi cam ia tălpăşița la prima atingere a zilei, sunt deja în picioare. Am dormit ca un prunc. Poate că am şi visat frumos, dar nu-mi aduc aminte niciun vis. Mă simt proaspăt, purificat. Faten l-a scos deja pe bătrân în curtea interioară; îl văd pe

fereastră, hieratic pe tronul lui, aidoma unui totem convalescent. Aşteaptă să răsară soarele.
Faten a terminat cu pregătirea turtelor. Îmi serveşte micul dejun în încăperea mare: cafea cu lapte, măsline şi ouă tari, fructe de sezon şi tartine cu unt date prin miere. Mănânc singur, Wissam încă mai doarme. Faten vine din când în când să verifice că nu duc lipsă de nimic.
După masă, mă duc la Omr în curtea interioară. Îmi strânge cu putere mâna când mă aplec ca să-l sărut pe frunte. Dacă nu spune mare lucru e pentru a savura cu totul fiecare clipă pe care i-o ofer. Faten se duce la coteț ca să dea de mâncare la pui. De fiecare dată când trece

prin fața mea, îmi adresează acelaşi zâmbet. În pofida vieții grele de la fermă şi a sorții ei crude, nu cedează.
Privirea îi este aridă, gesturile lipsite de grație, dar zâmbetul păstrează aproape cu gelozie o tandrețe pudică.

— Mă duc să dau o raită, îi spun lui Omr. Cine ştie?
poate că am să găsesc nasturele din aramă pe care l-am pierdut pe aici acum mai bine de patruzeci de ani.

Omr dă din cap uitând să-mi dea drumul mâinii. Bătrânii lui ochi uzați de vânturile nisipurilor şi de necazuri lucesc precum două nestemate pângărite.

O iau prin grădina de legume, mă afund într-o rămăşiță de livadă cu arbori scheletici, în căutarea drumurilor mele de copil. Potecile de odinioară au dispărut, dar caprele au făcut altele, mai puțin inspirate poate, dar la fel de neîngrijite. Zăresc colina de la care porneam în căutarea momentelor de tihnă. Cabana în care tata îşi amenajase atelierul s-a năruit; un perete refuză să se dea bătut, dar restul nu sunt decât ruine pe care aversele de ploaie le-au doborât cu totul. Ajung la micul zid îndărătul căruia, împreună cu o liotă de verişori, puneam la cale ambuscade împotriva unor armate nevăzute. Un fragment de zid a cedat într-o parte, lăsându-se năpădit de bălării. Chiar în locul acesta mama mi-a îngropat cățeluşul, născut mort. Eram atât de nefericit încât plânsese laolaltă cu mine. Mama... un suflet milos care se topeşte în largul amintirilor; o iubire pierdută pe veci în zarva vârstelor. Mă aşez pe un pietroi şi adast ca să-mi aduc aminte. Nu eram odraslă de sultan, dar în amintire revăd un prințişor, cu brațele desfăcute ca nişte aripi, zburând pe deasupra mizeriei lumii aşa cum zboară rugăciunea pe deasupra câmpurilor de luptă, sau cântecul pe deasupra tăcerii acelora care nu mai au putere să meargă mai departe.

Soarele îmi atinge acum gândurile. Mă ridic şi urc colina pe care o străjuiesc câțiva copaci pletoşi. Mă cațăr pe un taluz, urc pe creastă; aici era punctul meu de observație, pe vremea războaielor fericite. Cândva, când mă ridicam aici în picioare, privirea mea bătea atât de departe încât, concentrându-mă un pic, puteam întrezări capătul lumii. Astăzi, ivit din naiba ştie ce plan vătămător, un zid hidos se înalță în total răspăr cu cerul meu de odinioară, atât de obscen, încât până şi câinii preferă să ridice piciorul peste mărăcini mai curând decât peste poalele zidului.

— Sharon citeşte acum Tora de-a-ndoaselea, zice o voce îndărătul meu.

Un bătrân, înveşmântat într-un strai spălăcit dar curat, stă în spatele meu. Rezemat într-un ciomag, cu chip descumpănit şi păr alb, măsoară din ochi meterezul care astupă zarea. Parcă ar fi Moise în fața Vițelului de aur.

— Evreul rătăceşte pentru că nu suferă zidurile, zice el fără să-mi dea atenție. Nu e o întâmplare dacă a înălțat un meterez ca să stea să plângă în fața lui. Sharon citeşte acum Tora de-a-ndoaselea. Crede că pune Israelul la adăpost de duşmani şi nu face decât să-l închidă într-un alt ghetou, mai puțin înspăimântător, fireşte, dar la fel de nedrept...

Se întoarce în sfârşit spre mine.

— Iertați-mă că vă deranjez. V-am văzut venind pe potecă şi mi s-a părut că văd un vechi prieten care nu mai e prezent de vreo zece ani şi care-mi lipseşte. Aveți aceeaşi siluetă, acelaşi mers, iar acum, că vă văd de aproape, aveți ceva din trăsăturile lui. Nu cumva sunteți Amin, fiul lui Reduan pictorul?

— Întocmai.

— Eram sigur. E grozav ce îi semănați. O clipă v-am luat drept fantoma lui.

Îmi întinde o mână veştedă.

— Numele meu e Shlomi Hirsh, dar arabii îmi zic Zeev Pustnicul. Din cauza unui ascet de odinioară. Locuiesc în coliba de colo, dincolo de portocali. Înainte, lucram ca negustor pe lângă patriarhul vostru. De când şi-a pierdut pământurile, am devenit şarlatan. Toată lumea ştie că n-am mai multă putere decât puii pe care îi jertfesc pe altarul cauzelor pierdute, dar nimeni nu pare să se sinchisească. Oamenii încă mai vin să-mi solicite minuni pe care nu mă grăbesc să le înfăptuiesc. Făgăduiesc nişte zile mai bune în schimbul câtorva de nenorociți de şekeli; cum nu e de ajuns pentru a mă face fericit, niciun client nu-mi poartă pică atunci când o mai dau în bară.

Îi strâng mâna.

— Vă deranjez?

— Acum nu, îl asigur eu.

— Foarte bine. Oamenii vin rar pe aici în ultima vreme. Din cauza Zidului. E într-adevăr îngrozitor Zidul ăsta, nu e aşa? Cum se pot construi asemenea orori?

— Ororile nu țin doar de infrastructură.

— E drept ce spuneți, dar aici, sincer să fiu, s-ar fi putut găsi o mai bună soluție. Un Zid? Ce înseamnă asta?

Evreul s-a născut liber ca vântul, de necucerit ca deşertul Iudeii. Dacă a omis să-şi delimiteze patria până într-atât încât au fost pe punctul să i-o confişte, e din pricină că el a crezut multă vreme că Pământul făgăduinței era mai întâi acela unde niciun meterez nu-i împiedică privirea să bată mai departe decât strigătele lui.

— Dar cu strigătele celorlalți ce face?

Bătrânul lasă capul în jos.

Adună de pe jos un bulgăraş de pământ şi-l fărâmițează între degete.

— La ce-mi foloseşte mulțimea jertfelor voastre? zice Domnul. M-am săturat...

— Isaia, 1,11, zic eu.

Bătrânul ridică din sprâncene, admirativ:

— Bravo.

— Cum a ajuns ca o desfrânată cetatea cea credincioasă şi plină de dreptate? îi recit eu. Dreptatea locuia în ea, iar acum este plină de ucigaşi.

— Poporul meu! Cei care te conduc te rătăcesc şi te abat de la calea pe care tu mergi.

— ... Poporul va ajunge pradă focului. Nimeni nu va cruța pe vecinul său. Lefui-vor la dreapta şi vor rămâne flămânzi; la stânga vor mânca şi nu se vor sătura; fiecare va mânca din carnea aproapelui său.

— Şi când Domnul va sfârşi tot lucrul Lui în muntele Sionului şi în Ierusalim, atunci va pedepsi pe regele Asiriei pentru graiul cel mândru din inima lui şi pentru semeția privirilor lui.

— Iar Sharon va trebui să se poarte bine, ament

Izbucnim în râs.

— M-ai lăsat cu gura căscată, mărturiseşte el tutuindu-mă. Unde ai învățat versetele astea din Isaia*?

— Orice evreu din Palestina e un pic arab, după cum niciun arab din Israel nu poate pretinde că nu e un pic evreu.

— Absolut de acord cu tine. Atunci, de ce atâta ură întru

aceeaşi consangvinitate?

— Pentru că n-am înțeles mare scofală din profeții şi nici din regulile elementare ale vieții.

Încuviințează trist din cap.

— Atunci, ce e de făcut? întreabă el.

— Mai întâi să-i redăm libertatea bunului Dumnezeu. De atâta timp e ostatic al bigoteriilor noastre.

Vine o maşină dinspre fermă, lăsând în urma ei o dâră lungă de praf.

— E cu siguranță pentru tine, mă avertizează bătrânul. Pe mine cine mă caută vine mereu călare pe măgar.

Îi întind mâna, îl salut şi cobor iute de pe colină în direcția pistei carosabile.

S-a adunat o sumedenie de lume în casa patriarhului. Mătuşa Najet în persoană e de față; se afla la fiica ei la Tubas şi s-a întors când a aflat de revenirea mea printre ai mei. La nouăzeci de ani, nu s-a muiat deloc. La fel de solidă pe picioare, cu privirea ageră şi gesturi precise. E mama noastră a tuturor, cea mai tânără soție şi unica văduvă a patriarhului. Când mama voia să mă certe, nu trebuia decât să-i strig numele ca să fiu lăsat în pace... Plânge acum cu nasul vârât în cămaşa mea. Alți veri, unchi,

nepoți, nepoate şi rubedenii îşi aşteaptă cu răbdare rândul ca să mă strângă în brațe. Nimeni nu-mi poartă pică pentru că am plecat departe şi că am adăstat atâta acolo.
Toți sunt bucuroşi să mă descopere, să mă recupereze pe durata unei strângeri în brațe; toți mă iartă că i-am ignorat atâția ani, că am preferat clădirile înalte şi strălucitoare, în locul colinelor colbuite, marile bulevarde, în locul potecilor umblate de capre, sclipiciul amăgitor, în locul lucrurilor simple ale vieții. Văzând toată lumea aceea cum mă iubeşte, eu neavând decât un zâmbet să-i ofer în schimb, pot măsura cât m-am sărăcit. Întorcând spatele acestor ținuturi răscolite şi reduse la tăcere, m-am gândit că voi rupe legăturile. Nu voiam să le semăn alor mei, să suport mizeria lor şi să mă hrănesc cu stoicismul lor.

m

Mi-aduc aminte că tropăiam mereu în urma tatii care, cu tabloul în chip de scut şi cu pensula înălțată în chip de lance, se îndărătnicea să umble în căutatea licornei lui într-o ținut în care legendele te fac să fii trist. De fiecare dată când un negustor de artă îi făcea semn din cap că
NU, ne anihila pe amândoi. Era monstruos. Tata nu renunța, convins că avea să provoace până la urmă

miracolul. Eşecurile lui mă înfuriau; perseverența lui mă călea.

Pentru a nu mai depinde de o banală mişcare din cap, am renunțat la livezile bunicului, la jocurile mele de copil, am renunțat până şi la mama; era, mi se părea mie, singurul mod de a face din soarta mea o epopee din moment ce toate celelalte mă descalificau din oficiu…

Wissam a tăiat trei oi ca să ne ospăteze cu nişte fripturi la frigare de zile mari. Regăsirea cu ai mei este emoționantă; abia mă pot ține pe picioare. O întreagă epocă se întoarce în galop, superbă precum o întrecere arabă cu cai. Mi se înfățişează bebeluşi speriați, alianțe noi, viitoare rude. Apar şi vecini, vechi cunoştințe, prieteni ai tatii şi foşti ştrengari. Petrecerea e în toi până în zori.

În a patra zi, casa patriarhului îşi recapătă tihna. Faten pune iar mâna pe hățuri. Mătuşa Najet şi cu bătrânul îşi petrec ziua în curtea interioară, privind baletul țânțarilor pe deasupra grădinii de zarzavat. Wissam ne cere îngăduința de a se întoarce la Janin. L-a rechemat la ordine un telefon. Îşi strânge lucrurile, îi îmbrățişează pe bătrâni, pe
Faten, sora lui. Înainte de a ne părăsi, îmi spune cât e de norocos că m-a cunoscut la timp. N-am prins sensul acestui la timp; nu m-am simțit liniştit văzându-l că pleacă —

ceva în privirea lui mi-a amintit de Sihem la autogara şi de Adel înțepenit în curticica pietroasă din Janin.

Nu regret escala asta printre ai mei. Căldura lor mă reconfortează, generozitatea lor mă liniştește. Îmi împart

zilele între fermă, ținând companie unchiului şi lui hajja Najet, şi colina unde îl regăsesc pe bătrânul Zeev cu poveştile lui amuzante despre credulitatea oamenilor mărunți.

Zeev e un personaj fascinant, cam aiurit, dar înțelept, un soi de sfânt care respinge prejudecățile preferând să ia lucrurile aşa cum vin, la grămadă mai întâi, trecând abia apoi la triere, aşa cum te urci în tren din mers sub pretextul că orice descoperire contribuie la îmbogățirea ființei chiar dacă ea e chemată spre un destin neîndurător. Dacă n-ar ține decât de el, ar face bucuros schimb dându-şi toiagul lui de Moise pe o mătură de vrăjitoare şi s-ar amuza să-şi facă vrăjile la fel de terapeutice ca miracolele făgăduite osândiților care vin să-i implore mila, făcându-l să-şi înfățişeze propria lui sărăcie ca pe o abstinență şi marginalizarea ca pe o asceză. Am învățat mult despre oameni şi despre mine însumi în preajma lui. Umorul lui atenuează povara vicisitudinilor, sobrietatea lui ține la

distanță ravagiile unei realități care-şi uită promisiunile, care ucide speranțele. Îmi e de ajuns să-l ascult pentru a face vid în preocupările mele. Când se lansează în teoriile lui torențiale despre furia oamenilor şi vanitățile lor, vorbeşte fără nicio reținere; ia cu el totul pe sus în trecere, pe mine în primul rând. „Viața unui om face mult mai mult decât o jertfă, chiar supremă", mărturiseşte el susținându-mi privirea. „Căci cea mai mare, cea mai dreaptă, cea mai nobilă dintre Cauzele de pe pământ este dreptul la viață..." E o adevărată desfătare omul ăsta. Are talentul de a nu se lăsa depăşit de evenimente, decența de a nu ceda în fața asaltului necazurilor. Care îi e împărăția?
Coliba unde locuieşte. Ospățul? Mâncarea pe care o împarte cu ființele pe care le apreciază. Gloria? Un simplu gând în amintirea acelora care îi vor supraviețui.

Stăm de vorbă ceasuri întregi pe creasta colinei, aşezați pe un pietroi, cu spatele la Zid şi cu îndărătnicie întorşi cu fața spre cele câteva livezi care încă mai rezistă pe teritoriul tribal...

Nenorocirea mă ajunge din urmă într-o seară, când mi-am luat rămas bun de la el.

Nişte femei în negru umplu curtea. Faten stă de-o parte,

cu capul în mâini. Hohotele de plâns alungă tânguielile, umplând ferma cu prevestiri rele. Câțiva bărbați stau de vorbă lângă cotețul de păsări; sunt rude şi vecini.

Îl caut pe bătrân, nu-l văd nicăieri.

El să fie cel care a murit?...

— E în camera lui, îmi spune un văr. Hajja e alături de el. A primit foarte rău vestea...

— Ce veste?...

— Wissam... A căzut pe câmpul de onoare, azi-dimineață. Şi-a încărcat maşina cu explozibil şi s-a năpustit asupra unui post de control israelian...

Soldații încercuiesc livada în zorii zilei. Debarcă din maşini blindate, împresoară casa patriarhului. Un tanc trăgând o platformă cu un buldozer vine în urma lor. Ofițerul cere să-l vadă pe bătrân. Omr fiind suferind, eu sunt cel care îl reprezintă. Ofițerul îmi aduce la cunoştință că, drept urmare a operațiunii kamikaze făptuite de Wissam Jaafari împotriva unui punct de control, conform instrucțiunilor primite de la şefii lui ierarhici, avem la dispoziție o jumătate de oră pentru a evacua locuința şi a-i permite să treacă la distrugerea ei.

— Cum aşa? protestez eu. Veți distruge casa?

— Mai aveți douăzeci şi nouă de minute, domnule.

— Nici gând. Nu vă vom lăsa să ne distrugeți casa. Ce mai e şi cu amenințarea asta? Unde se vor duce oamenii care locuiesc aici? Sunt doi bătrâni de aproape o sută de

ani care încearcă de bine de rău să se achite corect de cele câteva zile care le mai rămân. N-aveți dreptul... Aici e casa patriarhului, reperul cel mai important al tribului.
Veți elibera locul, neîntârziat.

— Douăzeci şi opt de minute, domnule.

— Vom rămâne înăuntru. Nu ne vom clinti de aici.

— Asta nu e problema mea, spune ofițerul. Buldozerul meu e orb. Când o porneşte, merge până la capăt.
V-am prevenit.

— Vino, îmi spune Faten, trăgându-mă de braț. Oamenii ăştia nu au mai multă inimă decât maşina lor. Să salvăm ce se poate şi să plecăm de aici.

— Dar vor distruge casă, exclam eu.

— Ce mai înseamnă o casă când ai pierdut o țară, oftează ea.

Nişte soldați dau jos buldozerul de pe platforma tancului. Alții îi țin la respect pe vecinii care încep să sosească. Faten îl ajută pe bătrân să se ghemuiască pe scaunul lui cu rotile şi îl pune la adăpost în curte. Najet nu vrea să ia cu ea

nimic. Sunt lucrurile casei, spune ea. În timpurile de demult, seniorii erau îngropați odată cu toate bunurile lor. Casa asta merită să şi le păstreze pe ale ei. E o memorie care se stinge odată cu visele şi cu amintirile ei.

Soldații ne silesc să stăm departe de şantier. Pe o movilită pleşuvă. Omr e prăbuşit în scaun – cred că nu-şi dă seama de ce se întâmplă; priveşte agitația din jurul lui fără s-o remarce cu adevărat. Hajja Najet stă demnă în picioare în spatele lui, Faten la stânga, eu la dreapta. Buldozerul mugeşte aruncând pe coş un nor gros de fum. Şenilele lui de oțel sfârtecă năprasnic solul răsucindu-se. Vecinii ocolesc cordonul de securitate delimitat de soldați şi ni se alătură în tăcere. Ofițerul ordonă unui grup format din oameni de-ai să-i să verifice că n-a mai rămas nimeni

În interiorul locuinței. După ce s-a asigurat că locuința e goală, face semn conductorului buldozerului. În clipa în care micul zid împrejmuitor se prăbuşeşte, un val de mânie se dezlănțuie în mine şi mă azvârle împotriva maşinii. Un soldat se pune de-a curmezişul drumului; îi dau un brânci şi mă năpustesc spre monstrul care îmi distruge istoria. „Opreşte-te”, strig eu... „Opreşte-te”, mă somează ofițerul. Un alt soldat mi se pune în cale; lovitura pe care mi-o dă cu

patul armei mă atinge peste maxilar şi mă prăbuşesc ca o draperie care s-a desprins de la locul ei.

Am stat toată ziua pe movilița aceea, contemplând mormanul de dărâmături care a fost, sub un cer strălucitor, cu ani-lumină în urmă, castelul meu de prințișor desculț. Străbunicul meu o clădise cu mâinile lui, piatră cu piatră; câteva generații au crescut acolo, eu ochi mai larg deschişi decât zarea; câteva speranțe au înflorit în grădinile ei. A fost de ajuns un buldozer ca să transforme în praf şi pulbere, în doar câteva minute, veşnicia întreagă.

Spre seară, în timp ce soarele se ascunde îndărătul Zidului, mai încolo, vine după mine un văr de-al meu.

— Nu serveşte la nimic să stai aici, îmi spune el. Ce s-a făcut, s-a făcut.

Hajja Najet s-a întors la fiica ei, la Tubas.

Patriarhul şi-a găsit refugiul la un strănepot, într-un cătun nu departe de livezi.

Faten s-a zăvorât într-un mutism de nepătruns. A preferat să rămână lângă bătrân, în cocioaba strănepotului. S-a ocupat întotdeauna de bătrân şi ştie cât e de exigentă sarcina asta. Fără ea, Omr n-ar rezista. Ceilalți l-ar îngriji o vreme, la început, iar în cele din urmă l-ar neglija. De aceea Faten a preferat să trăiască în casa

patriarhului. Omr era copilul ei, doar al ei. Dar de când buldozerul s-a retras, a luat cu el sufletul lui Faten. Acolo a rămas o femeie devitalizată, cu aer rătăcit, cufundată în tăcere; o umbră care se face uitată într-un ungher aşteptând să se lase noaptea pentru a se confunda cu bezna. Într-o seară, s-a întors pe jos în livada sinistrată, cu părul lăsat pe spate – tocmai ea care nu se despărțea de basma —, şi a stat în picioare cât era noaptea de lungă în fața ruinelor sub care zăcea tot ce fusese viața ei de până atunci. A refuzat să vină după mine când m-am dus s-o caut. Nicio lacrimă nu s-a scurs din ochii ei goi, din privirea sticloasă, din acea privire care nu înşală şi de care am învățat să mă tem. A doua zi, nici urmă de Faten. Am răscolit cerul şi pământul ca să dăm de urma ei; parcă se volatilizase. Văzându-mă că stârnesc cătunele învecinate, şi de teamă să nu se învenineze lucrurile şi mai mult, strănepotul mă ia de-o parte şi-mi mărturiseşte:

— Eu am condus-o la Janin. A stăruit mult. Oricum, nimeni nu mai poate face mare lucru. Aşa au stat lucrurile mereu.

— Ce încerci să-mi spui?

— Nimic…

— De ce s-a dus la Janin, şi la cine?

Strănepotul lui Omr ridică din umeri.

— Sunt lucruri pe care oamenii ca tine nu le înțeleg, îmi spune el îndepărtându-se.

Atunci înțeleg.

Iau un taxi şi mă întorc la Janin, îl surprind pe Khalil acasă. Crede că am venit să mă răfuiesc cu el. Îl potolesc. Caut doar să dau de Adel. Adel vine pe dată. Îi spun de dispariția lui Faten, de bănuielile mele în legătură cu fuga asta.

— Nicio femeie nu ni s-a alăturat săptămâna asta, îmi confirmă el.

— Încearcă să afli pe lângă Jihadul islamic sau pe lângă alte falange.

— Nu e nevoie... Deja avem probleme să ne înțelegem în ce priveşte esențialul. Şi apoi, nu dăm socoteală nimănui. Fiecare îşi poartă propriul lui război sfânt aşa cum crede de cuviință. Dacă Faten e pe undeva, e inutil să încerci s-o prinzi din urmă. E majoră şi perfect liberă să facă ce vrea cu viața ei. Şi cu moartea ei. Nu există măsuri diferite, doctore. Când accepți să pui mâna pe arme, trebuie să accepți ca şi ceilalți să facă la fel.

Fiecare are dreptul să-şi caute bucăţica lui de glorie. Nu ne alegem soarta, dar e bine să ne alegem sfârşitul. E
un mod democratic de a da dracului fatalitatea.

— Te implor, găseşte-o.

Adel dă din cap, mâhnit:

— Continui să nu pricepi nimic, ammou. Acum trebuie s-o iau din loc. Şeicul Marwan va sosi dintr-o clipă în alta. Ţine o predică peste un ceas în moscheea din cartier. Ar trebui s-o asculţi...

Asta e, m-am gândit imediat; Faten se află probabil la Janin ca să primească binecuvântarea şeicului.

Moscheea e plină până la refuz. Cordoane de milițieni protejează sanctuarul. Mă pitulez la colțul străzii şi supraveghez aripa rezervată femeilor. Cele aflate în întârziere se zoresc să ajungă în sala de rugăciune printr-o uşă ascunsă în partea din spate a moscheii, unele camuflate în rochii negre, altele înfăşurate în văluri de culori mai vii. Nici urmă de Faten. Ocolesc un pâlc de case ca să mă apropii de uşa ascunsă unde stă de pază o femeie grasă. E scandalizată să mă vadă în această parte a sanctuarului

unde nici măcar milițienii nu cutează să se arate, din pudoare.

— Bărbaţii intră pe partea cealaltă, mă apostrofează ea.

— Ştiu, soră, dar am nevoie să vorbesc cu nepoata mea, Faten Jaafari. E urgent.

— Şeicul se află deja în minbar.

— Îmi pare rău, soră; trebuie să vorbesc cu nepoata mea.

— Şi cum am să dau eu de c-a? se enervează femeia. Sunt sute de femei înăuntru, iar şeicul o să înceapă predica. Doar n-o să mă duc să-i iau microfonul. Întoarce-te după rugăciune.

— O cunoşti cumva, soră, e aici?

— Cum? Nici măcar nu eşti sigur că e aici şi vii să ne sâcâi într-un asemenea moment! Pleacă, altfel chem milițienii.

Trebuie să aştept sfârşitul predicii.

Mă întorc în locul meu de la colțul străzii, astfel încât să nu pierd din vedere moscheea şi aripa rezervată femeilor. Vocea seducătoare a imamului Marwan răsună în difuzor, suverană în tăcerea siderală care pluteşte peste cartier. Este practic acelaşi discurs pe care l-am auzit în taxiul clandestin luat la Bethleem. Din când în când, o rumoare entuziastă salută avânturile lirice ale oratorului...

O maşină opreşte în trombă în fața moscheii, doi milițieni coboară agitându-şi aparatele de emisie-recepție.

Pare să fie ceva serios. Unul dintre cei sosiți arată spre cer cu un aer febril. Ceilalți se sfătuiesc înainte de a se duce să caute un responsabil; acesta e omul cu haină de paraşutist, temnicerul meu. Îşi ridică binoclul la ochi şi scrutează cerul timp de câteva minute. O agitație se declanşează în jurul sanctuarului. Nişte milițieni încep să alerge

În toate direcțiile; trei dintre ei vin spre mine, trec mai departe gâfâind... „Dacă nu se vede niciun elicopter, înseamnă că e vorba de o dronă", presupune unul dintre ei.
Îi privesc cum urcă strada cu toată viteza. O altă maşină frânează în fața moscheii. Ocupanții ei strigă ceva spre omul cu haină de paraşutist, dau înapoi într-un duduit al motorului neliniştitor şi fug spre piață. Predica s-a întrerupt. Cineva pune mâna pe microfon şi le cere credincioşilor să-şi păstreze calmul, căci ar putea fi vorba de o alarmă falsă. Două maşini 4x4 vin în goană. Credincioşii încep să evacueze moscheea. Îmi dau seama că astfel îmi ascund aripa rezervată femeilor. Nu pot să ocolesc grupul de case fără să risc s-o pierd pe Faten în cazul în care ar ieşi la rândul ei prin uşa ascunsă. Mă decid s-o iau prin fața uşii principale, să trec prin mulțime şi să dau direct spre latura femeilor... „Dați-vă la o parte, vă rog", strigă un milițian.

„Lăsați-l pe şeic să treacă...” Credincioşii se înghesuie ca să-l vadă pe şeic cât mai de aproape, să-i atingă pulpana kamis-ului. Un val mă poartă până în mijlocul mulțimii când imamul îşi face apariția în pragul moscheii. Încerc să mă desprind dintre trupurile în stare de transă care mă înghesuie, dar fără succes. Şeicul intră în maşină, agită o mână dindărătul geamului blindat în vreme ce doi bodyguarzi iau loc alături de el... Apoi, nimic. Ceva brăzdează văzduhul şi trăsneşte în mijlocul şoselei ca un fulger; unda de şoc mă atinge din plin, dislocând înghesuiala de oameni care mă țineau prizonier al transei lor. Într-o fracțiune de secundă, cerul se prăbuşeşte, iar strada, o clipă mai înainte plină de fervoare, se pomeneşte cu susul în jos. Trupul unui bărbat, sau poate al unui puştan, îmi străbate amețeala ca un flash obscur. Ce se petrece?... Un val de praf şi de foc m-a înghițit, catapultându-mă printre mii de proiectile. Am sentimentul

vag că mă destram, că mă dizolv în suflul exploziei... La câțiva metri, vehiculul şeicului e în flăcări. Două spectre însângerate încearcă să-l sustragă pe imam din vâlvătaie.
Cu mâinile goale, sfârtecă fierăria incandescentă, sparg geamurile, se înverşunează asupra portierelor. Nu izbutesc

să mă ridic... Sirenele unei ambulanțe... Cineva se apleacă asupra mea, îmi cercetează sumar rănile şi se îndepărtează fără să se întoarcă. Îl văd ghemuindu-se în fața unei grămezi de carne carbonizată, luându-i pulsul, apoi făcând semn unor brancardieri. Un alt om vine să-mi pipăie pulsul la încheietura mâinii, pe care o lasă apoi să cadă... „Ăsta e pierdut...” în ambulanța care mă duce, mama îmi zâmbeşte. Vreau să întind mâna spre chipul ei;

nimic din ființa mea nu-mi dă ascultare. Mi-e frig, mi-e rău, mă doare. Ambulanța intră în curtea spitalului cu sirenele urlând; portierele se deschid lăsând să apară brancardierii; sunt ridicat şi depus într-un culoar, chiar pe jos.

Nişte infirmiere păşesc peste mine alergând în toate direcțiile. Cărucioare trec şi se întorc într-un balet amețitor, încărcate cu răniți şi cu oroare. Aştept răbdător să vină cineva să se ocupe şi de mine. Nu pricep de ce nimeni nu zăboveşte la căpătâiul meu; oamenii se opresc, mă privesc şi pleacă; nu e normal. Alte trupuri sunt aliniate de o parte şi de cealaltă parte a trupului meu. Unele trupuri au făcut să se adune rudele, declanşând planşete şi urlete printre femei. Altele sunt de nerecunoscut; oamenii nu le pot identifica. Doar un bătrân îngenunchează în fața mea.

Evocă numele Domnului, duce mâna la obrazul meu, îmi

închide pleoapele. Dintr-odată, toate luminile şi toate zgomotele lumii se estompează. O spaimă absolută mă cuprinde. De ce îmi închide ochii?... Abia acum când nu mai izbutesc să îi deschid, înțeleg: deci asta e; s-a isprăvit, eu nu mai exist.

Într-o ultimă tresărire, vreau să-mi revin în simțiri; nicio fibră nu freamătă în mine. Nu mai e decât rumoarea aceea cosmică, rumoarea care bâzâie, mă năpădeşte treptat, mă anihilează deja... Apoi, deodată, în străfundul abisurilor, o lumină infinitezimală... tremură, se apropie, silueta ei se reliefează încet; e un copil... care aleargă; pasul lui fantastic face să dea înapoi negurile şi penumbrele... Fugi, îi strigă vocea tatălui, fugi... O aurora boreală se ridică deasupra livezilor care se pregătesc de sărbătoare; ramurile încep pe dată să înmugurească, să înflorească, să se încovoaie sub povara roadelor. Copilul aleargă de-a lungul bălăriilor şi se repede spre Zid care se năruie ca un perete din carton, lărgind orizontul şi exorcizând ogoarele care se întind peste câmpii cât vezi cu ochii...

Fugi... Şi copilul fuge, râzând în hohote, cu brațele desfăcute ca nişte aripi de pasăre. Casa patriarhului se ridică din ruine; pietrele ei se curăță de praf, se reaşază la

locurile lor într-o coregrafie magică, zidurile se înalță, bârnele de la tavan se acoperă iarăşi cu olane; casa bunicului stă în picioare în lumina soarelui, mai frumoasă ca niciodată. Copilul aleargă mai iute decât necazurile, mai iute decât soarta, mai iute decât timpul... Şi visează, îi spune artistul, visează e-a eşti frumos, fericit şi nemuritor... Ca eliberat de nelinişti, copilul aleargă pe coama colinelor agitându-şi brațele, cu mutrişoara radioasă, cu privirea veselă, şi se înalță spre cer, luat pe sus de vocea tatălui: Ți se poate lua totul; bunurile tale, cei mai frumoşi ani ai tăi, toate bucuriile şi toate meritele, chiar şi ultima cămaşă – îți vor rămâne întotdeauna visele ca să reinventezi lumea pe care ți-au răpit-o.